

Bliskovita vojna na Balkanu

DARKO PAVIČIĆ

Zagreb je včeraj popoldne vkorakal v Okučane. Včeraj so na Zagreb padle granate in v središču mesta ubile štiri ljudi. Zagreb je med prvomajskimi prazniki Krajini iztrgal prav tisto, kar mu je Krajina ugrabila prvega maja pred štiri leti. Takrat so Srbi v Borovem selu ubili 12 hrvaških policistov, s čimer se je pravzaprav začela vojna med Zagrebom in Kninom.

Se je z letošnjim prvim majem začela nova vojna? Se vedno velja kozmični paralelizem, da dobiš toliko, kolikor si dal, oziroma da vrneš dvojno od tistega, kar si nepravilno vzela ali ukradel? Je Zagreb v resnici tako močan, da bo v bliskoviti vojni z izurjeno vojsko Krajini iztrgal del za delom do njenega končnega zločina?

Ce primerjamo Zagreb in Knin, je danes Zagreb desetkrat močnejši od krajinških Srbov brez Beograda. Hrvati imajo več vojakov, več orožja in veliko dobre volje mednarodne skupnosti, ki se je potrdila tudi v resoluciji 981 Varnostnega sveta. V njej so mandat sil Uncro zavestno postavili v meje obstoječe Hrvaške. Tam ne omenjajo nobene Krajine.

Hrvaški politični vrh pod vodstvom Franja Tuđmana je to očitno spoznal prav zdaj in se odločil Krajino udariti v »mehki trebuh«. To zahodna Slavonija tudi je, saj se je politika njenih voditeljev vedno želela približati Zagrebu, cesar Knin ni želel nikoli. Se več. Knin je zapiral in preganjal tiste politike iz zahodne Slavonije, ki so bili na najboljši poti k vzpostavitvi dobrih odnosov z Zagrebom. Tako je v zadnjem času oviral tudi »soziviljenje« Hrvatov in Srbov ob odprti avtocesti, ki je doseglo vrhunec z nedavnim srečanjem več kot pet tisoč ljudi z osvobodjenega in okupiranega ozemlja. Prebivalci Krajine so takrat hrvaškimi novinarjem izjavljali, da imajo vsega dovolj in da želijo mir.

Se vedno pa je sporno vprašanje, ali je Zagreb pravilno ocenil trenutek ter z vojsko akcijo »prezrel bolni cir« in pozdravil bolnika. Ali pa si je nakopal še večji gnev vseh Srbov - Knina, Pal in Beograda? Ti lahko s pomočjo svojim »bratom« zelo hitro zmanjšajo prednost, ki jo je Zagreb dosegel z bliskovito vojno. Če bo obveljalo drugo, se bosta začela nova križa in nov val vojn med državami nekdanje Jugoslavije, ne glede na »moralno pravico« Zagreba do suverene oblasti na vsem svojem ozemlju.

NAPETOST NA BALKANU PRERAŠČA V HRVAŠKO-SRBSKO VOJNO

Hrvati napadli Krajino, Srbi bombardirali Zagreb

ZAGREB - Hrvatska vojska in policija sta ob podpori letalstva in težkega topništva v dvodnevni ofenzivi proti krajinškim Srbom v zahodni Slavoniji osvobodili najpomembnejša mesta, in sicer Okučane, Pakrac in Jasenovac. Hrvaški radio pa je včeraj sporočil, da je ofenziva končana in bodo avtocesto najverjetneje odprli že danes.

Srbi na zasedenih območjih Hrvaške so iz maševanja včeraj dopoldne z raketami vrste orkan napadali Zagreb. Tri rakete so izstrelili v središče Zagre-

ba, in sicer v neposredno blizino zagrebske policijske uprave, zunanjega ministva, ameriškega veleposlanstva in nekaterih drugih pomembnih poslopij. Nenaden srbski napad je poleg petih zrtev in več kot 120 ranjenih povzročil tudi veliko gmotno škodo. Ostale tri rakete so padle na letališče Pleso, ki je se vedno zaprto. Iz zagrebske travmatološke bolnišnice so sporočili, da tja prihaja vedno več ranjenecov in da jim je zaceo primanjkovati krvi.

Raketni izstrelki, ki so na Zagreb padli v času največjega vrveža, saj je bil včeraj na Hrvaškem delovni dan, so bili napolnjeni s smrtonosnimi eksplozivnimi telesi, tako imenovanimi zvončki, ki se aktivirajo sele pozneje ob dotiku. Oblasti zato prebivalce mesta, ki je dobesedno posuto z zvončki, pozivajo, naj bodo izredno pazljivi in naj se ne dotikajo neznanih predmetov. Popoldne so v hrvaški prestolnici razglasili splošno nevarnost.

Na 17. strani

DOBERDOB / SKUPNA PROSLAVA SLOVENCEV V ITALIJI OB 50-LETNICI OSVOBODITVE

Nauk za prihodnost

Na ponedeljkovi mogočni prireditvi, ki sta jo organizirala SKGZ in SSO, so govorniki navezovali tedanje dogodke z zahtevami današnjega časa

DOBERDOB - Z množično skupno prireditvijo so Slovenci v Italiji proslavili 50. obletnico zmage nad nacifasizmom in osvoboditve (foto KROMA). Zamisel o taksnem proslavljanju je nastala v okviru Enotnega zastopstva, prireditvev pa sta organizirala SKGZ in SSO. Osrednji govornik je bil Miroslav Kosuta, na njej sta spregovorila tudi predsednik državnega zbora Slovenije Jozef Školc in Viviana Londero v imenu deželne vlade FJK, prebrali pa so tudi poslanico predsednika Slovenije Milana Kucana. Kulturni program so oblikovali zbori in recitatorji z Goriske in doberdobska godba Kras. Na 14., 15. in 16. strani

OB PROSLAVI

Preskočili smo ograjo

MARJAN KEMPERLE

magala Italijo. Bil je praznik v prazniku.

Tisti čas je bil predsednik slovenske vlade Stane Kavčič. Na proslavi 25-letnice prve slovenske vlade si je v majskih dneh v Ajdovščini upal povedati, da je napočil čas, ko bi morali »mimo in trezno ugotoviti in določiti nove oblike in vsebino delovanja federacije in večjih pristojnosti republik«. Govoril je dve desetletji prero...

Letos smo se spomnili osvoboditve in zmage nad nacifasizmom prav na dan, ko so partizani osvo-

bodili Trst in njegovo krasko in gorisko zaledje. Izbira Doberdoba je bila za vrazeverneže morda malce vprašljiva; bremenil jo je tisti trpk »Doberdob, slovenskih fantov gor...« In vendar je Voranc prav na koncu poglavja o Doberdobu zapisal: »Eden izmed milijonov, ki so to noč stali v jarkih, se je predramil, prisluhnil svojem srcu, prisluhnil svojim možganom, nato pa preskočil ograjo, ker ni hotel biti več suženj...«

Skoraj preroko. Tako za tiste, ki so pred več kot pol stoletja prišli za puške, kot tudi za njihove

potomce, ki so si po 50 letih upali prisluhniti, če že ne srcu, pa vsej možganom, in so prvega maja preskočili ograjo, ki v zamejstvu ločuje Slovence v dva tabora. Pomen ponedeljkove doberdobske proslave tiči prav v tem: v enotnosti nastopa, ki jo je sam Smole sedaj pohvalil in pokazal kot zgled Slovcem v državi, o kateri je Stane Kavčič lahko le sanjal v medlih obrisih. Na odru ni bilo rdeče zvezde, zarezala je v srce kot zvezda jutranjica. Z odra so padle težke besede o fojbah, o zločinu in maševanju; bile so potrebne, da bi ne ostali sužnji naše razklane preteklosti.

Morda se nam po Doberdobu svitajo lepši časi.

POKOJNINSKA REFORMA / VČERAJ VRSTA DVOSTRANSKIH SESTANKOV

Od jutri brez premora do konca pogajanj o reformi

Odločilni krog soočanja naj bi se sklenil še pred koncem tedna

RIM - Pogajanja med vlado in sindikati o skrbstveni reformi bodo jutri popoldne presla v zaključno fazo in se bodo nadaljevala brez premora, že v petek ali soboto pa naj bi reofirma prisla tudi na dnevni red posebnega ministrskega sestanka. To so glavne novice po včerajšnji seriji srečanj, ki so jih imeli predstavniki vlade z delodajalci, sindikati in stanovskimi organizacijami. Kot poročajo opazovalci, je bilo ozračje zelo obetavno in naj bi izrazilo odločenost vseh sogovornikov, da bi se pred koncem tedna prisli do zaključnega dejanja na tem težkem terenu merjenja moči oziroma iskanja ravnovesja med potrebami (sedanjih in potencialnih upokojevcem) in možnostmi za njihovo zadovoljitev (državnim proračunom).

Predsednik vlade Dini je že dopoldne sprejel delegacijo Confindustrie, popoldne pa so bila

na vrsti srečanja ministra za delo Tiziana Treua z generalnimi tajniki avtonomnih sindikatov Cisl, Cisa in Isa ter z delegacijami stanovskih organizacij obrtnikov in trgovcev. Za njimi je bilo na vrsti srečanje s konfederalnimi sindikati CGIL, CISL in UIL, ki je imelo v ospredju razprave prehodni pokojninski režim, ki naj bi stari sistem postopno spremenil v novega, na dnevnem redu pa so se vedno tudi starostne pokojnine.

Kot je bilo mogoče izvedeti med pogajanja, se je razprava zavlekla prav okrog vprašanja metode za izračunavanje pokojninskih prispevkov v prehodnem obdobju. Generalni tajnik CISL Sergio D'Antoni je novinarjem potrdil, da se bo jutri ob 15. uri začel odločilni krog pogajanj, ki naj bi tekkel brez premora do zaključka. Minister za delo Tiziano Treu pa je v premoru med sestanki izjavil, da namera

va vlada uporabiti za določevanje upokojitvene starosti prozni sistem, za katerega naj bi bilo 62 let starosti le idealna meja. »Kdor bo prišel do te starosti v delovnem razmerju,« je dejal Treu, »bo imel pravico do polne pokojnine, ostali pa bodo penalizirani z za okrog 2, 5 odstotka manjšim zneskom za vsako leto, ki jim manjka do 62. leta starosti. Za vsako leto dela več pa se bo pokojnina v enaki meri zvisala.«

Tajnika avtonomnih sindikatov Cisl in Cisa pa sta predstavnikom vlade včeraj ponudila svoj vzorec za izračunavanje pokojnin, čeprav so se konfederalni sindikati vsaj o tem z vlado že sporazumeli. »Tako imenovana kvota 90 (vsota starosti in let plačevanja prispevkov), ki jo je predlagala vlada, je kot številka lota,« je včeraj na neki javni manifestaciji dejal tajnik UIL Pietro Larizza, ki je vztrajal, da se sindikati ne bodo odpovedali 35-let-

ni dobi plačevanja prispevkov za pridobitev polne pokojnine. Predlogi Dinijeve vlade pa ne ugajajo niti obrtnikom, katerih predstavniki so včeraj ministru Treu povedali, da po njihovi oceni se ni pogojev za dosego širokega konsenza, za katerega se je sam predsednik vlade obvezal, da ga bo poiskal za izvedbo pokojninske reforme. »Vlada nas utegne postaviti pred odločitve, ki za nas ne bodo sprejemljive: ali bo povisala prispevke in s tem prispevala k zaprtju tolikih malih podjetij, ali pa bo vsilila pokojnine, ki bodo omogočale zgolj golo preživetje,« je zapisano v skupnem tiskovnem sporočilu združenj Confartigianato, CNA in Casa. Previdnost sta izrazili tudi združenji trgovcev Commercio in Confesercenti, za kateri je vsaka ocena za zdaj prezgodnja, ker je treba prejeti, kako bodo porazdeljeni stroški pokojninske reforme.

VATIKAN / NOVA ENCIKLIKA

Janez Pavel II. bi želel zaceliti razkol z brati pravoslavci

VATIKAN - Vzhodni razkol med Rimom in Gariogradom iz leta 1054 je bil prvi »skandal« in »izredno hud greh«, katerega se mora katoliška Cerkev kesati in ga skušati popraviti. Tako je rečeno v novem apostolskem pismu »Orientale lumen« (Luč z Vzhoda), ki ga je papež Janez Pavel II. predstavil včeraj v Vatikanu.

Papež pravi, da je treba za ta razkol iskati krivdo tudi v oholosti, s katero so zahodnjaki v preteklosti obravnavali svoje vzhodne brate. Na tak način »smo svet prikrajšali za skupno pričevanje, ki bi mogoče lahko preprečilo veliko dram, če že ne spremenilo toka zgodovine.« Papež zato poziva katolice, naj se postavijo v službo pravoslavnih bratov. »Gorje

nam,« je rečeno v pismu, »če bo izobilje enega postalo vzrok za ponizanje drugega ali pa bo dalo povod jalovim in skandaloznim tekmovanjem«. Janez Pavel II. se sklicuje na »skupno mučenstvo« kristjanov »pod tlacenjem brezbožnih režimov« in izraza upanje, da bodo pravoslavni in katolici skupno priznali svetost tistih desetletjih zlasti na evropskem Vzhodu prešli kri za skupno vero v Kristusa. S tem naj bi prislo tudi do zblizanja med obema Cerkvama v upanju, da bo to korak h končni ponovni združitvi.

Papež se v pismu klanja duhovnosti pravoslavnih, za katero je »kot sin slovanskega naroda« posebno dovteten.

ČRNA KRONIKA / PLAMENI IZBRUHNILI VČERAJ OB ZORI

Šest mrtvih in več ranjenih v požaru hotela pri Caserti

Med žrtvami novoporočenca - Alarm sprožili z zamudo

CASERTA - Šest ljudi je izgubilo življenje v požaru, ki je včeraj ob zori uničil hotel Reggia Palace v kraju San Nicola della Strada pri Caserti, kakih deset ljudi pa se je ranilo, od katerih eden hudo. Med mrtvimi sta tudi novoporočenca Vincenzo Di Paolo in Maria Grazia Masullo, oba stara 23 let in doma iz kraja Castelvoturno, ki sta prebila prvo zakonsko noč v eni izmed sob hotela.

Ostali mrtvi so: 24-letni Carlo Blandino, hotelski uslužbenec doma iz kraja Guardia Sanfra-

mondi pri Beneventu; 22-letna Laura Papa iz Rima, ki bi včeraj bila morala voditi tečaj za lastnike stavnic konjskih stav Totip; 46-letni Adriano Nicolini iz Vestoneja pri Bresciji ter 35-letna Domenica Massaro doma iz kraja Frasso Telesino, a že nekaj let živeca v okolici Perugia. Omenimo naj, da so istovetnost Massarove ugotovili več ur po najdbi njenega trupla. Ob njeni postelji so našli tudi karbonizirano truplo velike kače. Kaže, da je z žensko prenočeval v hotelski sobi 45-letni Mas-

simo Rossi iz Perugia, ki se je v požaru hudo ranil in so ga v bolnišnici v Caserti sprejeli s pridržano prognozo. Moški, s katerim je Massarova zadnje case živela, je po poklicu fotograf in se je hudo ranil pri skoku skozi okno hotelske sobe v tretjem nadstropju.

Hotel Reggia Palace je bil eden izmed največjih in najbolj znanih hotelov v deželi. Njegov lastnik je bivši predsednik nogometnega kluba Casertana Vincenzo Cuccaro. Razpolagal je s 160 sobami in s kar 23 konferenčnimi dvoranami ter jedilnicami. Njegova glavna dejavnost je bila namreč kongresni turizem, poleg tega pa so v njem prirejali veliko svatb. Tako so v ponedeljek na dan 1. maja v njem bili dve svatbi, ena od katerih za Vincenza Di Paola in Mario Grazia Masullo, ki sta, kot rečeno, v požaru izgubila življenje.

K sreči je v noči na torek v hotelu bilo malo ljudi, le kakih dvajset, sicer bi bile posledice požara po vsej verjetnosti se hujše. Kaže, da je treba glavni vzrok za hud obračun zretv iskati v zamudi, s katero je bil sprozen alarm. Prefekt iz Caserte Leonardo Corbo je dejal, da so se plameni vneli po prvih preiskavah okrog 3. ure po polnoči, gasilce pa so poklicali šele ob 4.30. Le-ti so prišli hitro, a požar se je tedaj že preveč razpasel, da bi ga bilo mogoče zaježiti. Corbo je tudi povedal, da so trupla vseh šestih zrtv našli v kopalnicah sob, v

katerih so nesrečniki prenočevali. »Nihče ni skušal zbežati po hodnikih očitno zato, ker so bili polni dima,« je dejal prefekt. Zdi se, da je plamene zanetil kratke stik. Hotel naj bi vsekakor bil v redu, kar zadeva protipožarne norme.

Med pričevanji preživelih posebno izstopa pričevanje drugih dveh novoporočencev, ki sta po svatbi prenočevala v hotelu. Rešila sta se tako, da sta se spustila čez okno z drugega nadstropja na tla po zavozlani rjuhi.

CALTANISSETTA / POKOL PRI CAPACIJU

Izredni varnostni ukrepi za Totoja Riino in ostale

Riino so s helikopterjem prepeljali iz zapora v Palermu - Zadovoljstvo obeh javnih tožilcev

CALTANISSETTA - Okrog blindirane sodne dvorane ob zaporu Malaspina v Caltanissetti, kjer poteka poročna zaradi pokola, v katerem so izgubili življenje sodnik Giovanni Falcone, njegova žena Francesca Morvillo ter spremstvo (Vito Schifani, Rocco Di Cillo in Antonino Montinaro), so sprejeli izredne varnostne ukrepe. Med 41 obtoženci je namreč tudi Totò Riina, na katerega pa so morali čakati vse do 11.30. Do zamude naj bi prislo zaradi neugodnih vremenskih razmer: Riina je namreč zaprt v

palermskem Ucciardoneju in so ga v Caltanissetto prepeljali s helikopterjem. V dvorani se je zbralo na desetine novinarjev, fotografov, televizijskih operaterjev, tako iz Italije kot tudi iz tujine.

Uvodoma je bil včeraj govornik zahtevah javnega tožilca in obrambe, ker je glede na obravnavi z 19. aprila in 16. februarja prislo do spremembe pri sestavi sodnega zbora. Obramba je med drugim nasprotovala, da bi se Siulp in »Promitafijska koordinacija« predstavila kot civilni

stranki. V pogovoru z novinarji sta javna tožilca Paolo Giordano in Luca Tescaroli izrazila zadovoljstvo, da je v razmeroma kratkem času prislo do razprave, ki pa bo zelo zapletena in tudi težavna. Pristavila sta, da so pojasnili odgovornost »Cose nostre« pri atentatu in da si od razprave obetata novih napotkov za nadaljnje preiskave. Državno pravdnistvo, sta pristavila, se zgleduje po metodah Giovannijske Falconeje, ki ni nikoli vztrajal na obtožbi, če ni slonela na dejstvih, na dokazih.

Gasilci na delu ob gorečem hotelu (Telefoto AP)

V požaru je izgubilo življenje 6 oseb, lastnik hotela pa polopja ni zavaroval (Telefoto AP)

1. MAJ / SINDIKALNE MANIFESTACIJE PO VSEJ DRŽAVI

Za spoštovanje delavstva in za nova delovna mesta

Povsod velika udeležba - Manjši izgredi na turinski manifestaciji

RIM - Obstajajo odgovorne naloge, s katerimi se mora vlada spoprijeti; med temi je prav gotovo vprašanje dela in ne da bi se spustili v razpravo o pristožnostih: tako je včeraj med drugim dejal predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro na proslavi ob podelitvi priznanj za delo na Kvirinalu, katere so se udeležili tudi predsednik vlade Dini, predsednik ustavnega sodišča Baldassarre ter podpredsednika poslanske zbornice Della Valle in senata Carlo Rognoniter minister za delo Tiziano Treu.

Sicer pa so bile ob 1. maju številne manifestacije po vseh krajih Italije. Sindikalne organizacije CGIL-CISL-UIL so osrednjo priredilo v Brindisiju. Na njej so spregovorili generalni tajniki Sergio Cofferati (CGIL), Sergio D'Antoni (CISL) in Pietro Larizza (UIL), ki so glavno pozornost posvetili vprašanju dela predvsem na Jugu (v sami Apuliji je na primer pol milijona brezposelnih). Manifestacije se je udeležilo preko 40000 oseb, na njej pa so sindikalni predstavniki izpostavili tudi vprašanje dela »na crno«, ki delavstvu jemlje vsakršno pravico. Izpostavili so tudi vprašanje organiziranega kriminala, ki se je zasedal v »produktivno tkivo«. Na manifestaciji je prispela tudi delegacija iz Francaville Fontana v bližini Brindisija, kjer so meseca marca odkrili tekstilni laboratorij, kjer so mlade de-

Cofferati, D'Antoni in Larizza na osrednjem zborovanju v Brindisiju (Telefoto AP)

lavke, delale po več kot 12 ur dnevno za manj kot 20000 lir place. Delo je seveda neobhodno potrebno, so podčrtali, treba pa je tudi in predvsem spoštovati dostojanstvo zaposlenih. Na manifestaciji so se sindikalni predstavniki odločno zavzeli za enotni, pluralistični in demokratični sindikat.

Enotna sindikalna manifestacija je bila tudi v kraju Portella della Ginestra, na kateri so se spomnili pobitih kmetov izpred 47 let, na katere je streljala banda Salvatoreja Giuliana. Udeležili so se je zupani in tudi franceskan pater Paolo, ki je za dal pobudo za več iniciativ v boju proti mafiji. V Portelli je bila včeraj še druga manifestacija, katere so se udeležili državni pravdnik iz Palermo

Giancarlo Caselli in podpredsednik poslanske zbornice Luciano Violante.

Neapeljsko manifestacijo so skoraj preplavile zastave strank leve; na njej je govoril konfederalni tajnik CISL Natale Forlani, ki je predvsem vztrajal na vprašanju zaposlitve. V kraju Rionero in Volture (Potenza) pa so na pobudo sindikatov odkrili spomenik padlim na delu, ki ga je izdelal kipar Giovanni Brenna ob denarni podpori delavstva. Na manifestaciji so sindikalni predstavniki opomnili, da vsak delavni dan umrejo stiri delavci, okrog sto pa se jih težko poškoduje.

Turinske sindikalne manifestacije sta se udeležili tudi nigerijska in senegalska delegacija, na njej pa je prišlo tudi

do spopada med policijo in skrajno levico, kar pa nikakor ni zmanjšalo

V Turinu je prišlo do spopadov med avtonomisti in policijo (Telefoto AP)

pomena in uspeha manifestacije. Sedmim policajem, ki so bili lažje ranjeni so sindikati izrazili solidarnost, dogodek pa seveda ostro obsodili. V pokrajini Alessandria pa je manifestacije simbolizirala slovita slika o delavskih bojih Giovanni da Volpedo »Cetrta država«; in prav v rojstnem kraju slikarja, v Volpedu, so se v konstruktivnem vzdušju srečali sindikati in delavstvo.

Milanske manifestacije, ki se je kljub bojaznim odvijala mirno, se je udeležilo okrog dvajset tisoč oseb; udeležili so se je delavci zveznih sindikatov, cobasev, aktivisti SKP ter številni politični predstavniki. Le manjšo napetost je povzročila 300-clanska skupina pripadnikov »Leoncavalla«, vse pa se

Tajnik SKP Bertinotti je praznoval 1. maj v Turinu (AP)

je kaj kmalu uredilo, tako da policija sploh ni posegla; tudi med govorom tajnika CISL Raffaeleja Moreseja je bilo slisati le nekaj opso-

rekanj. Na manifestaciji ni bilo prapora Milanske občine, medtem ko pa so bili prisotni prapori Dezele in številnih občin iz pokrajine; na njej so prebrali tudi poslanico predsednika sindikatov iz Bosne. V glavnem govoru pa je Morese med drugim podčrtal, da sindikat nikakor ne bo popustil Diniju tistega, cesar ni svojčas popustil Berlusconi. Glede pogajanj o pokojninah pa je dejal, da je sindikat pripravljen na dokončno rešitev, ne pa na kakršnokoli rešitev.

Na Trgu San Giovanni v Rimu pa se je na tradicionalni sindikalni prvomajski manifestaciji zbralo okrog 150 tisoč oseb, ki so se na trgu tudi zaradi zabavnega programa s Pierom Chiambrettijem in Paolom Rossijem zadržale dolgo v noc.

RAI / POMEMBNI PRIDOBITVI

Stekel Raiev slovenski tv dnevnik, avtonomija za slovenska poročila

Slovenski pozdrav direktorja deželnih tv dnevnikov Vigorellija, ki je napovedal avtonomijo slovenske in začetek furlanske informacije

TRST - Predsinočnim je stekla Raieva slovenska televizijska informacija s prvim tv dnevnikom: ocene so vsekakor laskave, saj je dnevnik bil nedvomno dober, profesionalen, nepričakovano obsežen, pa tudi »rojen pod srečno zvezdo«, kar je vedno koristno.

Slovenski tv dnevnik se je namreč začel na večer 1. maja, na dan torej, ko je v Doberdolu slovenska skupnost v Italiji proslavila 50. obletnico osvoboditve in zmage nad nacifasizmom; ravno poročilo s te enote prireditve, in seveda tudi poročanje z ostalih prvomajskih manifestacij, je nedvomno dalo novemu dnevniku aktualni reportažni naboj in smisel povezanosti z družbo, iz katere izhaja in za katero ga oddajajo.

Nepričakovan je bil tudi pozdrav gosta, direktorja deželne televizijske informacije, Piera Vigorellija, ki je v slovenscini voščil vse najboljše novemu dnevniku

in tudi gledalcem priznal, da »dolgo ste čakali...«. Vigorellijev pozdrav je bil sicer kratek, a mu gre nedvomno priznati, da slovenskih besed se nismo slisali od nobenega vsedravnega in krajevnega voditelja italijanske radiotelevizije in da njegova izgovorjava ni bila bistveno slabša od tukajšnjih Raievih italijanskih napovedovalcev, ko se srečujejo s slovenskimi imeni.

Poročila je iz studia vodil Sasa Rudolf, namestnik glavnega urednika za slovensko informacijo. Ravno Vigorelli je napovedal, da bodo v kratkem slovenskim programom priznali popolno avtonomijo: ukrep bi moral v najkrajšem odobriti raiev upravni svet, tako da bo Rudolf postal glavni urednik z dvema namestnikoma (Miro Opelt in Sergij Pahor), petimi uredniki (Sasa Martelanc, Stojan Spetic, Ivo Jevnikar, Marko Tavcar in Danilo Lovrecic) in enim dopisnikom (Fabio Gergo-

let). Slovenska redakcija bo tudi tehnično in operativno avtonomna. Hierarhične podrejenosti italijanski redakciji ne bo več, Rudolf ne bo več odgovarjal, kot dosedaj, sefu italijanske redakcije Caligarisu, pač pa neposredno rimskemu vsedravnemu vodstvu. Gre torej za pomembno pridobitev, ki odpira nove razsežnosti slovenskim televizijskim in radijskim poročilom.

Naj omenimo se, da je med včerajšnjim obiskom na videmskem sedežu Rai Vigorelli napovedal, da bodo v doglednem času uvedli tv oddaje tudi v furlanscini.

Včeraj pa je trzaski pokrajinski tajnik Cgil, Bruno Zvech, podprl zamisel o »obmejni televiziji« v sodelovanju s TV Koprom, da bi zagotovili siršo vidnost programov, kar je velika pomanjkljivost sedanjih raievih slovenskih tv oddaj, obenem pa tudi pomembno vlogo povezovalca kultur in ljudi na obeh straneh meje.

RIM / RAZVESELJIVA VEST

Prispevki za manjšini: sporazum v zbornici

Danes skoraj gotovo končna odločitev

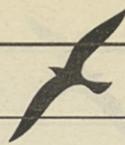
RIM - Vlada Lamberta Dinija in zunanje-politična komisija poslanske zbornice sta dosegli sporazum o finančni podpori slovenski manjšini v Italiji ter italijanski v Sloveniji in Hrvaški. Izdelali sta predlog, po katerem naj bi manjšini za tekoče leto dobili vsaka sedem milijard lir, osem milijard lir za prihodnje leto in isto vsoto za leto 1997. Če ne bo zapletov, bo poslanska zbornica že danes odobrila ustrezni zakonski osnutek, ki bo za dokončno uzakonitev moral se senat. Obstaja politični dogovor, da bo senat odobril zakon po hitrem postopku, to se pravi v roku nekaj tednov.

Vest o širokem političnem dogovoru nam je sinoci posredoval poslanec Demokratske stranke levice Marco Pezzoni, ki - sporazumno s slovenskim senatorjem Darkom Bratino - v prvi osebi spremlja vprašanje finančnih podpor obema manjšinama. Zbornica bi lahko zakonski odobrila že včeraj popoldne, prislo pa je do nekaterih tehničnih zapletov, tako da so glasovanje odložili na danes. Nežretere pomisleke nad po-

stopkom pa je izrazil predsednik proračunske komisije Salvatore Liotta, član Berlusconijske stranke.

Na zakonsko ureditev finančnih podpor Slovincem v Italiji in Italijanom v nekdanji SFRJ je politično pristala tudi desnica, ki pa je vsekakor skušala do zadnjega pogojevati način izplačevanja državnih dotacij italijanski narodnosti skupnosti. Predvsem Nacionalno zavezništvo zahteva, da bi sredstva za Italijane na nek način »nadzorovala« trzaska zveza, ki združuje organizacije in krožke nekdanjih istrskih beguncev. Pezzoni je glede tega problema optimist ter je prepričan, da bodo tudi za to vprašanje na koncu našli ustrezno rešitev. Dotacije za Italijane je doslej delila Ljudska univerza, ki ima sedež v Trstu.

Dinijeva vlada skuša s to politično potezo popraviti škodo, ki jo je obema manjšinama povzročila Berlusconijska desničarska koalicija. Prejšnja vlada je sredstva za obe manjšini v bistvu crtala iz državnega proračuna ter jih vključila v neki splošni proračunski sklad.

PRVOMAJSKA MANIFESTACIJA PO TRŽAŠKIH ULICAH IN SHOD NA TRGU UNITA

Boj proti naraščajoči brezposlenosti in za pravično pokojninsko reformo

V slovensščini govorila sindikalista CISL Daria Gherlani - Nekoliko skromnejša udeležba

Boj proti nezaposlenosti in zahteva po pravični pokojninski reformi: tudi tržaski prvi maj je bil - kot drugod po državi - posvečen temu aktualnemu vprašanju, delavski praznik pa je izzvenel tudi kot proslava 50-letnice Osvoboditve in zmage nad nacifasizmom. Povedati pa je treba, da se je v primerjavi s prejšnjimi leti shoda po mestnih ulicah udeležilo precej manj ljudi, kar je nekoliko skvarilo praznično vzdušje, predvsem na Trgu Unità, kjer je bil sindikalni shod. Poleg krajevnih sindikalistov, je tukaj spregovoril tudi član vsedržavnega vodstva CGIL Angelo Airoidi.

V slovenscini je udeležence nagovorila sindikalistka CISL Daria Gherlani, ki je ves svoj poseg posvetila vlogi in položaju žensk v družbi, še posebno pa na delovnem mestu. Po njenem mnenju je ženska tudi danes tista, ki najdražje plačuje težko in bolečo ekonomsko preobnovo v državi. Med nezaposlenimi je trenutno namreč kar dobra polovica mladih in žensk.

Gherlanijeva je v tem okviru omenila, da je leto 1995 svetovno leto, ki ga je Organizacija združenih narodov posvetila prav ženski in njenim številnim problemom. Ženske so povsod po svetu v prvi osebi angažirane za mir in za strpnost med narodi, njihova velika vloga pa prihaja do izraza tudi v vsakdanjih solidarnostnih in clovekoljubnih akcijah v korist sibejskih (pred-

sem ostarelih in otrok), ki nosijo največ bremen v tej krizi, ki je tudi velika kriza vrednot.

Precim ekonomskim in sindikalnim problemom pa je posvetil pozornost Airoidi. Izpostavil je predvsem problematiko nezaposlenosti in navedel prizadevanja sindikalnih organizacij za premostitev najhujših kriznih zarišč, posebno na jugu Italije. Navezal se je tudi na Trst, ki do slej zal ni izkoristil razvojne možnosti, ki mu jih ponujajo kolikor toliko ugodne mednarodne okoliščine. Javni sektor iz dneva v dan krči svojo udeležbo v tržaskem gospodarstvu, predvsem v industrijskem tkivu, v zameno pa ne nudi nobenih izhodov za premo-

stitev hudih težav.

Predstavniki vsedržavnega vodstva CGIL je tudi omenil kocljivo vprašanje reforme pokojninskega sistema, ki je v teh dneh predmet pogajanj med vlado in sindikati, hkrati pa tudi predmet skupščin na delovnih mestih. Glede reforme je bil Airoidi vsekakor precej previden in se je omejil predvsem na informacije o poteku pogajanj in skupščin med delavci, ki so se v polnem teku. Ker med sindikati in delavci obstajajo o tem različni pogledi, govornik očitno ni hotel ustvariti trenj in nepotrebnih polemik. Kot vsi drugi govorniki, se je tudi Airoidi spomnil zrtev in vojnih grozot v nekdanji Jugoslaviji.

1. MAJ V MILJSKI OBČINI

Praznik in spomin na zmago

V slovensščini je spregovoril občinski svetovalec Marko Šavron

Tudi v Miljah je delavski praznik enotna sindikalna zveza CGIL, CISL in UIL povezala s 50-letnico zmage nad nacifasističnim okupatorjem. Na to obletnico sta opozorila govornika, sindikalist Fulvio Gregoriti in občinski svetovalec Marko Šavron, ki je pozdravil v slovenskem jeziku. Udeleženci prvomajske manifestacije so se množično zbrali na Trgu S. Giovanni, pred spomenikom padlih, kjer so predstavniki sindikatov, občinske uprave in borcevskih organizacij položili vence.

DELAVSKI PRAZNIK V KRIZU

»Prisluhnimo ljudem«

LJUDSKI DOM

V Krizu je bil ljudski praznik Demokratične stranke levice

Na dvorišču Ljudskega doma v Krizu je bilo v nedeljo in v ponedeljek za tradicionalno ljudsko slavo Demokratične stranke levice. Prireditelji so poskrbeli za zanimiv program, seveda pa ni manjkalo tudi razvedrila in zabave.

Udeležencem so spregovorili senator Darko Bratina, podpredsednik deželnega sveta Milos Budin, devinskobrezinski župan Giorgio Depangher ter pokrajinski tajnik DSL Stelio Spadaro. V okviru prireditve sta krožek Istria in Krožek 91 predstavila revijo Ares, ki jo izdaja rimska ustanova za politične in narodnostne raziskave CEREP. Zastopal jo je predsednik Geremia Bonafede.

Na Opčinah praznik SKP

V Prosvetnem domu na Opčinah je bil tridnevni prvomajski praznik kraskih sekcij Stranke komunistične prenove, ki je bil seveda posvečen delavskemu prazniku, a hkrati tudi 50-letnici Osvoboditve. Težko obletnici je bil posvečen tudi ponedeljkov zelo dozvolet koncert Tržaskega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomazič pod taktirko dirigenta Oskarja Kjundra.

Na sporedu so bili govori, tudi na Opčinah pa ni manjkalo zabave in razvedrila. V nedeljo popoldne je na openskem ljudskem prazniku Komunistične prenove nastopila tudi prošeška godba na pihala, ki jo vodi mladi Aljosa Starc.

Prvomajske manifestacije v Nabrezini in v Krizu se je udeležilo lepo število ljudi. Udeleženci so se zbrali na nabrezinskem trgu, od koder so ob spremljavi nabrezinske godbe v sprevodi dosegli Kriz, kjer je bil na Krzadi tradicionalni shod. Spregovorila sta sindikalist UIL Bruno Rusich ter v slovenscini sindikalist CGIL Renato Kneipp, oba govornika je predstavil domačin Angel Tence. Nastopil je moski pevski zbor Vesna, sodeloval je tudi Alojz Markovic.

O aktualnosti delavskega praznika je spregovoril Kneipp, ki je pozornost posvetil napovedani reformi pokojninskega sistema. Glede tega je bil mnenja, da Dinijeva vlada vsaj na tem področju v marsicem nadaljuje delo Berlusconijevega kabineta, čeprav se sam zaveda, da morajo levicarske sile kar se da odločno kljubovati iz dneva v dan vse bolj napadalni desnici. Kneipp se je sicer zavzel za sporazum, ki pa mora biti pravičen in ne sme pomeniti preloma z delavsko bazo. V tem okviru je pozval sindikalno gibanje, naj pozorneje prisluhne zahtevam delavcev.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

OBČINSKI SVET

Svetovalci so se poklonili spomenu Borisa Raceta

O pokojnem predsedniku SKGZ je spregovoril Andrej Berdon

Trzaski občinski svet je sinoči spomnil nedavno preminulega dolgoletnega predsednika Slovenske kulturno-gospodarske zveze Borisa Raceta-Zarka. O liku pokojnika je na kratko spregovoril svetovalec zavezništvu za Trst - Slovenske skupnosti Andrej Berdon. Komemoraciji sta se pridružila načelnik demokratske stranke levice Giorgio De Rosa in svetovalec stranke komunistične prenove Jacopo Venier. Spomenu pokojnega Raceta so se nato z enominutnim molkom poklonili vsi navzoči občinski svetovalci.

Berdon je v svojem posegu obnovil bogato ziviljenjsko pot pokojnega Raceta, začeni z njegovo udeležbo v partizanskem

in antifasističnem gibanju. Omenil je, da je bil nosilec partizanske spomenice in da je bil tudi med ustanovitelji Partizanskega dnevnika, predhodnika Primorskega dnevnika. Zastopnik SSK je nato osvetlil bogato Racetovo delo v manjšinskih organizacijah, predvsem v SKGZ in v takratni enotni delegaciji.

Slovenski svetovalec je tudi poudaril, da je bil dolgoletni predsednik SKGZ vseskozi trezno in uravnovešeno zagovarjal narodnostne pravice Slovencev v Italiji ter da je bil hkrati tudi zelo dovtopen in občutljiv za sožitje z večinskim italijanskim narodom. Race, je zaključil Berdon, si zato res zasluži častno mesto v trzaski povojni zgodovini.

Drevi v Zgoniku umestitev novega sveta

Nocoj, ob 20. uri, bo na umestitveni seji prvič zasedal novoizvoljeni zgoniški občinski svet. Pregledal bo pogoje izvoljivosti in kompatibilnosti funkcij tako zupanje Tamare Blazina kot vseh dvanajstih novih svetovalcev, nakar bodo formalno potrdili sestavo skupščine. Zupanski kandidat Kartela Ercolessi se je odrekel svetovalskemu mandatu, njegovo mesto pa bo prevzel prvi neizvoljeni Verbacci.

V drugi točki bo tekla razprava in glasovanje o predlogu splošnih smernic delovanja občinske uprave. Na koncu zasedanja bo zupanja seznanila svetovalce z imenovanji in odborniskimi zadolžitvami. (B)

LJUDSKO IZROČILO / TFS STU LEDI NA TRGU UNITA

Slovenski obraz Trsta izval le presenečenje

Slovenska beseda in pesem nista nikogar motili, nasprotno

TFS Stu ledi med nedeljskim prikazom plesov severne Istre na Trgu Unità (Foto KROMA)

»Kako naj vprašam, da bi me razumeli,« polglasno zavzdihne starejša trzaska gospa, medtem ko si radovedno ogleduje plesalke TFS Stu ledi, ki se v bogatih trzaskih slovenskih nosah sprehajajo po Trgu Unità pred nedeljskim nastopom v okviru prireditve »Kmetijski vlak«. Končno se opogumi in počasi v italijanscini zlojuje: »Od kod prihajate v tako lepih nosah?« Pojasnilo v narečni italijanski trzascini jo skoraj presune, trenutek okleva, nakar se nasmehe in reče: »Nikoli ne bi rekla, da so to slovenske nose, mislila sem, da prihajate iz Nemčije ali vsaj Avstrije. Zelo ste lepe.«

Ne vem, če je presenečena gospa sledila nastopu plesalcev, pevk in godcev Stu ledi, vendar pa je bila njena reakcija precej verodostojen odraz splošnega odziva publike na »cvetlicnem« trgu. Skupina se namreč ni predstavila samo v slovenskih nosah, ob trzaskih je nastopila se v istrskih in goriskih, temveč je posamezne točke napovedovala tudi v slovenscini. In nič neprijetnega se ni zgodilo: med občinstvom se nihče ni začel razburjati, Mihec in Jakec sta ostala na svojem mestu, nebo se je sicer oblačilo, vendar se je zljilo sele, ko se je nastop že srečno zaključil.

Stalni nezadovoljnizi med nami so pripomnili, da verjetno publika sploh ni dojela, v katerem jeziku govori ena od napovedovalk, ker se ni najbolje slisalo (res, ozvočenje je nekoliko nagajalo), sicer pa naj bi bili med občinstvom večinoma turisti iz raznih italijanskih mest, Slovenci in sorodniki in prijatelji nastopajočih, zadržiti Trzacanov pa nič. Ker raziskave v tem smislu ni nihče opravil, odgovora na to vprašanje ne bo. Vendar bistvo vprašanja ni v tem, koliko »pravih« Trzacanov je v nedeljo, 30. aprila sledilo nastopu folklorne skupine. Pomembno je, da je bil na vabilo trzasko občinske uprave »navdihnil« ga je sicer Vladimir Vremec, kateremu gre tudi velika zasluga, da je bila programu vtisnjena tudi slovenska nota - na Trgu Unità predstavljen slovenski obraz trzasko ljudske kulture. Ne gre za veliko, zgodovinsko dejanje, vsekakor pa je lepo in prijetno, da smo ob 50-letnici zmage nad nacifasizmom in osvoboditve prejeli to drobno darilce. Pomembno pa je tudi, da se za večino udeležencev pravzaprav ni zgodilo nič pretresljivega. Bil je samo prijeten nastop na lepem trgu. (bip)

SOLIDARNOST / V NEDELJO

Mladi prostovoljci so se izkazali

Na Božjem polju so se srečali so se s člani Skupnosti Družina

Cloveska toplina je preteklo nedeljo (poleg sonca) ogrela člane Skupnosti Družina Opcine na Božjem polju, ki so jo na povabilo skupine slovenskih mladih prostovoljcev obiskali številni domačini s Proseka, Kontovela in Gabrovca. Mladi prostovoljci so se že dan prej pripravili za sprejem. Uredili so razstavo slik tetraplegika Damjana Lumperija in Walterja Budalija, pripravili prostor za nastop kitarista Antonia Macchija (na sliki) in harmonikarja Adama Selja. V nedeljo dopoldne so se srečali s skupino prostovoljcev iz Kopra, ki jo vodita Tone in Branka Kladnik, ki so jim orisali svoje delovanje, povedali za svoje izkušnje in doživljanje prostovoljnega dela. Poudarili so, da z odprtostjo do drugih sprejemajo same sebe, prostovoljno delo bogati njihovo duhovno rast.

Mladi slovenski prostovoljci so se zbrali na skupnem kosilu s člani Skupnosti Družina, popoldne pa je stekel se kulturni program, ki si ga je ogledalo res lepo število domačinov. Praznik prostovoljcev je skratka popolnoma uspel, mladim prostovoljcem pa je ulil novega poguma za nadaljnje delovanje.

MIELA / POBUDA SKUPINE 85

Srečanje o italijanskem in slovenskem gledališču

Na pobudo Skupine 85 bo danes ob 18. uri v gledališču Miela razgovor o slovenskem in italijanskem gledališču v Trstu, ki se ga bosta udeležila zdaj že bivša ravnateljica Stalnega gledališča FJK Mimma Gallina in ravnatelj SSG Miroslav Košuta. V gledališču Rossetti pa je bilo v petek na večer kratko poslovlilno srečanje z Mimmo Gallino, ki po treh letih vodenja zapuška deželno stalno gledališče. Odločitev upravnega odbora, da imenovanja ne podaljša, kot pogodba predvideva in kot je bilo običaj, je izzvala precej kritik s strani velikega števila ljubiteljev gledališča. Nastop Mimme Galline na širokem odru pred rdečim zastorom so v petek pozdravili z dolgim, toplim aplavzom.

V več kot uro dolgem neformalnem govoru, sede na zadnji od desetih stopnic, ki vodijo na oder, je Mimma Gallina strnila svoje trzasko izkušnje, spregovorila o načrtih, ki jih je uresnicila, in o tistih, ki jih ni. Zaustavila se je pri tistih, ki so ji najbolj pri srcu, objasnila razloge, ki so privedli do določenih izbir. Tudi avtokritike se ni izognila, predvsem pa je poudarila zaupanje, da bo tudi v prihodnosti delovanja deželnega stalnega gledališča, pod vodstvom novega ravnatelja Antonia Calende, ki je bil v dvorani, na visoki umetniški in poklicni ravni. Nikakor pa ne bo obskurantistična, čeprav se je v vročih polemikah kdaj pa kdaj ta bojazen pojavila.

Preveč ljudem bi se morala zahvaliti, je se rekla Mimma Gallina, zato se zahvaljujem samo enemu: Ricchetti, takratnemu predsedniku upravnega odbora, ki jo je sprejel kot edino žensko na celu Stalnega gledališča v Italiji in tudi najmlajšo.

Pred odhodom je spregovorila tudi o svojih najbližjih načrtih: vodila bo čedajski Mittelfest '95 in pripravila načrt za njegovo izvedbo leta 1996. (bov)

OLAJŠALI NAJ BI DELO NA SODIŠČIH

»Sodniki za spravo« operativni

V naši deželi jih je okrog 80 - Ni nujna pomoč odvetnikov

Z včerajšnjim dnem so tudi v naši deželi operativni »sodniki za spravo« (pri nas jih je skupno okrog 80), ki so pristojni za pravde glede nepremičnin, katerih vrednost ne presega 5 milijonov lir, za prometne in pomorske nezgode do 30 milijonov lir, za prizive v zvezi s spori med sosedami in stanovalci, cestnimi in drugimi prekrški. Gre za redne sodnike, ki so castnega značaja glede prejemkov (predvidena je odškodnina od 40 do 80 tisoč lir za vsak dan obravnave), drugače delujejo kot ostali sodni uradi, kar pomeni, da se lahko pritožimo na tribunal. Cilj nove institucije je olajšati delo na preturah in tribunalih, kjer se pravde vlečejo leta in leta. Zaenkrat njihova pristojnost na kazenskem področju se ni bila določena, vendar kaže, da bo

omejena.

V pravadah do dveh milijonov lir (in tudi več) ni potrebna pomoč odvetnika: zainteresirani napise poziv, se predstavi v kancliji in ga izroci sodnemu funkcionarju, nakar bodo v roku 30 dni poziv naslovili nasprotni stranki. Zatem bodo v kancliji določili datum obravnave. Prve pravde torej lahko pričakujemo čez dober mesec dni. Vse potrebne informacije nudijo v uradnih urah v novem sedežu v Ul. Coroneo 13.

Pricetek dela sodnikov za spravo (koordinator za trzasko okrožje je Paolo Vason) poteka v znamenju polemik. Nadaljuje se namreč stavka odvetnikov, ki protestirajo zaradi problemov, ki so povezani tako z uvedbo teh sodnikov kot tudi novega civilnega postopnika.

Na dražbi oddali Agenzio Marittimo eno od družb grupe Tripcovich

Nadaljuje se prodaja družb grupe Tripcovich, ki je sla v stečaj julija lani, potem ko je primanjkljaj narastel na stotine milijonov lir (sodniki so uvedli preiskavo, saj sumijo, da je slo za namerni stečaj in da so bile bilance poneverjene). Včeraj so dali na dražbo »Agenzio Marittimo«, za katero so se potegovali skupina trzaskih operaterjev (v bistvu vodilno soeje same družbe) ter nekateri posamezniki in družbe, med katerimi trzaska Autamarocchi. Zagotovili so si jo prvi za milijardo ter 140 milijonov lir.

Pri »Marittimi« je 60% delnic imel baron de Banfield, ostalo finančna družba Sefin. V lanskem letu je imela 9,5 milijarde lir prometa, sedeže ima v Trstu, Genovi in Benetkah ter zaposluje okrog 40 uslužbencev.

SODIŠČE / POŽAR V TRGOVINI

Sodnikom priča ni potrdila vesti o domnevnih grožnjah

V noči na 4. september 1991 je silovit požar unčil trgovino »Jean's shop Pino« v Ul. Trento 5, last Pierpola Zanmarina. Skodo so ocenili na okrog 500 milijonov lir. Preiskovalci so osumili sedaj 44 let starega Andree Ditta. Moskega, ki je kupaj z bratom upravljal skladišče na debelo z oblačili, a ni bil med tistimi, ki so oskrbovali Zanmarina, so kaj kmalu prijeli. Imel je že opraviti s sodišči, zaradi mamili je bil obsojen na šest let ječe.

S požigom trgovine se je včeraj ukvarjalo trzasko sodišče. Zaradi stavke odvetnikov so izjemoma zaslišali samo eno pričo, in sicer Vincenza Di Giorgia iz Barija, ki je trgovino »Jean's shop Pino« oskrboval s cevji. Svoje je namreč Zanmarin dejal, da so neznanzi Di Giorgia »svetovali«, naj mu ne prodaja blaga.

Včeraj pa Di Giorgia ni bil v veliko pomoč sodnikom, zanikal je, da bi mu bil kdo grozil. Res pa je, da so tudi njemu ne samo grozili, v zrak so mu pognali v zrak tudi avtomobil, vendar leto dni prej, in to v Bariju.

Zanmarin je bil v preteklosti že večkrat tarča napadov, leta 1990 so ga pred domom oropali (odnesli naj bi mu okrog 200 milijonov lir), zažgali so mu dostavno vozilo. Proces se bo nadaljeval julija letos.

Aretirali 5 srbskih državljanov

Agenti letetecega oddelka trzasko kvesture so aretirali peterico srbskih državljanov, ki je kradla v neki trgovini s sportnimi artikli v Ul. Imbriani. Pri nadaljnji preiskavi so prisli na dan se drugi predmeti, in sicer v penzionu, kjer je peterica spala, ter v kleti nekega poslopja na Opcinah. Peterica naj bi bila odgovorna tudi za druge kraje v trgovinah ter skladiščih s sportnimi artikli, do katerih je prišlo v zadnjih tednih v Trstu.

DOKAZ, DA VOJNO IN POVOJNO OBDOBJE NI BILO POZABLJENO

Po vseh vaseh niz prireditev ob 50. obletnici osvoboditve

V Bazovici so mladi imeli nosilno vlogo

Rdeče zastave so nas veselo pozdravljale, ko smo se v nedeljo zvečer udeležili prireditve ob 50-letnici konca vojne in osvoboditve v bazovski kinodvorani, ki jo je pripravila vaska skupnost. Dvorana je bila premajhna, da bi sprejela vse domačine in goste, ki so se te pomembne slovesnosti udeležili. Organizatorji so bile vse komponente vaska skupnosti, dejanski protagonisti pa mladi, ki so pripravili spored tako v dvorani kot na prostem. Obcasno slabo vreme ni sklailo vzdušja med sprevedom do vaska spomenika padlim, kot ni zaustavila stafete, ki je z baklami pretekla pot od padrič do Bazovice. Kljub dežju je bilo očitno zelo prijetno, če se je marsikdo ustavil na Kokosi pozno v noč, nato pa za 1. maj že na vse zgodaj spremljal godbo na pihala iz Trebc, ki je z budnico obsla vzhodno-kraške vasi.

A vrnimo se v bazovisko dvorano k prireditvi. Vse je bilo v rokah vaskih organizacij in mladih, ki so pripravili izredno lep in bogat program. V imenu domačega mladinskega krožka je spregovoril Damjan Krizmančič, v imenu vaskih organizacij pa Mirjan Zagar. Lepe in občutene so bile besede, ki sta jih povedala, predvsem ker govorijo o dogodkih, ki zadevajo Bazovico in vse tiste, ki imajo tu svoj spomenik, ali pa so kot bazoviški junaki prav na bazoviški gmajni izgubili življenje.

Vse to sta učiteljici Sonja Babič in Ksenija Bras - prva s pripravo recitala, druga z glasbeno spremljavo, vključili v prireditev, na kateri je sodelovalo nad dvajset mladih, ki so s pesmijo, glasbo in

besedo izrazili to, kar so in kar tudi danes cutijo Bazovci, ko praznujejo tako pomembno obletnico.

Vredni pohvale so prav vsi: recitatorji, dekliska pevka skupina, Tamara Razem za glsbeno spremljavo, Maja Grgič, ki je pripravila sceno, medtem ko je pri obdelavi teksta pomagala prof. Magda Jevnikar.

Vse, kar smo videli, doživljali in spremljali, je bilo lepo, doživeto in občuteno, prijetno so nas razveselile razveselila predvsem pripravljeno nastopajočih kot navdušenost gledalcev.

Nekaj besed pa moramo zapisati tudi o zgi-banki, ki so jo v Bazovici pripravili v spomin na tisti 30. april 1945, ko je bila vas osvobojena. Ob pomembnem fotograf-skem gradivu (objavljena je tudi fotografija bazovskega zvonika z zastavo osvoboditeljev), bogatijo z gibanko zgodovinski izsledki prof. Sama Pahorja, ob katerih so spomini še živcih protagonistov tistega časa, ki so jih zbrali bazovski mladinci, in utrinki iz spisov najmlajših. Za ZSKD so zgi-banko uredili in z računalnikom oblikovali: Suzana, Vera in arh. Boris Grgič ter Darko Metlika (tisk Villaggio del fanciullo - Opčine)

Bazovci so lahko na svojo proslavo te pomembne obletnice ponosni in zadovoljni predvsem zato, ker so v izredno proslavo vključili toliko mladih, ki niso samo odigrali svojih vlog, ampak so se poglobili v vsebino. In pri vsem pozitivnem, o čemer smo v članku poročali, je prav ta aspekt se najbolj pomemben - mladi so namreč pomagali ustvarjati prireditve, ki govori o idealih in idejah svobode, demokracije in želje po miru, ki nas morajo voditi danes in tudi naprej.

Neva Lukes

Drevo proslava osvoboditve na Opčinah

Danes 3. maja na dan osvoboditve Opčin pred 50. leti bo SKD Tabor v sodelovanju s krajevno sekcijo VZPI-ANPI priredila ob 20. uri v Prosvetnem domu proslavo z naslovom Kar praznik je, bilo je križev pot, kot ga trpijo zdaj še marsikod. Recital, ki ga je pripravil in režiral Drago Gorup, bodo oblikovali MOPZ in ZEPZ Tabor pod vodstvom Sveta Grgiča, harmonikasi podružnice Glasbene matice s Proseka, dijak, in recitatorji. Vabljeni k polnostevilni udeležbi.

Tudi v Boljuncu počastili padle

Križ se je spomnil odkritja spomenika

V Križu so se kar se da slavnostno in množično spomnili 20-letnice odkritja vaska spomenika padlim v NOB. Bil je to res lep in pomenljiv praznik, za katerega je dala pobudo krajevna sekcija VZPI-ANPI Ewald Antončič, pri izvedbi pa je pravzaprav sodelovala celotna vaska skupnost.

Na predvečer delavskega praznika je bila v Sirkovem domu kulturna prireditev, ki jo je režirala Soča Kosuta Hafner. Program so uvedli malčki osnove sole Alberta Sirka, občinstvo pa si je nato ogledalo kratkometražni film Aljose Zerjela o odkritju spomenika ter nekatere filme iz leta 1945 iz filmskega arhiva republike Slovenije, ki jih je preskrbela zgodovinarica Marta Verginella. Taisja Kodrič je precitala odlomek iz Bevkovega romana ob klavirski spremljavi Jane Drasič, program je napovedovala Ingrid Lozar.

Slavnostno je bilo tudi v ponedeljek popoldne. Udeleženci proslave so se zbrali v Ljudskem domu, od koder so v sprevedu sli do spomenika, med potjo pa so se ustavili na vseh vaskih obeležjih NOB. Pred spomenikom sta po uvodnem pozdravu predsednik sekcije VZPI-ANPI Ferdinanda Bogatca spregovorila tržaški zgodovinar Milan Pahor in zastopnik VZPI-ANPI Silvino Poletto. Nastopili so tudi otroci, moški in dekliski zbor Vesna ter nabrezinska godba.

V fojerju kriskega doma so bile na ogled fotografije, ki jih je Mario Magajna posnel med udarniskim delom in ob odkritju spomenika.

Pri Sv. Ivanu

Kot vsako leto ob teh praznikih je bila tudi v nedeljo dopoldne pred spominskim obeležjem padlim za svobodo pred bivsim Narodnim domom pri Sv. Ivanu kratka, a močno občutena spominska svečanost.

Vodil jo je Luciano Ferluga, za njim pa je, v imenu Odbora za proslavo 25. aprila od Sv. Ivana in Kolonje, spregovorila Rada Cergoj, ki je, v slovenscini orisala pomen letošnje svečanosti, ki poteka v znamenju praznovanja 50-letnice konca vojne. Za njo je v italijanscini spregovoril v imenu ACLI Silvio Bruni; govorom pa so nato sledile recitacije. V slovenscini je lepo podal Budalovo pesem »Lepi dezeli« Stane Raztresen, ki je se dodal pesem, namenje-

no tržaški Rizarni. Temu uničevalnemu taborišču sta bili namenjeni tudi pesmi, ki jih je na svečanosti prebrala znana tržaška pesnica Ketty Daneo.

Kratek verski obred, ki sta ga v slovenscini in italijanscini opravila župnik Giusi in duhovnik Nemas, je zaključil svečanost, pred katero so položili venec, posamezniki pa se sopke cvetja.

Udeleženci so se nato se poklonili pred obeležjem padlim v Podlonjerju in antifasistički Almi Vivoda. Skoda, da niso organizatorji poskrbeli za mikrofon, ker je bilo zaradi velikega prometa na ulici ob Narodnem domu zelo težko slediti programu in tudi policije ni bilo, da bi za ta kratek čas ustavila promet. (NL)

Petdesetletnico osvoboditve so s svečanostjo pri vaskem spomeniku v nedeljo popoldne proslavili tudi v Boljuncu. Na pobudo krajevne sekcije VZPI-ANPI in domačega Kulturnega društva France Preseren je spomin na padle borce in talce počastil primeren kulturni dogodek z besedo, mislijo in pesmimi, namenjenimi ovrednotenju zgodovinskega dogodka, ki nas še danes, po pol stoletju, sviri o neobhodni potrebi po vsakodnevem zavzemanju za tvorno sožitje.

Mir ni brezvezna beseda, je predvsem sožitje in sodelovanje vseh ljudi, ki pripadajo različnim narodnostim in svetovnonazorskim pogledom. Vrednote izpred petdeset let so se žive in aktualno veljavne za mlade rodove: tudi na osnovi teh vrednot moramo spodbujati kulturo miru že v naših malih krajevnih stvarnostih. Misli sta v slovenskem in italijanskem govoru podali Nadja Svava in Tatjana Turko, svečanost pa so s svojim nastopom obogatili boljunski ženski pevski zbor pod vodstvom Natase Smotlak, zbor upokojencev iz Brega, ki jih vodi Anton Glavina, otroci Celodnevne osnovne sole Fran Venturini in pihalni orkester Breg pod vodstvom Renza Muscovija. Casno strazo spominskemu obeležju so ponudili domači borci in taborniki družine Strmege brega, venec sta poleg vaskih organizacij položila tudi bivsi in sedanji dolinski zupan. (dam)

Proslava v Barkovljah

V soboto popoldne so se zbrali Barkovljani na že tradicionalni spominski svečanosti za padle za svobodo na barkovljanškem pokopališču.

Pred začetkom svečanosti, ki sta jo lepo napovedovala Sandra in Ro-

bert, sta predstavnik domačega kulturnega društva in sekcije VZPI-ANPI položila pred spominsko obeležje vence, nato pa je župnik Speh blagoslovil spomenik.

Nekaj misli o pomembnosti letošnjih svečanosti, ki potekajo ob 50-letnici konca vojne je spregovoril dr. Franc Škerlj. Učenci domače sole Finzgar so nato prebrali nekaj recitacij in odlomek iz Tavcarjevega dela »Zemlja domača ni prazna beseda«. Sledil je sklop recitacij na temo osvobodilnega boja in odpornistva.

Obcuteno svečanost je zaključil domači zbor, ki je zapel tri pesmi pod vodstvom Aleksandre Pertot. Po svečanosti pred spomenikom padlim so se udeleženci svečanosti za minuto ustavili se pred obeležjem domačina Marija Matjasica, ki so ga nacifasisti ubili februarja 1945. (NL)

ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK-KONTOVEL

Zavzemanje za boljše sodelovanje z društvu

V petek so se na rednem obnem zboru zbrali člani zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel. Predsednik zadruga Josip Cuk je poročal o delovanju odbora ter o raznih delih, ki so bila opravljena v dvorani kot tudi na zunanjem prireditvenem prostoru. Zadruga si prizadeva, da zadrugi prostori odgovarjajo vsem zakonskim predpisom in da bi bili tudi bolj funkcionalni in prilagojeni današnjim potrebam. Prav zaradi tega ima odbor v programu tudi preureditev poda v dvorani in stopnic, ki gredo v prvo nadstropje, kjer so sedeži raznih društev in organizacij. Za ta dela trenutno ni na razpolago zadostnih finančnih sredstev, kot ni se rešeno vprašanje prispevka, vezanega na deželni zakon št. 16. Na podlagi tega zakona je zadruga že predložila nacrt za ureditev zunanjih prostorov z zgraditvijo sanitarnih naprav in drugih izboljšav. Vendar, kot vse ostale naše organizacije in društva, tudi zadruga čaka, da bodo pristojne oblasti po tolikih obljubah in zagotovilih vendarle dobile pravo pot za uresničitev in izvedbo tega

zakona, za katerega so se takrat vsi obvezali, od deželne do občinske uprave.

Iz blagajniškega poročila Draga Milica je bilo razvidno, da finančno stanje zadruga, čeprav ni rožnato, ni niti slabo in zaradi tega so člani po poročilu predsednika nadzornega odbora Josipa Starca odobrili obračun za leto 1994. Obenem so člani soglasno potrdili dosedanemu odboru in nadzornikom mandatno obdobje se za dve leti.

Pred razpravo so se člani oddolžili spominu na komaj preminulega Borisa Raceta, ki je s svojo človeško občutljivostjo veliko pripomogel pri ustanovitvi zadruga in pri obnovitvenih delih Kulturnega doma na Proseku. Ob koncu se je med člani razvila živahna debata, s katero so prisotni jasno potrdili, da jim je delovanje zadruga zelo pri srcu in prav zaradi tega je bilo podčrtano, da morajo domača društva in zadruga tesno sodelovati in obenem dobiti pravo pot, da bi se čimveč vasčanov včlanilo v zadruga.

Bruno Rupel

Razstava samouka

V soboto zvečer so člani KD Primorsko priredili v Srenjski hiši v Mackoljah lep kulturni večer (foto Magajna), katerega se je udeležilo veliko domačinov in vasčanov breskih in kraskih vasi. Predsednik društva David Stepančič je

pozdravil številno občinstvo ter odprl prvo samostojno likovno razstavo domačina umetnika-amaterja Mitje Zonte z naslovom »Korenine so globoko...« V kratkih besedah je Stepančič orisal dosedanjo pot mladega umetnika. Bese-

do je nato podal Dezideriju Svari, ki je pohvalil delo mladega Zonta, ki je pripravil kopico slik; končno se je opogumil in sel z njimi med ljudi. Zonta razstavlja v Srenjski hiši okrog petnajst akrilnih slik in tušev, ki predstavljajo vsakdanje življenje krajanov in motive iz breskih vasi. Prvi vtis, je rekel Svara, je presenečenje nad izredno, za samouka neobičajno izrazno mocjo, barve so dobro izbrane in tudi slikarsko dobro dodelane.

Večer sta obogatila novoustanovljeni pevski nošnet in mešani pevski zbor, katerih član je tudi Zonta, ki sta pod vodstvom pevovalca Baloha zapela nekaj slovenskih pesmi.

Razstava bo odprta do sobote, 5. maja ob 18. do 20. ure.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
3. maja 1995
FILIP-JAKOB

Sonce vzide ob 5.50 in zatone ob 20.13 - Dolžina dneva 14.23 - Luna vzide ob 8.20 in zatone ob 23.36.

Jutri, CETRTEK,
4. maja 1995
CVETKA

VREME VCERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 16,5 stopinj, zračni tlak 1010,2 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 61-odstotna, nebo skoraj jasno, morje mirno, temperatura morja 12,8 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessandro Orsini, Elia De Falco, Biagio Ludovico Sponton, Riccardo Papazoni, Teo Peschechera, Alessia Affè, Giuliano Varljen, Luca Pesco, Marco Cerniz, Serena Fontana, Gianluca Beretta, Alberto Ginanneschi.

UMRLI SO: 83-letna Silvana Calcagno, 95-letna Ines Flak, 82-letni Giuseppe Tosolin, 83-letni Giuseppe Coslovich, 68-letni Cesare Benedetti, 81-letna Antonia Rigo, 83-letna Alma Tomini, 66-letni Claudio Radin, 92-letna Nicolina Giacomelli, 75-letni Valerio Pesel, 82-letna Luigia Baucer, 61-letni Sergio Battigelli, 92-letna

Giovanna Zadnik, 87-letni Ermanno Marchesini, 89-letna Augusta Morbidelli, 79-letni Romano Nurba, 69-letna Maria Luisa Vianello, 70-letni Pietro Marini, 57-letni Emilio Ciuk, 85-letni Giovanni Benci, 84-letni Giusto Ferluga, 98-letna Maria Toncig, 74-letni Carlo Coppola, 91-letna Rosa Tavella, 62-letni Bruno Bozic, 83-letni Mario Paronitto.

LEKARNE

Od TORKA, 2., do NEDELJE, 7. maja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 (tel. 635264), Ul. Belpoggio 4 (tel. 306283), Zavljje - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ulica 33, Zavljje - Ul. Flavia 89.

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 33 (tel. 638454)..

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »La morte e la fanciulla«, r. Roman Polansky. Zadnji dan.

EXCELSIOR - 17.45, 19.15, 20.45, 22.15 »La carica dei 101«, risanka, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 19.45, 22.00 »Naked«, r. Mike Leigh.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15. »Léon«, r. Luc Besson, i. Jean Reno, Gary Oldman.

NAZIONALE 1- 17.30, 19.45, 22.00 »Outbreak - Virus letale«, i. Dustin Hoffman, Morgan Freeman.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Viva San Isidro«, i. Diego Abatantuno, Marco Leonardi.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Sergej Verč

SAMOMOR KITOV

Danes, 3. t. m., ob 16. uri - abonma RED I
Jutri, 4. t. m., ob 16. uri - abonma RED G
V petek, 5. t. m., ob 16. uri - abonma RED H

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Street Figher - Sfida finale«, i. Jean - Claude Van Damme, Raul Julia.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Prima dell'alba«, i. Ethan Hawke, Julie Delpy.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Viaggi caldi in autostop«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.15, 19.40, 22.10 »Forrest Gump«, i. Tom Hanks.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »La scuola«, r. Daniele Lucchetti, i. Anna Galiena, Silvio Orlando, Fabrizio Bentivoglio.

LUMIERE - 18.30, 20.20, 22.15 »Uomini, uomini, uomini«, r.-i. Cristian De Sica, i. Leo Gullotta.

PRIREDITVE

V OKVIRU slovenističnega kurza o ekspresionizmu pri Grumu in Kosovelu bo danes, 3. maja, ob 18. uri v sejni dvorani Filozofske fakultete v Trstu, Ul. Lazzaretto Vecchio 8./1. nadstr., prof. Franco Vecchiet predaval v italijanski O EKSPRESIONIZMU IN AVANTGARDI V SLOVENSKI LIKOVNI UMETNOSTI V DVAJSETIH LETIH. Vljudno vabljeni.

KLUB PRIJATELJSTVA V TRSTU vabi na DRUZABNO SREČANJE, ki bo danes, 3. maja v Ul. Donizetti 3, ob 16. uri. Prisotni bo dr. Sedmak, ki bo z nami razpravljal o alternativnem zdravljenju.

SKD TABOR - VZPI Općine - Prosvetni dom Danes, 3. maja ob 20. uri KAR PRAZNIK JE, BILO JE KRIZEV POT, KOT GA TRPIJO ZDAJ SE MARSIKOJ. Recital ob 50-letnici osvoboditve. Oblikujejo MoPZ in ZePZ Tabor, harmonikasi GM, recitatorji, diapiozitivni. Vezni tekst in režija Drago Gorup. Vabljeni!

NA INSTITUTU ZA SLOVENSKO FILOLOGIJO Univerze v Trstu bo jutri, 4. maja, ob 11. uri predaval prof. Michele Colucci, ordinarij ruskega jezika in književnosti na Univerzi La Sapienza v Rimu. Obravnaval bo temo: USODA RUSIJE V POEZIJI MAKSIMILJANA VOLOŠINA (1877-1932). Predaval bo v sejni dvorani Filozofske fakultete, Ul. Lazzaretto Vecchio 8/1. nadstr.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC prireja SPOMINSKO SVEČANOST ob 50-letnici konca druge svetovne vojne jutri, 4. t. m. V cerkvi ob 19. uri masa zadušnica za vse farane žrtve druge svetovne vojne. V Mladinskem domu ob 20. uri kulturni program, recital prerez fašističnega obdobja v slovenski literaturi, govor pisatelja Borisa Pahorja in nastop cerkvenega zenskega pevskega zbora.

LJUBITELJI fotografije pozor! Krozok Foto Trst 80 vas vabi na MALO RETRO-SPEKTIVO IZRAZNIH DIAPOZITIVOV mojstra fotografije ter predsednika Fotografske zveze Slovenije dr. RAFKA PODOBNIKA. Projekcija, v kateri vam bo avtor prikazal svoja najlepša umeniška dela, je imela po vsej Sloveniji velik odmev. Toplo vabljeni v petek, 5. maja, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano v Trstu, Ul. sv. Franciska 20.

SKD GRAD - Bani prireja slikarsko razstavo likovnika Milana Bizjaka. Otvoritev bo v soboto, 6. t. m., ob 20. uri v Ovcarjevi hiši pri Banih. Kulturni spored: poezije gospe Veronike Bizjak, glasbeno po popestrila violinistka gdc.

Sandra Stopar iz Ljubljane. Vljudno vabljeni!

TRZASKA KNJIGARNA vabi na ogled razstave sarajevskega akademskega slikarja Mihrizdana Kulenkovića Mimice - "Korenine". Razstava bo odprta do 11. maja.

V KRASKI GALERII v Repnu je do 28. maja na ogled razstava narodnih nos. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 ter od 15. do 18. ure.

OBVESTILA

TRZASKI KATOLICANI, ki se spoznavajo v Skupnosti sv. Pija X se bodo udeležili romanja na dan binkosti iz Chartres do Pariza (110 km hoje) dne 3., 4. in 5. junija 1995. Tema: Sveto srce proti barbarstvu za krščanstvo. Za informacije tel. st. 0541/727767 (gospod Giuseppe Rottoli) ali na st. 040/941588 (Alberto Ferneti).

SK BRDINA sklicuje 3. REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v petek, 5. maja v Prosvetnem domu na Općinah (mala dvorana) v prvem sklicu ob 20. uri in drugi pa pol ure kasneje.

RAVNATELJSTVO SLOVENSKEGA DIJASKEGA DOMA SRECKO KOŠOVLJ v Trstu sporoča, da so se v teku vpisovanja za letovanj na Medvedjem brdu in v Portorožu ter v poletno središče. Podrobnejše informacije daje uprava doma v Ul. Gimnastična 72.

OB 50. OBLETNICI osvoboditve se PD MACKOLJE zeli pokloniti vsem žrtvam vojne danes, 3. maja 1995. Pricetek ob 20. uri sv. masa v župni cerkvi; priloznostno misel bo podal casnikar Ivo Jevnikar in pel bo MePz Mackolje.

IZLETI

Klub prijateljstva v Trstu vabi na izlet v Režijo v četrtek, 18. maja. Vpisovanje do 10. maja v trgovini Fortunato v Ul. Paganini 2, kjer boste dobili podrobnejši program in navodila. Spremljal nas bo prof. Merku.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO DPZIO J. STEFAN obvešča, da bo v petek, 5. maja, roditeljski sestanek za naslednje razrede: ob 17. uri za vse I. in II. razrede in ob 18. uri za vse III., IV., in V. razrede. Vabljeni vsi starši.

ČESTITKE

Marta Kosuta je nona postala in sedaj bo brhkega VNUCKA pestovala. Z njo se veselimo in obema srečo zelimo bivše "tečajnice" iz Sempolaja.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sozolja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilijče) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

MALI OGLASI

MIZARSKA delavnica isce izkušenega delavca. Interesenti naj tel. na st. 226354.

PRIZNANO import/export podjetje iz Gorice isce uradnico/ka s tekočim znanjem francosine in anglescine. Curriculum poslani na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod sifro "Uradnik/ca".

SLASCICARNA Saint Honore na Općinah isce pomožno osebo. Tel. st. 213055.

PRODAM na Krasu zidljivo zemljišče z odobrenim nacrtom. Tel. st. 212376 po 19. ure.

ISCSEM zazidljivo zemljišče za enostanovanjsko hišo s pogledom na morje. Tel. st. 662023.

FRANC IN TOMAZ FABEC sta odprla osmico v Mavhinjah. Nudita dobro kapljico in prigrizek.

OSMICO je odprl Paolo Ferfolja, Medja vas. Toci belo in crno vino in nudi domač prigrizek.

OSMICO ima odprto v Trnovci Berto Skrk.

OSMICA pri Pisciicah. Silvano Ferluga vabi na pokušno sortiranih in odprtih vin, domače salame in oljčnega olja.

OSMICO ima odprto Emil Puric, Repen 15.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprot st. 18.

PRISPEVKI

Ob obletnici smrti dragega sina Marina darujejo stari 100.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Ob 15. obletnici smrti Danila Ukmarja (Slovenca) darujeta zena Marica in hči Ljuba z družino 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na prijatelja Milana Milica daruje družina Sustersic 50.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade.

Prijatelji društvenega bara darujejo 82.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Općinah.

Namesto cvetja na grob Borisa Raceta darujeta Lucija in Ivan Hrovatin z družino 200.000 lir za Stadion 1. maj.

V spomin na Milico Sancin darujeta Mira in Darinka Suman 40.000 lir za KD Ivan Grbec.

V spomin na Milico Sancin daruje Rozica Pockar 10.000 lir za KD Ivan Grbec.

V spomin na Albina Orla daruje Mira Suman 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Adriana Dobrilo darujeta Bonija in Walter 20.000 lir za Otrski pevski zbor F. Venturini.

V spomin na Viljema Košuta darujejo sestre 200.000 lir za MPZ Vesna.

V spomin na Stankota Stoka daruje zena Anica s hčerkama in Lidija z družino 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk, 10.000 lir za FC Primorje in 200.000 lir za SD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Zuccoli darujeta Paulo in Nataša 50.000 lir za SD Kontovel.

V počastitev spomina Borisa Raceta daruje Stanko Bole 200.000 lir za Zvezo aktivistov NOB.

V spomin na dragega Maksa Spetica daruje zena Meri 100.000 lir za TPPZ Pinko Tomazič.

Namesto cvetja na grob Borisa Raceta-Zarka darujeta Dario in Tamara Cupin 100.000 lir za Stadion 1. maj.

V počastitev spomina Zarkota Raceta darujeta Irma in Egon 100.000 lir za Stadion 1. maj, 100.000 lir za Sklad Albina Bubnica in 100.000 lir za SD Polet.

Ob poravnanju članaricne VZPI-ANPI Prosek-

Kontovel daruje Angel Blazina 10.000 lir in Slavka Ban 20.000 lir za sekcijo.

Slava Husu Conestabo daruje 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.

Zapustila nas je nasa draga žena, mama in sestra

Irene Šuc por. Danieli

Pogreb bo v soboto, 6. t. m., ob 12. uri iz mrliske vezice v Ul. Costalunga v kontovelsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo mož Albin, sin Aljosa, hči Zorka z Daliborjem, sestri in brata z družinami ter vsi, ki so jo imeli radi

Kontovel, Pliskovica, Trst, Vrtojba, 3.5.1995

Ob izgubi drage mame Irene izrekamo svoji pevki Zorki in svojem najgloblje sozaljje

MePZ Primorec - Tabor

Ob izgubi drage mame izreka iskreno sozaljje Aljosi

mladinski krozek Prosek - Kontovel

Ob smrti Irene Šuc - Danieli, zavzete članice, ki jo je ustavila samo neizprosna bolezen, izreka svoje globoko sozaljje

družbeno-politično društvo Edinost

Primorski dnevnik

izreka iskreno sozaljje svojem ob smrti dolgoletne raznasalke Irene Šuc por. Danieli

Ob težki izgubi drage mame Irene izrekajo hčerki prof. Zorki Danieli in družini občuteno sozaljje

ravnatelj, učno in neučno osebje DPZIO J. Stefan

Ob prerani smrti drage mame Irene sočustvujejo z Aljoso in družino

soigralci prve ekipe Kontovela in celotno društvo

Ob preranem odhodu blage in požrtvovalne sovascanke Irene Danieli roj. Šuc se klanja njemu spominu in sočustvuje s prizadeto družino kontovelska skupnost

Iskreno sozaljje vsej Irenini družini

ritmični odsek SD Kontovel

DOBERDOB / 50-LETNICA OSVOBODITVE OBČINE

Vedno hvaležni osvoboditeljem

Jubilej so počastili 1. maja dopoldne

V Doberdobu so pred ponedeljkovo množično proslavo 50-letnice osvoboditve dopoldne praznovali tudi obletnico osvoboditve občine. Na prvi maj leta 1945 je v vas vkrakala Gradnikova brigada, ki sta ji nacelovala Rado Klanjšček in Anton Kvaternik. Vojne je bilo takrat konec. Občinska uprava, sekcije VZPI-ANPI, društva in organizacije so počastili jubilej s polaganjem vencev v Dolu in Jamljah. Na Poljanah je postavil cvetje na spomenik tudi Jozef Pahor iz Lokvice, ki je srečno usel nacifasističnim krogom.

Osnredna proslava je bila pred doberdobskim spomenikom. Zupan Lavrencić v govoru dejal, da je to obletnica osvoboditve Slovencev, Italijanov in vseh evropskih narodov. Podčrtal je dejstvo, da je doberdobska občina veliko prispevala v NOB in je zato biti ponosni na to, čeprav Rim zavrača urad-

no podelitev priznanja za zasluge v odpornosti. Zgodovino, je nadaljeval zupan, je treba analizirati trezno in kritično in premostiti kontrapozicije, tudi tam, kjer so se najbolj občutene. Zavedati se je treba, da bi bili brez NOB in OF danes se sužnji nemskega Reicha. Lavrencić je pozdravil tudi dva borca Gradnikove brigade Stanka Gergoleta in Matijo Ceja, ki sta zivi pričisti tistih veselih dni. V zaključku je zupan povedal o publikaciji, ki jo je prof. Černic priskrbel za občinsko upravo in VZPI, v kateri je strnjeno obdobje odpornosti na Doberdobskem.

V imenu VZPI je pozdravil pokrajinski predsednik sen. Bacicchi, ki je podčrtal pomembnost letošnjega praznika saj se v enem dnevu strnita praznik dela in osvoboditve naših ožjih krajev. Opozoril je, da morajo biti danes spominske svečanosti

predvsem razmislijočega značaja, da ne pride ponovno do nobene vrste diktature. Poudaril je težnjo po združenju Evrope, ki bo morala odstraniti vse meje. Z zadovoljstvom je tudi pozdravil nastanek slovenske televizije z upanjem, da bo zakonska zaščita Slovencev v Italiji čimprej stvarnost.

Proslavi so prisostvovali delegacije borbevojskih organizacij in krajevnih skupnosti z Bleda, pobratene Prvacine, Opatjega sela, Nove Gorice in Sel na Krasu. V gosteh je bil tudi Domicilni odbor Gradnikove brigade. Na proslavi so nastopili tudi godba na pihala Kras, mešani zbor Hrast, moški in dekliski zbor Jezero in taborniki Rodu modrega vala. Slovenska skupnost je položila venec na spomenik padlim v NOB v Doberdobu. MJ

Na sliki (Fotostudio Reportage) svečanost pred spomenikom v Doberdobu

EXPOMEGO / V PONEDELJEK JE BIL ZADNJI DAN

Prireditelji ugodno ocenjujejo sejem

Obisk je skoraj za petino večji kakor lani
Priprave na nove prireditve v jeseni

Petindvajseti mednarodni blagovni sejem Expomego so v ponedeljek, 1. maja zaprli. Prireditelji in razstavljalci so s potekom manifestacije zadovoljni. V desetih dnevih (sejem so namreč odprli 22. aprila) so nasteli kakih dvajset odstotkov več obiskovalcev, razstavljalci pa opozarjajo predvsem na spremenjen odnos, ki so ga opazili med obiskovalci. Precej več je namreč tistih, ki niso prišlo zgolj na ogled, ampak so na sejem prišli takorekoč s posebnim zanimanjem. Je to znak, da se splošne razmere v gospodarstvu in v gospodinjstvih spreminjajo na boljše? Kdove! Optimisti si upajo na to celo staviti.

Se bolj jasne znake pa organizatorji pričakujejo na naslednjih sejmih: na modnem sejmu Mittelmoda v septembru, na sejmu motorjev in avtomobilov Motor Exporing (konec oktobra) in na sejmu Eurovite, ki bo, kakor lani, ob koncu novembra in v začetku decembra. Omenjenim in že uveljavljenim pobudam naj bi v drugem polletju, najverjetneje pa v prvih mesecih prihodnjega leta, dodali še novost: zelo specializiran sejem namenjen bančinstvu. Ob tej priložnosti naj bi priredili tudi seminar o tej gospodarski in finančni dejavnosti. Pobuda je namenjena predvsem operaterjem in gospodarstvenikom v državah nekdanje srednje in vzhodne Evrope.

Na sliki (Fotostudio Reportage) obiskovalci sejma Expomego so bili letos številnejši

Pogovor SKP-Baratti o reformi zdravstva

Clani komisije za vprašanja zdravstva pri Stranki komunistične prenovne so se pred kratkim srečali z glavnim ravnateljem zdravstvene ustanove za Gorisko dr. Barattijem. Predmet pogovora je bil načrt reorganizacije javne zdravstvene službe. Iz tiskovnega poročila izhaja, da se člani komisije SKP strinjajo s splošno usmeritvijo o decentralizaciji nekaterih služb in storitev na teritoriju, čeprav ostaja marsikaj nedorečeno. Ne strinjajo pa se s splošnim konceptom, da je treba tudi v zdravstvu vpeljati kriterije tržnih mehanizmov. Govor je bil tudi o usklajevanju in dopolnjevanju bolnišnic v Gorici in Trzinu, o strukturah za ostarele itd.

KRONIKA / PRVEGA MAJA

Dve nesreči v Gorici

Teško ranjen motorist iz Krmina

Dve osebi sta bili ranjeni (od teh ena precej težko) v dveh prometnih nesrečah, ki sta se pripetili v Gorici v ponedeljek. Na Verdijevem Korzu se je sredi dopoldneva poskodoval 77-letni Stanislav Bric iz Gorice, ul. Grado 11. V bolnišnici so ga pridržali na zdravljenju za tri tedne. Bric je z motornim kolesom zadel v parkiran avtomobil.

Okrog 21. ure pa je na Korzu Italia, v kriziscu z ulico degli Arcadi, prišlo do trčenja med golfom in motorjem. Avtomobil je vozil 33-letni Marko Tercic iz Gorice, ul. Brigata Pavia 50, ki je vozil v smeri proti središču mesta, iz nasprotne smeri pa je na guziju pripeljal 21-letni Andrea Giacinto iz Krmina, ulica San Daniele 18/C, ki je na zadnjem sedezu vozil tudi sopotnika 22-letnega Massima Russiana iz Ločnika. Ob trčenju se je težko poskodoval voznik motorja Andrea Giacinto, ki so ga zaradi zloma kolka in drugih poškodb pridržali na zdravljenju v splošni bolnišnici za tri mesece.

Zapisnika obeh prometnih nesreč je sestavila prometna policija.

OBLETNICA / 2. 5. 1945 SO GA UBILI ČETNIKI NA OSLAVJU

Tragična zgodba Edvarda Sošola

Med vojno je opravljal pomembne naloge obveščevalca

Te dni se spominjamo dogodkov pred pol stoletja, ko je po šestih letih nesmiselne morije orožje vendarle utihnilo. V naše kraje je prišla narodnoosvobodilna vojska, po več kakor četrto stoletja smo spet prosto zadihali. Zal pa so se skozi naše kraje, prav zadnje dni vojne, umikale tudi razne kvizlinske enote, ki so prav ob koncu vojne zagrešile številna grozodejstva. Tako se starejši krajan na Oslavju se zmeraj spominjajo umora domaćina 46-letnega Edvarda Sošola, ki so ga ubili četniki 2. maja 1945.

Drugega maja zjutraj se je na Oslavju pojavila večja skupina četnikov. Vasčanov se je polotil strah, kajti o četnikih so krožile grozljive pripovedi. Četniki so se, kot kaže, prebili iz Solkana preko železniskega mosta in preko Pevnice. Na Oslavju so četniki vdrali v hiše, ropali, pretepali stanovalce, v glavnem ženske in otroke, saj so bili moški v glavnem v partizanih ali v Nemčiji.

Tistega dne se je Edvard Sošol, nič hudega sluteč, kakor vsak dan peš odpravil proti Gorici. Nosil je nekaj dokumentov, za organe narodnoosvobodilnega gibanja v mestu. Nameraval je tudi pogledati v ključavničarsko delavnico ob pevskem mostu, kjer je delal pred in med vojno in s tega mesta

marsikaj videl in poročal komandi Brisko-beneskega odreda. Zaradi bolne žene, ki je bila težak invalid in majhnih otrok ni bil vključen v aktivne borbene enote, ampak je delal kot terenc.

Tistega usodnega dne se je Edvard okrog poldne vračal na Oslavje, najbrž prepričan, da je vojne zares konec in da je zavladal mir. Na glavi je nosil kapo z rdečo zvezdo in to je bilo zanj usodno. Na prostoru pred kostnico na Oslavju je zagledal oborožene ljudi. Ker so med sabo govorili slovenscini precej podobno govorico je bil morda prvi trenutek prepričan, da gre za partizane in kape ni snel. Sele ko se je približal, se je zavedel usodne napake. Četniki so ga obkolili in se z nozi in bajoneti strašno znesli nad njim.

Edvard je v cestnem prahu lezal mrtev skoraj do večera, četniki pa so po vasi iskali njegovo družino, da bi na enak način obračunali z njo. Na srečo je niso našli. Zvečer so četniki odšli, domaćini so truplo odnesli v mrlisko večo na pokopališču v Pevmi. Zaradi strahu, da bi se četniki vrnili ali pa da bi se pojavila kaka druga tolpa, so Edvarda pokopali sele cez nekaj dni.

Usoda je hotela, da je Edvard Sošol umrl prav na pragu svobode, star niti ne 46 let.

Vili Princič

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO vabi clane, da se udeležijo 16. spominskega pohoda Steverjan-Gonjače, ki bo v nedeljo, 7. maja, ob 9.30. Odborniki bodo zbirali prijave pol ure pred odhodom.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posljuje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU posljuje vsak dan od ponedeljka do četrta od 15. do 17. ure in v petek od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V RONKAH je odprta od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30, ob sredah tudi od 9.30 do 11.30. Knjiznicarka slovenske sekcije je na razpolago v ponedeljek in sredo popoldne in v petek zjutraj.

IZLETI

SPD GORICA vabi 21. maja na avtobusni izlet na Golico. Prijave danes od 11. do 12. ure in jutri od 19. do 20. ure na sedežu. Avtobus bo odpeljal iz Rozne doline.

SKD KREMENJAK - JAMLJE in VZPI DOLJAMLJE prirejata 4. junija avtobusni izlet v Drazgose, Begunje na Bled in v Vintgar. Prijave sprejemajo Igor Kobal, Ettore Moro, Mario CroSELLI. Prijave do 15. maja ali do oddaje mest v avtobusu.

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA vabi vse, ki so se prijavili za izlet na Sicilijo in Sardinijo, da poravnajo saldo najkasneje do 5. maja. Odhod bo v soboto 13. maja ob 5. uri s Trga sv. Martina v Doberdobu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU

Pri jezeru - Al Lago, Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Danes: 8.00, Dora Sciarappa por. Silveri, iz splošne bolnišnice; 9.30, Angela Delmoro vd. Piana, na glavnem pokopališču; 12.45, Adelaide Fonzi vd. Gerin, iz bolnišnice Janeza od Boga v Viles; 13.15, Augusto Clama, iz splošne bolnišnice v Gradez; 13.15, Vittorio Meleagri, iz splošne bolnišnice v Videm; 13.15, Ester Russian vd. Soica, iz splošne bolnišnice v Moš; 13.15, Francesco Pelos, iz splošne bolnišnice v Fiumicello; 13.15, Avgusta Kuk vd. Domevsek, iz splošne bolnišnice v Krmin.

Slovenski dijaski dom Simon Gregorčić Gorica se klanja spominu dolgoletnega predsednika SKGZ Borisa Raceta-Zarka in izreka svojcem občuteno sozaljje

IŠČEMO
RAZNAŠALCA
PRIMORSKEGA
DNEVNIKA
za Gorico

Vse informacije na
upravi Primorskega
dnevnika v Gorici, tel.
533382.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLIČNO IZOBRAŽEVANJE
TRZIC - GORICA
prireja
TECAJ TEHNIKE
PRODAJE
(na drobno, uslug itd.) St. ur 40.
Vpisovanje in podrobnejše
informacije v tajništvo
Zavoda v Gorici, ul. della
Croce 3, tel. 566360.

PRVI MAJ / SINDIKALNI SHOD V KRMINU

Poudarek 50-letnici in teritorialnemu paktu

Brancati spet pogrel polemiko s senatorjem Bratino

Teritorialni pakt za razvoj Goriske in 50-letnica zmage nad nacifašizmom sta bili skupaj z najaktualnejšimi socialnimi problemi v državi, od brezposelnosti do pokojninske reforme, nosilni temi letošnjega praznovanja 1. maja na Goriskem. Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL so letošnji shod priredile v Krminu, kjer se je v sprevedu zbralo nekaj več kot dva tisoč delavcev po ocenah kvesture oziroma dvakrat več po ocenah sindikatov. Zborovanje na Trgu 24. maja je ob koncu sprevo da po krminskih ulicah uvedla podžupanja mesteca ob vznožju Brd, glavna govora pa štela predsednik tržaške VZ-PI-ANPI Arturo Calabria in pokrajinski tajnik CISL Vittorio Brancati. Navzoči so bili mnogi župani, sen. Darko Bratina in drugi predstavniki krajevnega političnega življenja. Pogresali smo sicer povabljeni predstavniki novogoriških sindikatov, ki so v prejšnjih letih redno prinasali pozdrav na prvomajsko manifestacijo, prav tako pa nismo zapazili predstavnikov Goriske občine. Pokrajinski niti ne slovenskih občin.

Arturo Calabria je svoj govor osredotočil na pomen 50-letnice osvoboditve in aktualnost idealov strpnosti, miru, demokracije in solidarnosti, pa tudi preseganja nacionalizmov, ki so se uveljavili v takratnem boju. Govornik je zavrnil poskuse revizionistov, ki hočejo potvarjati zgodovino in dokazovati, da naj bi bili okupatorji partizani in ne kvizlingi, ki so se podre-

dili nacistom. Poudaril je pomen in aktualnost republiške ustave, v kateri so zal se vedno neureničena mnoga načela, ki so se uveljavila prav v osvobodilnem boju. Prav v doslednejšem spostovanju teh načel in izvajanju ustavnih določil lahko najdemo resitve za mnoge probleme, ki jih danes, doživlja demokracija v Italiji, je dejal Calabria.

Vittorio Brancati je v imenu vseh treh sindikalnih zvez prav tako poudaril pomen 50-letnice osvoboditve in ocenil, da je to priložnost za obracun tega, kar je bilo od vseh idealov odporništva uresničenema v tem pol stoletju. Večji del govora je posvetil družbenim, gospodarskim in sindikalnim temam, začeni s teritorialnim paktom za razvoj Goriske, ki naj bi povezal vse tukajšnje družbene in institucionalne sile v slo-

no nacrtovanje novega razcveta krajevnega gospodarstva. Vendar, ce je namen pakta složno nastopanje, bi si bil Brancati gotovo lahko prihranil ponovno pogrevanje bedne polemike o očetovstvu tega pakta. Njegovi očitki na račun senatorja Bratine, da ni predlagal nič novejšega od tega, kar so že pred njim sindikati, so na prvomajski manifestaciji izzveneli neumestno, lahko bi rekli skoraj otroče, ko se za njimi ne bi morda skrivala kaka doslej javno se neizrečena sindikalista ambicija po kandidaturi za blizajoče se politične volitve. Mimo tega polemiziranja je teritorialni pakt pomembna priložnost za Gorisko, ki je v zadnjih letih zaradi krize v državi nekdanje Jugoslavije se močneje kot drugi deli države občutila vso težo recesije. Tako smo na Go-

riskem dosegli že več kot 9 tisoč uradno registriranih brezposelnih, ker terja danes nove prijeme v gospodarstvu. Omenjeni pakt naj bi mobiliziral vse lokalne sile, seveda pa je potreben tudi nov zagon gospodarstva na vsedržavni ravni in nove investicije zlasti v korist zaposlovanja.

S tem je Brancati uvedel kocljivo problematiko pokojninske reforme, pri čemer je njegov zagovor stališč sindikalnih zvez motilo zvižganje in kričanje skupinice somišljenikov SKP. Brancati je tudi spregovoril o bliznji referendumski kampanji in zavrnil poskuse napada na sindikat, poudaril je pomen sindikalne enotnosti v združitvi treh sedanjih zvez, ki naj bi jo realizirali morda že v dveh letih, govoril pa je tudi o zdravstvu na Goriskem in zahteval revizijo Barattijevega načrta o reorganizaciji.

GRADEŽ / TURISTIČNA "EKSPLOZIJA"

Za letošnjo sezono 40% več rezervacij

Turistični delavci pa opozarjajo, da sedanji "boom" zaradi šibke lire ne bo trajal v nedogled

Z dvigom državne zastave ter modre zastave, ki jo Svet Evrope daje tistim krajem ob morju, ki se lahko ponasajo s čistočjo in urejenostjo kraja, je Alessandro Felluga v ponedeljek uradno otvoril letošnjo turistično sezono v Gradežu. Predsednik tamkajšnje letovišarske ustanove je v svojih pozdravnih besedah naglasil, da se v Gradežu že več let zapovrstjo lahko ponasajo z evropskim priznanjem, se bolj pa jih seveda zanima priznanje turistov, ki prihajajo v njihov kraj.

Ze predlanskim so, v nasprotju z drugimi kraji ob italijanski severni obali Jadrana, povečali število domaćih in tujih turistov. Enako je bilo lani, ko so dosegli ponoven rekord in skoraj desetodstotno povečanje nocitev. Letos pa se obeta prava "eksplozija". Hotelirji vedo povedati, da imajo za kakšnih 40 odstotkov več rezervacij za njihove hotelske zmogljivosti in da bodo letos poletni v Gradežu prepolni vsi hoteli kot tudi zasebne sobe. Ne le v glavni sezoni, marveč tudi v predsezoni in posezoni. Sicer pa hotelirji s tem se niso zadovoljni, saj se dobro zavedajo, da je letošnje zares izredno zanimanje tujcev za počitnikovanje v Italiji nekaj drogirane, odvisnega od izrednega padca vrednosti lire v primerjavi z marko in silingom. Prav iz Avstrije in Nemčije prihaja v Gradež od vedno največ turistov. Letos rezervacije kar "dezujejo". Hotelirji menijo, da imajo v letovišarski ustanovi dobre

ga sogovornika, nimajo pa ga na županstvu. Po njihovem se mora Gradež pripraviti na "normalne" case, ko se bo lira spet ovrednotila. Povejmo, da bo več turistov v Italiji letos tudi med tistimi, ki so nameravali na Hrvaško. Vendar pa bodo prav godki zadnjih dni, ko je tam spet pricelo pokati, marsikoga odvrgnilo od letovanja v tistih krajih. Dokaz smo dobili v nedeljo, ko si v Opatiji, turiste iz Italije (v glavnem iz Trsta in iz Veneta) zlahka našel, saj jih je bilo zelo malo. Vrh vsega so na meji na Pesku mnogi sprasevali ali je sploh gotovo potovati na Hrvaško.

Sezono so 1. maja v Gradežu uradno otvorili. Dejansko je sezona v polnem teku že več dni. Ob velikonočnih praznikih kot tudi prejšnji teden, ki je sovpadal s prazničnima 25. aprilom in 1. majem, je v Gradežu bilo že vse polno ljudi. Ne le

nedeljskih izletnikov iz Gorice, Trsta in Vidma, marveč tudi polno ljudi iz drugih krajev severne Italije ter Avstrijcev, ki so v tem kraju preziveli po nekaj dni in se tudi sončili ter se pomocili v morju.

Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo Guida Andloviza, arhitekta in designerja rojenega v Trstu, sicer pa bivajočega v Gradežu, kjer je oče upravljal lekarno. Andloviz je bil štiri desetletja, od 1923 do 1961, umetniški vodja ene največjih italijanskih tovarn keramičnih izdelkov. Njegovi izdelki bodo v kongresnem centru v Gradežu na ogled tja do konca avgusta. Nekaj jih vidimo razstavljenih tudi v dvorani poleg glavnega vhoda na kopalnico, del pa v tržaškem muzeju Revoltella. Založba Laguna je za to priložnost izdala tudi ličen katalog.

MW

NOVICE

Koncert pianista Igorja Lazka nočoj odpade zaradi bolezni

Napovedanega koncerta svetovno znanega pianista Igorja Lazka, ki je bil napovedan nočoj v goriskem Kulturnem domu v okviru redne glasbene sezone slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emila Komela, ne bo. Ruski pianist je včeraj moral odpovedati svoj nastop zaradi bolezni. Koncert bodo priredili predvidoma ob koncu meseca maja.

Nocoj filma Christophoros ter Maščujmo in kaznujmo

V niz prireditev ob 50-letnici konca druge svetovne vojne in osvoboditve se uvršča tudi današnji filmski večer v mali dvorani Kulturnega doma. Na pobudo Kinoateljaja bodo namreč ob 18. uri predvajali dva filma: najprej kratkometražni Maščujmo in kaznujmo zupana v Gradiscu in Franceta Stiglica (1946), nato pa se celovečerni film Christophoros (1985) Andreja Mlakarja. V slednjem se avtor loteva tudi vprašanja narodne sprave.

Polemike med DSL in in KD tajnika Luiseja

Pred balotazo za izvolitev županov v Gradiscu in Starancanu, ki bo v nedeljo, 7. maja, se nadaljujejo polemike med prvaki raznih strank. Tako je pokrajinski tajnik DSL Alessandro Maran včeraj v poročilu za tisk zapisal, da stališče, ki ga glede volitev za izbiro župana v Gradiscu ima tajnik Ljudske stranke Michele Luise (Buttiglionijeva struja), ne ustreza željam, potrebam in usmeritvi občanov v Gradiscu. Maran ugotavlja, da gre bolj za poskuse osebnega uveljavljanja tajnika Luiseja, ki skuša pomen in vlogo dr. Marie Masau Dan, kandidatke levo-sredinske koalicije, zmanjšati z navajanjem, da naj bi bila slednja orodje v rokah DSL.

Seje rajonskih svetov

Po krajšem premoru rajonski sveti te dni obnavljajo dejavnost. Nocoj sta sklicani seji rajonskih svetov v Standrežu in Pevmi, jutri pa v Podgori. Vse tri seje bodo ob 20.30. Rajonski sveti se bodo morali izreči o osnutku pravilnika za uničevanje odpadkov. Gre za področje, za katero mora občina obvezno vprašati mnenje rajonske svete. V Standrežu bodo poleg tega razpravljali tudi o upravljanju balinarskega igrišča ob telovadnici.

Strelišče aktivno tudi maja

Z županstva v Doberdolu so sporočili razpored dejavnosti na vojaškem strelišču nad Selcami. Dejavnosti bodo danes in jutri, nato od 8. do 11. maja, od 15. do 18. maja, od 22. do 25. maja in 31. maja, vsak dan od 8.30 do 17.30. V omenjenih dneh je dostop na območje strelišča prepovedan in zavarovan.

KRONIKA / DANES OBDUKCIJA

Pri Renčah našli truplo 42-letnega Goričana

Pri Renčah so v ponedeljek popoldne našli truplo 42-letnega Franca Iacumina iz Gorice. V teku je preiskava, danes pa bodo na truplu, ki so ga našli v gozdčku, nekaj metrov od naselja, ob cesti, ki pelje na Trstelj, opravili obdukcijo. Ugotovili naj bi namreč vzrok smrti. Od izida obdukcije je namreč odvisen tudi nadaljni potek preiskave. Pri policiji v Novi Gorici so potrdili dogodek v zvezi z najdbo trupla, nismo pa mogli dobiti podrobnosti. Po do zdaj razpoložljivih vesteh je Iacumin živel v Gorici v Ascolijevi ulici. Živel je menda sam.

Umril je gradbenik Jordan Makuc

Usodna slabost je včeraj obsla 69-letnega gradbenika Jordana Makuca. Zgrudil se je dobesedno na ulici. Slabost ga je obsla v Ul. Manzoni, nedaleč od doma. Pokojnik se je rodil leta 1926 v Vrtojbi, v družini zidarskih mojstrov. Tudi sam se je posvetil gradbeni dejavnosti, potem ko je dostudiral in ko je po očetu prevzel podjetje. Pokojnik je bil porocen s Karmelo Tabaj in oče treh otrok.

Razgrajal je in grozil s pištolo, ki je menda sumljivega izvora

Noc s prvega na drugi maj je bila za mozakarja, ki stane v bližini pevskega mostu - ime niti ni pomembno - sila razburljiva, koncala pa se je v ulici Barzellini, epilog pa bo zagotovo na sodišču. Mozakarja so k pameti spravili sele karabinerji, potem ko se je doma sprl z zeno in ji menda tudi grozil s pištolo. Dogodek se je pripetil okrog tretje ure zjutraj. Nasilneža so spravili za rešetke, kjer se je medtem že pomiril, začeli pa so tudi preiskavo o izvoru orožja.

RAZPRAVA / DRUŽINSKE POSVETOVALNICE IN DRUGO

Ženske za svoje pravice

Te dni je ženski forum stranke Komunistične prenovne priredil v Gorici javno debato na temo družinskih posvetovalnic. Na večeru, ki je bil zadnji v nizu podobnih srečanj po glavnih mestih naše dežele, sta sodelovali tudi Elena Gobbi, deželna svetovalka stranke Komunistične prenovne, Maria Rosa Marcuzzi, predstavnica Zveze italijanskih žensk (UDI) in kar lepo število predstavnikov osebja, ki deluje v družinskih posvetovalnicah.

Beseda je tekla seveda predvsem o splošni ženski politiki v Italiji v luči najnovejših polemik, ki so se sprožile med volilno kampanjo okoli zakona 194, ki omogoča ženskam, da prekinejo nosečnost. Predavateljice so pripravile daljši spisek "napadov" na žensko in njene možnosti samoodločanja, med katere seveda spada tudi vedno bolj

razširjena tendenca opuščanja in zapiranja družinskih posvetovalnic.

Predvsem Maria Rosa Marcuzzi se je razgovorila o tem problemu. Posvetovalnice so bile eden med največjimi dosežki, ki so jih pred dvajsetimi leti pridobile ženske. Sedaj se takratne pridobitve ženske gibanja postavljajo spet v dvom in ženske v Italiji izgubljajo tudi najosnovnejše strukture in storitve, ki naj bi jim nudile možnost spodobnega zdravstvenega, družinskega, spolnega in custvenega življenja. Ves problem tiči v tem, da se vedno o usodi ženske in o razpolaganju njenega telesa odločajo politiki, ne da bi se prej posvetovali z ženskimi gibanji in s samimi državljanjkami, je dejala predavateljica. Ze samo dejstvo, da je usoda družinskih posvetovalnic spet na kocki pomeni, da se bo treba

spet in ponovno boriti za pravice, ki so bile že do deljene in zagotovljene. Na koncu je Marcuzzijeva prebrala dokument, ki ga je pripravila Zveza italijanskih žensk v zvezi s problemom posvetovalnic, spomnila pa je tudi na se odprto vprašanje zakona o posilstvu, ki se vedno označuje spolno nasilje zgolj kot zločin proti morali in ne proti človeku.

Deželna svetovalka Elena Gobbi je potem posegla se v politično plat zadeve in se na široko razgovorila o italijanski politiki in zenskah. Prisotnim je prebrala dokument, ki ga je razposlal po Italiji rimski krozek Virginia Woolf. S tem dokumentom pozivajo ženske k ponovni mobilizaciji proti poskusom ponovnega oprekanja veljavnosti zakona 194 o prostovoljni prekinitvi nosečnosti.

ET

GANLJIVA POGREBNA SVEČANOST

Včeraj v rodnih Hrpeljah žalostno slovo od Žarka

Na zadnji poti je pokojnika pospremila nepregledna množica

Nepregledna in tiha množica je včeraj pospremila k zadnjemu počitku Borisa Raceta - Zarka. V popoldanskih urah so se v Hrpeljah zbrali Zarkovi svojci, sodelavci in številni prijatelji, med katerimi predsednik Slovenije Milan Kučan, pa Mitja Ribičič, Jože Smole, Peter Bekeš in Bratko Kreft; prisli so iz vseh krajev Primorske, Goriške, s Koprškega in iz drugih krajev Slovenije, da bi se poklonili Zarkovemu spominu. Pogrebni spreved do pokopališča so spremljali tihi in žalostni glasovi godbe iz Trebča; marsikomu se je utrnila solza, ko je v mislih obujal pokojnikovo delo in njegova vztrajna in dolgoletna prizadevanja v korist slovenske manjšine, kateri je posvetil vse svoje življenje.

Sele zdaj se začnemo globlje zavedati s kakšnim človekom smo imeli srečo živeti in sodelovati v teh dolgih povojnih letih na tem prelepem ozemlju, v tem protislovnem trzaskem mestu in sredi naše kompleksne zamejske skupnosti, je pred odprtjem grobnice ganjeno dejal Jože Koren, čigar sodelovanje in prijateljstvo z Zarkom Racetom je tesno povezano s Primorskimi dnevniki in Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, se prej z njunima predhodnikoma Partizanskim dnevnikom in Oslobojilno fronto.

Predsednik partizanskih novinarjev Lado Pohar, ki je govoril tudi v imenu Združenja borcev pa je podčrtal, kako je bilo težko življenje pokojnega Zarka ze od mladih nog, ko je moral kot sin zavedne primorske družine na solanje in nato za kruhom na drugo stran okupirane ožje domovine. Poudaril je, da Zarko ni bil človek, ki bi

hotel in mogel po vojni počivati na lovorikah; razlogi za to vztrajanje so bili ljubezen in skrb za usodo sorojakov in za prihodnost slovenske manjšine. Viljem Cerno pa se je na Zarka spomnil kot na novega Cedarmaca, ki je pomagal tudi beneskim duhovnikom in dodal, da bo na daljnem zahodu slovenske zemlje dolgo gorel spomin na brata borcev za napredek in branitelja naroda. Ganjeno je spregovorila tudi domačinka, ki je pokojnega Zarka dobro poznala, nakar so se oglasili tihi glasovi žalostinke, ki jo je zapel moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka-Kontovele in Zarka so položili v zemljo, v tisto slovensko zemljo, ki jo je neizmerno ljubil in kateri je posvetil vse svoje življenje.

Od pokojnega Borisa Raceta so se poslovili na pokopališču v Hrpeljah (Foto Krizmančič)

PATRONAT INAC SVETUJE

Odpust tudi na davek za zdravje

Do konca meseca je možno poravnati davek na zdravje do leta 1991

Vpr.: »Z velikim presečenjem sem odkril, da nisem plačal davek na zdravje, ki bi ga po zakonu moral odšteti zavodu INPS. Slučajno me je nek znanec opozoril na to obveznost, ki se v mojem primeru zdi absurdna. Redno sem namreč zaposlen kot uradnik in plačujem tudi precej visoke prispevke za zdravstvo. Od leta 1990 imam tudi ne prav visok dohodek od samostojnega dela in kaže, da bi moral plačati davek na zdravje tudi na te zneske. Zanima me, če lahko poravnam svojo obveznost z odpustom?« S.K.

Vlada je podaljšala do 31. maja možnost ugodne poravnave neplačanih zavarovalnih dolgov zavodoma INPS in INAIL preko skrbstvenega odpusta. V postev pridejo vsi obvezni prispevki, od tistega za pokojninski sklad, do zavarovanja proti nezgodam na

delu, kot tudi za tako imenovani davek na zdravje. Ta zadnja dajatev bremeni samostojne delavce (kmete, obrtnike in trgovce), profesionalce, nezavarovane državljane in pa odvisne delavce oziroma upokojeince, ki imajo poleg plače oziroma pokojnine, se kak drugi vir dohodka. Na te dohodke, ki niso bili podvrženi zdravstvenemu odtegljaju na izvoru, mora imetnik plačati 5, 6 odstotka davka na zdravje, do 40 milijonov, za višje dohodke pa je obremenitev 4, 6 odstotka. Z letom 1995 se ta količina povisa za okrogel odstotek (6, 6 od sto).

Možno je torej do konca tega meseca poravnati s pomočjo odpusta INPS davek na zdravje vse do leta 1991. Od leta 1992 so namreč davek na zdravje vključili na davčno prijavo 740, tako da bo za leti 1992 in 93 (za leto 1994 bo

zapadel rok rednega placila konec meseca) možno plačilo po ugodnih pogojih le v primeru novega davčnega odpusta. (B)

Tiepolo v Vidmu

VIDEM - Minister za kulturne dobrine Antonio Paolucci je v Vidmu prisostvoval pomembnemu kulturnemu dogodku: odprtju restavrirane patriarhalne palače, v kateri so namestili skofovski muzej ter odprli stalno galerijo enega največjih italijanskih umetnikov, Tiepola, ki je v Vidmu začel ustvarjati leta 1726. Sobotna pobuda pomeni uverturo v niz kulturnih manifestacij, ki jih načrtujejo v Vidmu, Benetkah in Wurtzburgu ob 300-letnici Tiepolovega rojstva. Veliki italijanski umetnik je v Vidmu pustil kar nekaj pomembnih stvaritev. (r.p.)

VOLITVE / BENEČIJA

V drugem krogu ima levica lepo možnost uveljavitve

Tudi v Čedadu lahko zmaga levosredniska koalicija

CEDAD - Zna se zgoditi, da bo po 7. maju zmaga naprednih list v Benečiji zadržala se večje in pomembnejše dimenzije. Obstaja namreč stvarna možnost, da bo tudi v Cedadu, tradicionalni beli trdnjavi, zmagala levo-sredniska lista in po dolgih desetletjih zamenjala dosedanje sredinske, predvsem demokratske uprave.

Na volilni preizkusnji 23. aprila je namreč prislo do določenih nepričakovanih rezultatov, ki so nagradili levo-srednisko koalicijo in hudo kaznovali kartel svobosčin, ki je že pred izidom rezultatov praznoval zmago. Dejstvo je, da je za par desetih glasov zmagala lista Ljudske stranke, ki je za zupanskega kandidata predlagala dosedanega zupana Giuseppa Pascolinija (ta lista je prejela 25, 5 odstotka glasov). Na drugo mesto se je uvrstila napredna lista (24, 9), ki je za zupanskega kandidata predlagala Giuseppa Barnardija, tretja - in tudi to je preseženec - pa je prisla lista Moratti (zupanski kandidat je Paolo Moratti), ki je zbrala 20, 5 odstotka glasov, komaj četrti pa je bil kartel svobosčin z zupansko kandidatino Patrizio Legovini (19, 1). Slabo se je obnesla tudi Severna liga (Silvano Domenis), ki je izbrala le 10 odstotkov glasov.

Medtem ko so se v polu svobosčin začela razhajanja med Berlusconijevimi privrženci in Nacionalnim zavestništvom, so se člani napredne liste dogovorili za volilno povezavo v balotazi z listo Moratti in z zunanjo podporo Severne lige. Dosedanji zupan Pascolini ni opravil nobene povezave, računa pa lahko na podporo desničarskih volilcev.

Spričo takšnih dogovorov obstajajo lepe možnosti,

da si Bernardijeva lista zagotovi zmago, ceravno v Cedadu opozarjajo, da zna »ranjeni« Pascolini pripraviti se kaksno presenečenje.

Levo-sredinske uprave so možne tudi na Pokrajini in na Občini Videm. Z izjemo povezave med Ljudsko stranko in levičarskim kartelom, ki za zupana predlaga Enza Barazzo, v obeh upravah ni prislo do nikakršnih trdnjskih dogovorov. To tudi zaradi pritiska, ki ga je Ljudska stranka vrsila iz Rima (Buttiglione je odstavil deželnega tajnika Gottarda in za volilne dogovore promoviral goriskega pokrajinskega tajnika Luisija, ki mu je ostal zvest) in zaradi odločitve Severne lige, da se ne združi z nikomer.

Dejstvo pa je, da med sredino (SL in LS) in levico obstajajo določeni dogovori, ki bi mrali obroditi vzajemno podporo: levica po podprla sredino za zmago na Pokrajini, kjer tekmuje Giovanni Pelizzo, Ljudska stranka in Severna liga pa bosta pomagali levičarski listi na Občini Videm za zmago Barazze.

Vzajemna pomoč bo lahko bistveno pomagala kandidatu SL in LS Pelizzu v boju proti Giorgiu Venieru Romanu, ki ga predlaga tudi Severna liga (Silvano Domenis), ki je izbrala le 10 odstotkov glasov. Med njima je razlika v glasovih majhna. Večja pa je razlika v konsenzih med Enzom Barazzo in Silvano Olivotto, ki je zupanski kandidat pol svobosčin. Če Barazza zeli zmagati, mora računati, da bo 7. maja dobil res vse glasove centra in tudi skrajne levice. Naloga ne bo lahka, ni pa nemogoče in zna se zgoditi, da bo minimalna razlika odločala, kdo bo v naslednjem štiriletnem zupan največje občine v deželi.

Rudi Pavšič

PISMI UREDNIŠTVU

Odprto pismo sekciji DSL »J. Srebrnič« iz Doberdoba

Horoskop podpisane objavljen v torkovi številki PD 25. aprila t.l. dne, ko smo proslavljali 50-letnico zmage nad nacifasizmom, takole napoveduje: »Videti boste umerjeni in stabilni, medtem ko se bo v vaši notranjosti odvajala burna nevihta. Ne bojte se, da vas bo zmocila, saj je vaša marela sijajna: je namreč iz zlata.«

Priznam, da sem umerjena, ker sem trdno prepričana, da sem opravila svojo dolžnost tudi ob teh občinskih volitvah, ki so se sicer zame odvijale v nemogočih okoliščinah. Na koncu pa se sladkorček DSL, na katerega odgovarjam. Naj bo jasno, da v demokraciji vsak lahko izdela svoj program, ga tolmači, sprejema predloge, odgovarja na vprašanja! To pa ne pomeni kršitev dogovorov. Če sta italijanski časopis ali bralec po svoje tolmačila moje ustne telefonske odgovore to je druga zadeva. Ne vem, kaj bi se bilo zgodilo, ko bi dejansko kritizirali občinsko upravo za vse po-

manjkljivosti in nezaslišan odnos do prebivalcev. Če pa levičarsko upravo moti le blagoslov in jo zaradi takega odnosa peče vest, to ni moja zadeva. Ne sme pa le govoriti, da dela v korist občanov, če občani si blagoslova zeli. Demokratski zupan, cetudi laik - to je spet njegova zadeva - ne more po svojih osebnih prepričanjih voditi občine, kjer ljudje drugače mislijo. Le redke so namreč izjeme v Doberdobo, bodisi glede krsta kakor tudi glede civilnega pogreba, saj niti pusta t.j. strica Lovreta ne pokopljejo s civilnim obredom! Pa pustimo vse to!

Res je tudi, da je »burna nevihta« v meni, saj nezaslišano je, da v trenutku, ko si z otroci manjšin iz cele Evrope voščimo mirno sožitje in zmago človečanskih pravic, ko se pripravljamo na skupno proslavo 50-letnice zmage nad nacifasizmom, se takozvane »nove generacije« poslužujejo preživljenih metod in znamenj zato, da slepijo ljudi, zlasti pa mlade generacije kar pa je nedopustno in vse obsodbe vredno!

Zato bom ob se živo prisotnem in za slovanskega otroka nerazumljivem napisu »Qui si parla solo italiano«, ob podoživljanju

grozot druge svetovne vojne in dolgoletnih prizadevanj za uveljavitev pravic zajamčenih v ustavi in mednarodnih dogovorih, pod zlato marelo čakala, da mi DSL J. Srebrnič iz Doberdoba z dokumenti dokaze:

1) kako sem nasprotovala gradnji srednje sole v Doberdobo. Kdor se je s tem vprašanjem ukvarjal namreč dobro ve, koliko truda sem zastavila v tej smeri. Saj vrtec in osnovna sola v Ronkah uspevata predvsem z ozirom na srednjo solo v Doberdobo. Pogostokrat imam se pred oči solsko obvezne otroke iz Doberdoba, ko so v prazno krožili po Gorici, njihove probleme za prevoze in drugo.

2) na kakšen način sem zakomplificirala jusarske pravice v Jamljah. Ko bi bili vsi Jameljci pristali, bi danes o tem ne bilo več spomina. A ker je podpisana gnala zadevo naprej je moral kdo postaviti polena pod noge, tako kot svojcas za telovadnico v Doberdobo in druge važne pobude v korist prebivalstva. Ali namerava uprava v Doberdobo nadaljevati s tako politiko?

3) kdaj sem glasovala proti prispevku za sedež društva Jezero,

ki je med drugim deležen podpore v znesku 200.000.000 lir z razliko od javne župnijske dvorane v Doberdobo katere se vsi poslužujemo, ki ima nakazanih le 52.000.000 lir.

4) kdaj sem glasovala proti finansiranju ZSKD.

Alternativa je samo javen preključ neresničnih izjav. V kolikor ima stranka težave dobiti zgoraj zahtevane dokumente, katere upam, da bo objavila, se lahko obrne do PD, ki bo brez dvoma poskrbel tako, kot je to storil za moje pismo z dne 28. nov. 1994. Bog vas živi v boljsem duhu!

Marija Ferletič

Kdo nima stila?

Sekcija DSL iz Doberdoba, z zadnjim pozivom volilcem, ki ga je PD objavil v soboto 22.4.95 je jasno dokazala, na kateri strani »je zaznati viden padec stila«. Nesramni napadi na g. Marijo Ferletič izrečeni samo zato, ker si je upala javno kritizirati doberdobsko občinsko upravo, dobro izpizrujejo kako si DSL predstavlja »sodelovanje in sožitje v vasi«. Sodelovanje brez pravice do kritike.

V komunikiju DSL izraza tudi

številne politične kritike na račun g. Marije Ferletič, ki izrečene po že končani volilni kampaniji, dan pred volilno preizkušnjo, so bile gotovo sporne, saj niso dopuščale casa za repliko.

Sekcija DSL v komunikiju izraza tudi mnenje, češ da se nekateri »vračajo v čas, ki ga ni več«, mislim da sami tistega časa niso nikoli zapustili in to stalno dokazujejo. Preveč znan je sistem spreminjanja političnih nasprotnikov v sovražnike ljudstva, kakor so oni skušali prikazati g. Marijo Ferletič.

Popolnoma se strinjam s priznanjem, ki ga sekcija DSL izreka dr. Maksu Gergoletu za konstruktivne poglede, iznesene na seji, ki se je bila v Doberdobo pred začetkom volilne kampanije. Sprašujem se pa zakaj, doberdobska levičarska uprava ni nikoli upoštevala številnih konstruktivnih predlogov, ki jih je dr. Gergolet, dolgoletni načelnik SSK v doberdobskem občinskem svetu, tej upravi predlagal.

David Grinovero
Predsednik Krožka
»Anton Gregorčič«

gospodarstvo in finance

TRGI / V PRIČAKOVANJU HITREGA SPORAZUMA O POKOJNINSKI REFORMI

Lira pridobila do vseh valut, na borzi pa ameriški kupci

Odličen začetek maja, ki bi utegnil prinesiti nov pozitivni tržni cikel

MILAN - Nadaljuje se pozitivno gibanje tečaja lire, ki je začela maj z okrepljenimi v menjavni z vsemi 19 referenčnimi valutami, torej tudi z ekujem. Ugodna faza italijanskega bankovca, ki se je začela takoj po upravnih volitvah, sloni na zaupanju, ki ga trgi, kot kaže, vlagajo v sposobnost Dinijeve vlade, da bo znala uspešno zaključiti pogajanja za skrbstveno reformo. Drug pomemben dejavnik pa je zunanji, in sicer zmanjšanje motenj v tečaju ameriškega dolarja, ki je sicer se vedno šibak, vendar je za nekaj dni manj izpostavljen silovitim nihanjem.

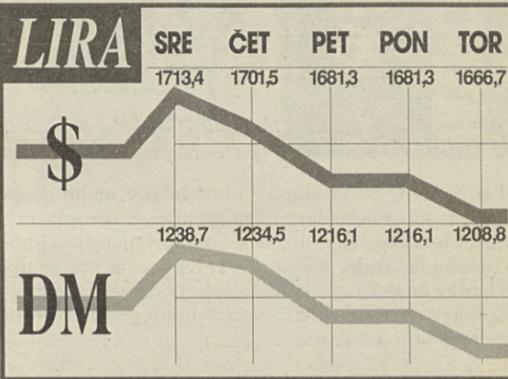
Marka je včeraj veljala manj kot 1.210 lir (po tečaju Banke Italija 1.208,8 lire), vrnitev nemškega bankovca pod 1.200 lir, kar se je sicer že zgodilo ob včerajšnjem odprtju denarnih trgov, pa se ne zdi več tako daleč. Dolar se je včeraj znižal na 1.666,69 lire (pretekli petek je veljal 1.681,3 lire), nekaj pa je izgubil tudi japonski jen (19.991 lire) in švicarski frank (1.465,87 lire). Posebno opazen pa je napredek lire v razmerju do francoskega franka, torej valute, ki prav tako kot lira pre-

življa težke trenutke, a je za razliko od lire zelo trpel zaradi volilne preizkušnje. Včeraj je veljal 339,07 lire, v enem samem tednu pa je v tečaju z liro izgubil kar 4 odstotke vrednosti. Ob vsem tem velja izpostaviti se mnenje analitikov, po katerem bi lahko lira s sprejetjem ustrezne pokojninske reforme in z daljšim zatisjem na dolarskem področju celo pospešila ritem uravnavanja svojega tečaja s svojo realno vrednostjo.

Dobre novice so včeraj prisle tudi z milanske borze, ceprav je bil prvi del sestanka precej nihajoč. Vsa pozornost je bila namreč namenjena pogajanjem v palaci Chigi, kjer so se popoldne spet sestali vlada, delodajalci in sindikati. Zaključni del borznega sestanka pa je potrdil novo povišanje kazalcev, do katerega je prišlo že četrtič zapored. Dolgi negativni cikel se je tudi na borznem trgu prekinil takoj po upravnih

volitvah. V hitri sporazum o pokojninski reformi kot vse kaže najbolj verjamejo tuji investitorji, pretežno ameriški, ki so od pretekle srede tudi glavni protagonisti dviganja borznih kazalcev v Milanu. Ni namreč naključje, da je bilo včeraj dopolne zelo malo poslovanja in skoraj nepremične cene, okrog 15. ure, ko so se odprli trgi na drugi strani Atlantika, pa se je na milanski trg vrnil denar.

Zadnji kazalec Mibtel je pokazal napredek za 0,98 odstotka, Mib-30 (kosarica najbolj kapitaliziranih vrednotnic in osnovni indeks za pogodbo future) se je povzpel za 1,03 odstotka, indeks MIB pa je pridobil 1,19 odstotka. Posli so bili vredni 862,8 milijarde lir, med najuspešnejšimi vrednotnicami pa so bile bančne, izmed katerih so največ pridobile Ambroveneto z 2,80-odstotnim zvišanjem vrednosti.

Poslovni rezultati Lloyd Adriatica

TRST - Zavarovalnica Lloyd Adriatico je lani uresničila 18,2 milijarde lir poslovnega presežka, kar izhaja iz osnutka poslovnega obračuna za leto 1994, ki ga je včeraj sprejel upravni svet družbe. Gre za prvi letni obračun po tem, ko je tržaska zavarovalnica lani presla v okvir nemške grupe Allianz, delničarji pa ga bodo obravnavali na obnem zboru 26. junija. Skupni promet je lani dosegel vrednost 1.897 milijard lir (+11,9%), premoženje brez čistega presežka je bilo vredno 602 milijardi, investicije pa so znašale 3.393 milijard lir. Ugodni so tudi prvi letosnji rezultati poslovanja, ki se je glede na prvo trimesečje lani povečalo za 12,2 odstotka.

SONDAŽE / PO RAZISKAVI ZAVODA ISCO ZA APRIL

Zaupanje italijanskih družin narašča

RIM - Barometer »podjetja Italija« začena kazati na izboljšanje vremena. Italijanske družine, ki jih je raziskovalni zavod Isco anketiral v aprilu, so namreč izrazile vrnitev zaupanja in za prihodnjih dvanajst mesecev jasno nakazale občutno večja pričakovanja za izboljšanje gospodarskega položaja. Drzinska jedra v bistvu predvidevajo tudi znižanje inflacijske stopnje, brezposelnost pa jih nekoliko manj vznemirja, pa ceprav se ta »mora« se naprej najpogosteje pojavlja v sanjah Italijanov.

Kazalci o družinskih jedrih kažejo na nedvomno izboljšanje njihove trenutne finančne situacije, v se večji meri pa izražajo pričakovanja, da se bo gospodarski položaj teh je-

der v prihodnjih dvanajstih mesecih se izboljšal. V primerjavi z letošnjim marcem so se izboljšale tudi ocene in perspektive o gibanju prihrankov. V ozadju je namreč mogoče zaznati sicer se zelo previden, vendar konkreten optimizem, ki kar 21 odstotkom Italijanov daje upati, da bodo lahko v naslednjih dveh letih kupili nov avtomobil, medtem ko je nagljenost k nakupu stanovanja ostala na isti ravni kot marca.

Ta optimizem prihaja po dolgih temnih mesecih. Italijanski ekonomski položaj, ki se je sicer za kar 81 odstotkov vprašanih družin poslabšal v primerjavi z lanskim aprilom, se bo v naslednjih dvanajstih mesecih izboljšal za 37 odstotkov

vprašanih (marca je bilo optimistov 35%), medtem ko 22 odstotkov vprašanih predvideva poslabšanje (marca je bilo črnogledov 29%).

Pri vprašanih o inflaciji je 25 odstotkov intervjuvanih menilo, da so se cene »zelo« povišale, 48 odstotkov pa jih je izjavilo, da so se »precej«. Kot rečeno, tudi brezposelnost se naprej vznemirja, vendar le ne več toliko, kot nekaj mesecev nazaj; pomanjkanje delovnih mest bo za 13 odstotkov vprašanih »veliko« tudi v naslednjih dvanajstih mesecih, »zmerno« se bo povečalo za 31 odstotkov intervjuvanih (marca jih je bilo 37%), zmanjšalo pa se bo za 19 odstotkov vprašanih (marca jih je bilo 15%).

SDGZ / JUTRI ZVEČER V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

Posvet o predpisih za varnost pri delu

O novostih na tem področju smo se pogovarjali z inž. Markom Štavarjem

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje prireja jutri, ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah strokovno srečanje s podjetniki in operaterji, na katerem bodo poglobili bistvene vidike novega normativa na področju varnosti in higiene na delovnem mestu. Posvet bo uvedel ravnatelj Vojko Kocijancič, nova dolocila pa bodo poglobljeno orisali predavatelj dr. Lucio Petro, ki odgovoren za službo medicine dela pri Trzaski krajevni zdravstveni enoti, inženir Marko Stavar, ki se kot strokovnjak ukvarja s to problematiko v okviru Združenja, in Mario Abbona, izvedenec za varnost pri delu.

Inž. Marko Stavar, ki se kot član trzasko inženirskega studija Meccano ukvarja z načrtovalskim delom in z izvajanjem zakonskih dolocil na področju dela, takole komentira novo zakonodajo in strožje obveznosti, ki jih nalaga podjetnikom.

»Odlok št. 626 sprejema smernice Evropske unije glede varnosti in higiene pri delu in obenem dopolnjuje italijansko zakonodajo na tem področju, in sicer normativ o preventivni zaščiti in o higieni pri delu. Glavna dopol-

nila zadevajo notranjo ureditev delovnih prostorov, zasilne izhode, delovna mesta na prostem in razne higienske predpise. Vsa delovna okolja bi bila morala biti urejena po novih predpisih že od marca letos. Olajšave so predvidene samo za stare objekte in obstoječe delovne prostore. Posebna pozornost je namenjena tudi primerni ureditvi prostorov za hendiķepirano osebje. Tudi v tem primeru so za obstoječe delovne prostore predvidene olajšave. Higienski predpisi, ki so prej veljali samo za proizvodne obrate v industrijskem in obrtnem sektorju, so zdaj razširjeni na vse dejavnosti. Tako bo morala vsako delovno okolje (tudi urad) imeti pravilno zrachenje, jamčiti bo moralo minimalen bivalni prostor na vsakega zaposlenega, poskrbljeno bo moralo biti za ustrezen prostor za počitek, da ne govorimo o sanitarijah in drugih higienskih prostorih. Sankcije za kršitelje so zelo stroge in poleg glob predvidevajo tudi zaporno kazen. Z novim odlokom št. 758 so nekoliko omilili sankcije, saj pristojni organ - krajevna zdravstvena enota - lahko ob inspekciji kršiteljem predpiše

določen rok, do katerega morajo izpolniti vsa zahtevana dolocila. Pred to spremembo je moral pristojni organ krsitelja takoj prijaviti sodnim oblastem.

Največja novost pa je vsekakor ta, da mora vsak delodajalec pripraviti ustrezno dokumentacijo, v kateri analizira vse vzroke nevarnosti za zdravje in za morebitne poškodbe pri delu. Temu primeru mora poskrbeti, da je nevarnost čim bolj omejena.

»V skrajnem primeru mora delodajalec predpisati delavcem sredstva za osebno zaščito, kot so maske, očala, rokavice in podobno. Delodajalec mora v dokumentu opisati tudi kako je organizirana zaščita pred požari in pred drugimi nevarnostmi. Pri ugotavljanju morebitnih nevarnosti in pri sestavljanju dokumenta, mora delodajalec, ki nima nima predpisane kvalifikacije (potrebno je vsaj obiskovanje posebnega tečaja), pooblastiti neko drugo odgovorno osebo. Delavci pa morajo izbrati enega ali več svojih predstavnikov, ki bodo odgovorni za varnost pri delu in bodo v ta namen sodelovali z delodajalcem. Vsi delavci morajo biti obveščeni o vsebini doku-

menta.«

Splošna navodila za sestavo dokumenta bodo dolocena s posebnim ministrskim odlokom, in to najkasneje do konca julija. V nekaterih primerih mora delodajalec pooblastiti tudi odgovornega zdravnika, in sicer takrat, ko je lahko delavec podvržen poškodbam ali obolenjem zaradi opravljanja svojega dela.

»Zakonodaja predvideva, da so za zdravje nevarna naslednja dela: vsa težaka dela, tista, pri katerih uporabljajo strupene in zdravju škodljive snovi, dela v hrupnem okolju in podobno. Zelo strogi predpisi so tudi za vsa dela, ki predvidevajo uporabo računalnikov. Oprema, od stola do monitorja, mora biti v skladu z vsemi predpisi. Operaterji, ki opravljajo svoje delo pred računalnikom vsaj štiri ure dnevno, so podvrženi preventivni zdravniški kontroli. Delodajalec mora pripraviti vso dokumentacijo in jo poslati pristojnim oblastem najkasneje do 13. novembra 1995. Sankcije so tudi v tem primeru zelo stroge in predvidevajo razen globe tudi za »orno kazen«, nam je razložil inž. Stavar.

Boris Simoneta

NOVICE

Stari katastri se poslavljajo

POTENZA - V Potenzi, Beneventu, Terniju in Catanii se je včeraj začela telematska »revolucija«, ki bo stare katastrske urade spremenila v moderne podatkovne banke, s katerimi se bo mogoče povezati s številnih »postaj« (z občin in drugih javnih ustanov, iz uradov profesionalcev, ki pri svojem delu potrebujejo katastrske podatke itd.). Informatizacija naj bi v doglednem času pometla s stereotipno podobo katastra kot simbola počasnosti in birokracije. Z ukinitvijo tehničnih erarnih uradov (UTE), registrskih arhivov in uradov za upravljanje državnih nepremičnin, so od včeraj v Potenzi, Beneventu, Terniju in Catanii operativni tim. ozemeljski uradi (Uffici del Territorio), torej nova organizacija, ki naj bi prinesla veliko operativno poenostavitev katastrskih poslov. Nič več vrst pred okenci torej, saj bo po koncu poskusnega obdobja mogoče preveriti katastrsko stanje s pomočjo preproste modema in osebnega računalnika, hitreje pa bodo stekli tudi postopki za registracijo aktov, medtem ko bo dokazila mogoče dobiti brez dosedanjega cakanja.

V veljavi 14 zakonskih odlokov

RIM - Uradni list je včeraj objavil celo serijo zakonskih odlokov, ki jih je v preteklih dneh odobril ministrski svet in med katerimi prevladujejo odloki, ki jih je morala vlada obnoviti, ker jih parlament ni pravčasno spremenil v zakone. Najstarejši izmed 14 dekretov je tim. »milleproroghe« (tisoč podaljsanj), ki je bil izdan 30. decembra 1992 in je torej star 28 mesecev. Pri njegovi obnovitvi se je vlada odločila, da ga razdeli v pet odlokov, locenih po sektorjih, na katere se nanasa. Gre za odloke, ki zadevajo javna dela in ambientalne in ozemeljske politike; finančne in računovodske pravilnike; mednarodne odnose; gospodarske in socialne sektorje; javno upravo. Med ostalimi obnovljenimi odloki naj omenimo se tistega, ki zadeva ukinitvev popravnih izpitolv v soli.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

Ljubljana - Praga - Ljubljana
3-krat tedensko

Ljubljana - Barcelona - Ljubljana
2-krat tedensko

Ljubljana - Kopenhagen - Ljubljana
2-krat tedensko

Ljubljana - Rim - Ljubljana
3-krat tedensko

Informacije in rezervacije:

ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, • tel. 061/131-81-55
prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, • tel. 061/313-312
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Cankarjeva 3, • tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, • tel. 066/38-458, 38-512

**JAVNOMNENJSKA
RAZISKAVA**

Veliko vlaganja v investicijske družbe

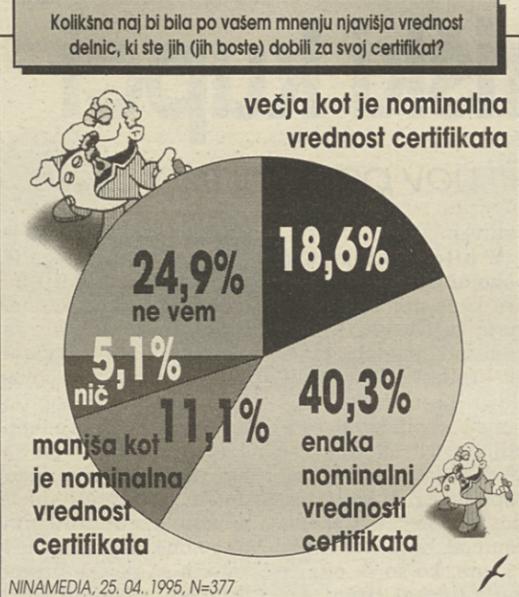
Po podatkih ministrstva za ekonomske odnose in razvoj je porabljenih okrog 68 odstotkov certifikatov

LJUBLJANA - Prva stopnja slovenskega lastnjenja se počasi blizu koncu, mineva pa tudi drugo leto, odkar so Slovenci dobili obvestila o odprtju certifikatnega računa. Različne raziskave kažejo, da je večina državljanov že vložila svoj lastninski certifikat, med njimi pa je največ takih, ki so ga zaupali pooblaščenim investicijskim družbam.

V sodelovanju z agencijo Ninamedia smo 25. aprila opravili telefonsko anketo med 720 naključno izbranimi telefonskimi naročniki. V anketi jih je sodelovalo 377. Na vprašanje, kam so (bodo) vložili svoj certifikat, je večina vprašanih (39,7 odstotka) odgovorila, da so (bodo) certifikat zaupali investicijski družbi. Tistih, ki so (bodo) s certifikati sodelovali pri interni razdelitvi, je bilo 25,8 odstotka, 18,8 odstotka pa je takih, ki so (bodo) certifikat zamenjali za delnice podjetij v javni prodaji. Kar 10,4 odstotka vprašanih ni znalo odgovoriti, kateri način vlaganja certifikatov bodo izbrali. Le 4,7 odstotka

imetnikov certifikatov bo vlaganje kombiniralo: pol vrednosti certifikata bodo na primer porabili v javni prodaji nekega podjetja, polovico pa zaupali investicijski družbi. V zamenjavo za certifikat državljanji pridobivajo delnice podjetja ali sklada. Večina vprašanih (34,4 odstotka) se ne ve, ali bodo delnice prodali in kdaj bodo storili. Takih, ki bodo čakali, dokler se cena delnic ne dvigne, je 22,9 odstotka, približno enak odstotek (22,0) pa je bilo med vprašanimi takih, ki delnic ne nameravajo prodati, ker pričakujejo, da bodo dobivali delodohodka od njihove dividende. Kar 11,5 odstotka jih delnice namerava pro-

Po uradnih podatkih ministrstva za ekonomske odnose in razvoj je 18. aprila (nekaj dni pred naslovo anketo) delež porabljenih certifikatov glede na vrednost celotne emisije znašal 68,04 odstotka, stevilo v celoti ali delno porabljenih certifikatov pa je bilo 1.096.102. Tudi uradni podatki kažejo, da je večina ljudi zaupala svoj certifikat investicijskim družbam, kar lahko sklepamo po številu prodanih oziroma obdelanih lastninskih nakaznic. Vrednost obdelanih nakaznic, na katere so državljanji vpisovali vrednosti s certifikatnega računa pri investicijskih družbah, je namreč dosegla skoraj 220 milijard tolarjev (obdelanih je bilo skoraj 827 tisoč nakaznic), vrednost obdelanih nakaznic, s katerimi so vrednosti s certifikatnih računov vlagali v podjetja, pa približno osemdeset milijard tolarjev (obdelanih je bilo le 320 tisoč nakaznic).

dati takoj, ko bo to mogoče, 9,2 odstotka vprašanih pa bi delnice prodale v finančni stiski. Sodeč po rezultatih ankete bodo Slovenci s pridobljenimi delnicami ravnali torej precej previdno. Tisti, ki razmišljajo o prodaji delnic, bi jih bili pripravljeno prodati najmanj za njihovo nominalno vrednost (23,2 odstotka). Kar 20,9 odstotka vprašanih delnic sploh ni pripravljeno prodajati. Visok je tudi odstotek vprašanih, ki se niso razmišljali o ceni, po kateri bi bili pripravljeno prodati delnice (42,1), vsaj za polovico nominalne vrednosti bi delnice prodalo 4,3 odstotka, za manj kot polovico nominalne vrednosti pa dva

odstotka vprašanih. Zanimivo je tudi, da kar 40,3 odstotka vprašanih pričakuje, da najvišja vrednost delnic ne bo presegla nominalne vrednosti certifikata; večjo vrednost delnic od nominalne vrednosti certifikata pričakuje 18,6 odstotka, manjšo vrednost 11,1 odstotka, 5,1 odstotka pričakuje, da bo vrednost delnic nič, kar 24,9 odstotka vprašanih pa ne ve, kolikšno vrednost bi lahko dosegle pridobljene delnice. Po teh odgovorih sodeč bi lahko torej sklenili, da so Slovenci, kar zadeva prihodnje cene njihovih delnic, pridobljenih med lastnjenjem, precej optimisti.

Alenka L. Jakomin

Je proračun dober, ker so vsi nezadovoljni?

LJUBLJANA - Če drži, da je proračun dober, kadar z njim nihče ni zadovoljen, a kljub temu tudi nihče ne odstopi, potem je letosnji predlog proračuna kar v redu. Nezadovoljstvo se je namreč v preteklih dveh tednih pokazalo prav v vseh parlamentarnih odborih, kjer se je začela splošna razprava o letošnjem proračunu.

Značilno je, da so koalicijski ministri, ki so številke več mesecev zvečili in usklajevali ter se navsezadnje z delesi v predlogu proračuna tudi strinjali, tokrat pred poslanci v odborih in komisijah tarnali, da je zanje predvidenega premalo denarja in opozarjali na katastrofe, če jim ne bodo dodelili več. Odbori so jim večinoma prisluhnili. V odboru za kulturo in solstvo so tako predlagali, naj z notranjimi prerazporeditvami najdejo dodatnih osemsto milijonov tolarjev za kulturo, solskemu ministru pa omogočijo maksimalno izvajanje zakona o solskem tolarju, čeprav je vsem jasno, da bo treba nacionalne programe in tolarje oklestiti. In zakaj denarja zmanjkuje? Ker ga bo slo več za plače uradnikov in izvajalcev, ker je reforma lokalne samouprave stala več, kot so si poslanci takrat predstavljali (ne nazadnje bo treba s sredstvi iz proračuna placati pet tisoč ljudi iz nekdanjih občin), ker bo treba za dolgove iz preteklosti odrediti večje kupčke...

Za promet in zveze je letos skupaj z denarjem za avtoceste namenjenih 45,5 milijarde tolarjev. Minister Umek je opozoril, da je to za petino manj kot lani, zlasti pa ga je prizadelo, da bo denarja dovolj le za najnujnejše vzdrževanje cest in ohranjanje varnosti prometa. V odboru za infrastrukturo so sklenili, da je treba za regionalne in magistralne ceste nameniti štiri milijarde, za urejanje in varstvo voda pa eno milijardo tolarjev več, kot je predlagala vlada. Kje naj bi dodatnih pet milijard tolarjev vzeli, žal niso sporecili.

Tudi gospodarsko ministru je potuzilo, da so zeleli petnajst milijard tolarjev, dobili pa naj bi jih samo osem. Če se kupnin od lastnjenja ne bo toliko, kot je predvideno, bo ogroženo subvencioniranje obrestnih mer, zmanjkalo bo denarja za zapiranje rudnikov in podobno. Letošnji kmetijski proračun je sicer za 2,5 milijarde tolarjev višji od lanskega, kljub temu pa bodo z njim menda lahko pokrili le šestdeset odstotkov obveznosti, ki jim jih nalagajo zakoni. V odboru za kmetijstvo so menili, da je treba s prerazporejanjem denarja zagotoviti vsaj 70- do 80-odstotno uresničevanje sprejete strategije razvoja kmetijstva in zakonov. Po nekaterih podatkih bo skoraj polovica vsega »kmetijskega« denarja namenjena subvencijam, kar je slo v nos nekaterim v odboru za finance, češ subvencije dobivajo, hkrati pa nadpovprečno povečujejo cene kmetijskih izdelkov. Pravosodnemu ministru so v vladi prisodili pol manj denarja, kot so ga hoteli. Ministrica Zupancičeva je dejala, da je znesek res precej večji kot lani, kar pa je glede na nove obveznosti zanemarljivo: nekateri sodniki delajo v katastrofalnih razmerah, sodnikov ne morejo ustrezno placati, da bi z dodatnim delom nadoknadili večletne zaostanke, tehnološka posodobitev ne bo mogla in tako naprej. Odbor je priporočil že znani recept: prerazporeditev sredstev znotraj proračuna tako, da bi bilo denarja za sodišča več. S proračunom za notranje ministru so bili zadovoljni, le predstavnica ministrstva je dejala, da bodo zaradi okrnjenih sredstev primorani v »skrajno smotno porabo in varčevanje«. Mar ni tako obnasanje povsem normalno?!

Morda pa bodo poslanci malce oklestili tudi lasten proračun, ko bodo videli, koliko nujnějšíh zadev rabi dodaten denar. Morda se bodo odpovedali obnovi dvorane, kar bi pogoltnilo 260 milijonov tolarjev, morda bodo vnovično ureditvi restavracije odtegnili predvidenih sto milijonov, morda je 272 zaposlenih v državnem zboru dovolj in ne bodo zaposlovali novih prenasalcev papirjev, morda se bodo odpovedali tudi avtomobilom, klimatskim napravam, dodatnim računalniki in drugim nujnim rečem... Ali pa bodo raje odobrili nove davke, s katerimi je zagrozilo finančno ministru, če bo sprejeti proračun višji od predlaganega?

Andreja Rednak

Neživljenska procedura

Zamuda pri sprejemanju proračuna, ki se je vlada in zakonodajalec nikakor ne moreta znebiti, je letos še večja kot lani. Do 4. maja imajo parlamentarni odbori čas, da opravijo splošno razpravo, nato pa naj bi na seji državnega zbora sprejeli en sam sklep: ali je predlog primeren za nadaljnjo obravnavo. Od 6. do 21. maja bo čas za vlaganje amandmajev, ki jih bo vlada v dokončnem predlogu zacetek junija upoštevala ali pa tudi ne. Se enkrat se bo sesel matični odbor za finance, ki bo imel edini se do 15. junija čas, da morda predlaga se kaksen amandma, pripraviti pa bo moral tudi skupno poročilo za državni zbor. Ta naj bi proračun sprejemal 26. junija, torej pol leta prepozno.

TRŽNA INŠPEKCIJA / NOVOSTI

Cilj novega zakona je povečati inšpektorjeve pristojnosti

V Sloveniji se povečuje število primerov neljalne konkurence

LJUBLJANA - Predlog zakona o tržni inšpekciji bo kmalu sel v parlament v drugo obravnavo, Roman Kladošek, glavni republiški tržni inšpektor, pa upa, da bo sprejet jeseni. Zakon ni napisan po zahodnoevropskem zgledu predvsem zaradi različne organiziranosti inšpekcijskih organov oziroma ministrstev, ki se ukvarjajo z inšpekcijo v drugih državah.

»Novi zakon bo modernizacija 20 let starega zakona o tržni inšpekciji,« je povedal Kladošek. »Glavni cilj zakona je povečati pristojnosti tržne inšpekcije, saj tržni inšpektor doslej pogosto ni mogel ukrepati, ker ni imel dovolj pristojnosti.«

Zakon od tržnih inšpektorjev zahteva ustrezno (visoko) izobrazbo, najmanj pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit (opraviti ga morajo v enem letu, v nasprotnem primeru jim delovno razmerje preneha). Da bi izboljšali raven strokovnosti organov, bodo morali inšpektorji vsaka tri leta opraviti se preizkus strokovne usposobljenosti. Precej večje pri-

stojnosti bodo imeli tudi pri pridobivanju ustreznih podatkov oziroma ugotavljanju dejstev.

»Zelimo si predvsem spremeniti tehnologijo nadzora, tako da bi več zahtevali v prvi fazi preiskave oziroma pregleda,« je dejal Kladošek. »Od subjekta, za katerega sumimo, da je storil prekršek, bomo zahtevali podatke že predhodno. Doslej smo namreč morali na teren in ugotovljati nepravilnosti. Ker pa nas je premalo, bi začeli delati po zgledu inšpekcij drugih držav, ki pozovejo morebitnega kršilca in mu zastavijo določena vprašanja.« Če morebitni kršilec ne bo odgovoril na vprašanja, bo za to dejanje po novem zakonu kaznovan. To

bo omogočilo hitrejšo delovanje inšpekcije.

Če inšpektor ugotovi kršitev predpisa o cenah - gre za novost zakona - zavezanec z odločbo naloži, naj cene oblikuje v skladu s predpisom. Če inšpektor ugotovi, da je bila s kršitvijo predpisa o cenah pridobljena pozitivna razlika med predpisano in dejansko ceno, mora v predlogu o uvedbi postopka o prekršku ugotoviti to razliko in predlagati, da se ta zavezanec odvzame kot protipravna premoženjska korist. Inšpektor lahko zavezanec, ki je kršil predpis o cenah, z odločbo začasno prepove odklop energije, vode, plina ali prekinitev telekomunikacijskih zvez, in sicer od dneva pravnomocnosti odločbe sodnika za prekrške. Ta določba je potrebna, ker so javna podjetja doslej potrošnikom že večkrat odklopila vodo. Inšpektor ima pravico s sklepom določiti podjetjem, ki so pristojna za di-

stribucijo električne energije, vode in plina ter za telekomunikacijske zveze, da ustavijo dobavo zavezanec oziroma prekinijo njegove telekomunikacijske zveze.

Če inšpektor ugotovi, da je zavezanec dal v promet blago, za katerega nima dokumenta od dobavitelja, to blago zaseže. Ko ugotovi določene nepravilnosti, ima tržni inšpektor pravico zapečatiti poslovne prostore, preden opravi vse potrebne postopke (kot je bila praksa doslej).

Lani sprejeti obrtni zakon ima številne določbe o načinu izdaje obrtnih dovoljenj in pogojev za opravljanje obrtne dejavnosti, vendar v njem ni določeno, katera inšpekcija nadzira izvajanje tržnega zakona. Na predlog Obrtne zbornice Slovenije bo to opravljala tržna inšpekcija.

V Sloveniji deluje sto operativnih tržnih inšpektorjev, 15 pa jih opravlja samo nadzor uvoza živil. Vsak tržni inšpektor je lani

Zakon o tržni inšpekciji je v Sloveniji zastarel (Foto: BOBO)

opravil 230 pregledov. Največkrat so se lani spopadli z nepravilnostmi pri opravljanju gospodarskih dejavnosti brez ustreznih dovoljenj (delo na črno ipd.), neopremljenostjo blaga s spremnimi listi in številnimi dejanji neljalne konkurence.

S 1. januarjem letos je tržna inšpekcija organizirana centralno: vsi občinski inšpektorji so postali republiški in delujejo v okviru tržnega inšpektorata, ki je organ v sestavi ministrstva za ekonomske odnose in razvoj. S tem naj bi bila zagotovljena enotnost pri pristopu, ka-

kovost meril in potrebno usklajevanje akcij na celotnem območju Slovenije.

»Za učinkovitejšo delovanje tržne inšpekcije je seveda potrebna kadrovska okrepitev, ker pa predlog proračuna ne predvideva posebnih sredstev za delovanje tržne inšpekcije, se bomo morali znati sami,« je se dejal Kladošek. Večje število osebja bi bilo potrebno zaradi narasajočega števila subjektov, predpisov in novih storitev (na primer finančnih), ki bi jih tržna inšpekcija morala nadzirati. Tržna inšpekcija zdaj skrbi za nadzor nad izvajanjem več kot

50 predpisov, med drugim zakona o gospodarskih družbah, zakona o standardizaciji, cenah, varstvu konkurence, trgovini itd.

Kladošek upa, da bodo sodišča hitreje reševala zadeve tržne inšpekcije, saj bi to povečalo stopnjo tržnega reda. »Zakon ima navsezadnje tudi nekaj kazenskih določb, ki sankcionirajo nespostojanje določb, s katerimi skuša tržni inšpektor urediti ali opremiti nezakonito stanje, predvidene kazni pa znašajo od 80 tisoč do milijon tolarjev,« je dejal glavni tržni inšpektor.

Irena Pirman

LITERATURA / POGOVOR Z NEDELJKO PIRJEVEC

Moti me ta zamera žensk do moškega

Nedeljka Pirjevec: Ni mogoče, da bi družino vodila dva (Foto: Boban Plavevski/BOBO)

LJUBLJANA - Pred ponovnim natečajem za najboljšo žensko zgodbo smo se pogovarjali z Nedeljko Pirjevec, avtorico knjige *Zaznamovana*, po kateri je bil poimenovan lanskoletni, prvi tovrstni natečaj časopisa *Republika* in Urada za žensko politiko. To je njen prvenec, v katerem je pisala o svojem življenju z eno najbolj kontraverznejših in karizmatičnih osebnosti pri nas, s filozofom Dušanom Pirjevcem. Pri založbi Mihelač bo v kratkem izšel ponatis tega dela, pod spremenjenim naslovom *Primi me za roko*. Njene izrazite poteze in odločen, temperamenten govor potrjujejo domnevo, da so za izstopajočimi moškimi ponavadi tudi izjemne ženske.

Lansko leto ste sodelovali v komisiji za izbor najboljše ženske zgodbe. Kaj menite o značilnostih ženskega pisanja pri nas na osnovi tega natečaja?

To niso bile »short stories«, ker je bil določen obseg šestnajst strani, prihajale pa so tudi petindvajset strani dolge zgodbe. Mislim, da je žensko pisanje dosti bolj razvidno kot mosko. Je preprosto, gladko teče, ima dialoge, kar je pri moških redko, in je seveda bolj senzibilno. Drugače pa zgodbe niso bile pretirano dobre. Teško sem jih brala, ker sem se ravno takrat selila. Včasih sem tekste kar po tleh metala od jeze, ker so bili pisani na način: Sedela sta si nasproti. Ona je imela take in take lase, oči. On pa... Takoj sem vedela, da bo nekaj solzavega. Moti me tudi ta zamera do moškega, ki je kar kriv. To bi bila glavna značilnost. Sicer pa moram reči, da se mi zdi zelo lepo, da so se ženske potrudile (bilo jih je sto trideset), sedle in napisale, to je za Slovenijo fantastično. Pobuda je izvrstna.

Ni pa mi prav, da je bil natečaj samo za ženske. Morala bi sodelovati oba spola, s tem, da bi pisala na isto temo. Zakaj delati segregacijo? To je preneumno.

Vase delo *Zaznamovana*, v katerem ste pisali o življenju z Dušanom Pirjevcem, je predstavljalo izhodiščno zgodbo za lanskoletni natečaj, ki naj bi se tematsko nanašal predvsem na odnos med moškimi in žensko. Zakaj takšen naslov in v čem je bila vaša zaznamovanost?

Mislim, da namen natečaja ni bilo pisanje o odnosih med spoloma. Slo je za žensko kot žensko, ne glede na moškega. Če ze govorimo o čustvih, ima ženska svoja čustva tudi do mame in drugih. Življenje je vedno življenje z nekom. Ne morem samotno pisati o svojih razmišljanjih. Neki stari prijatelj mi je rekel: »Ves, saj je fina knjiga, ampak to je samo skelet. Morala bi pisati svoje meditacije.« Pa sem rekla: »Kdo bi pa to bral, saj bi to bila razprava, esej.« Če ze pisete o življenju morate zmeraj pisati o svoji najbližji okolici.

Za naslov knjige pa se nisem mogla odločiti. Imela sem jih pet, sest. Mihelač bo zdaj to knjigo se enkrat izdal, tokrat z naslovom *Primi me za roko* - to je stavek iz knjige. V začetku mi je šlo samo za moj odnos do umirajočega človeka. Najprej je bil sploh narejen samo okvir tega umiranja, nato pa so vanj prišle še druge stvari. Potem pa mi je neka prijateljica rekla: »Saj tebe je pravzaprav ta človek, to življenje in vse, kar si doživela, na neki način stigmatiziralo. Daj naslov stigma.« Odvrnila sem ji: »Stigma pa ne, kvečjemu zaznamovana.«

Kako je Dušan Pirjevec vplival na vas kot osebnost in ali se ženska konstituira samo prek moškega?

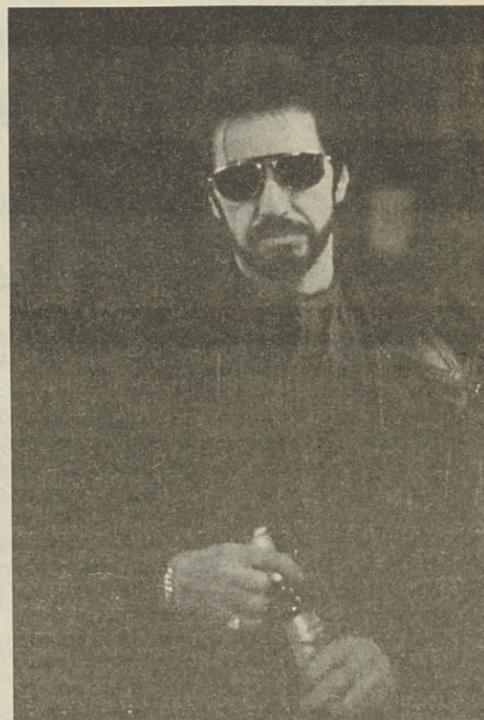
Mislim, da se, tako kot se tudi moški. Za umetnike to se posebej velja. Ženska dobi ogledalo, »feedback« in moški tudi. Na mene je seveda vplival močneje kot kdorkoli drug, ker je bil tako močna osebnost. Predvsem pa mi je dal veliko samozavesti, ki je prej nisem imela. Veliko ljudi mi je očitalo, da sem naredila napako, ko sem se prvič poročila, ker ta zakon pač ni bil tako dober. Medtem ko je on zmeraj govoril: »Nedeljka, nobene napake nisi naredila. Tako kot je bilo, je moralo biti. Saj so te ti fantje, ki si jih imela pred menoj, izoblikovali do sem. Jaz sem nastopil samo kot Pigmaliion za tiste zadnje poteze.« Včil mi je veliko samozavesti, pa nobene revindikacije do tega sveta. Sicer pa je bil naporen in zahteven mož.

Naslov letosnjega natečaja bo *Zenski zaliv*, tema pa ženska solidarnost. Zanima me kaksne so vaše izkušnje z žensko solidarnostjo?

Kaj je to ženska solidarnost? Naj bi bila jaz prijateljica z vsako žensko samo zato, ker je ženska? Za mene je ze sama beseda solidarnost smesna, čudna. V postev pride kadar je potres, požar i. si ljudje solidarnostno pomagajo. Drugače te besede ne morem razumeti. Zdi se mi totalno odveč.

Andreja Paljevč

NOVO V KINU

Al Pacino igra v filmu Briana De Palme *Odvetnika*

Carlitov zakon

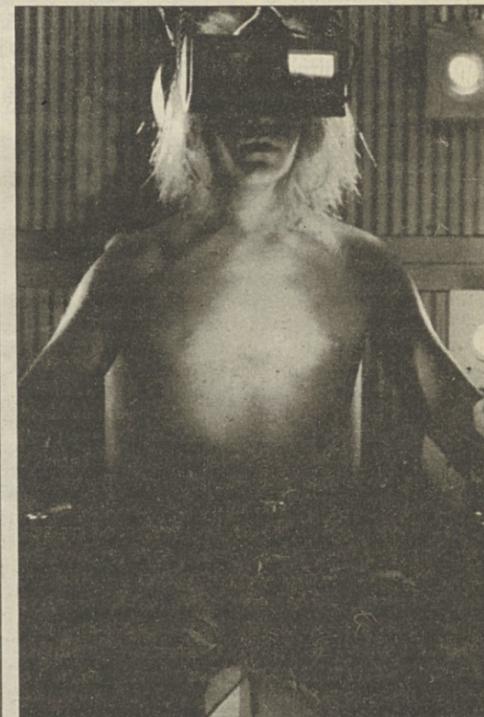
Carlito's Way, triler, scenarij David Koepp po dveh romanih Edwina Torresa, režija Brian De Palma, distribucija Carnium, premiera jutri v Ljubljani v kinu Komuna in hkrati na rednem sporedu.

Mojster suspenza in režije Brian De Palma (*Carrie*, *Nedotakljivi*, *Oblecena za umor*, *Povecava*, *Kresnicevosti*) v *Carlitovem* zakonu ponovno sodeluje z Al Pacinom, s katerim sta sodelovala ze v *Brazgotincu*. Al Pacino igra Carlita Briganta, ki se leta 1975 iz zapora vrne v spanski harlem, z idejo, da bi se s plesalko Gail (Penelope Ann Miller), s katero se je spoznal pred tremi leti, umaknil na Bahame. Zeli odpreti tudi rent-a-car podjetje, vse kar potrebuje pa je denar. Njegov odvetnik David Kleinfeld (Sean Penn) mu predlaga idealno rešitev, kot svojevrsten dar za dolgoletno prijateljstvo. Toda »dar« se prelevi v vse kaj drugega. Ob Brianu De Palmu je eden od ustvarjalcev filma tudi David Koepp, ki je napisal scenarij tudi za filma *Jurski park* in *Smrt ji lepo prištoji*. Producent Martin Bergman pa je z Al Pacinom sodeloval ze pri *Brazgotincu*, *Pasjem popoldnevu* in *Serpicu*. (V. R.)

Ulični bojevnik

Street Fighter, akcijski spektakel, scenarij in režija Steven De Souza, distribucija Continental Fun, premiera jutri v Ljubljani (kino Siska), Mariboru in Celju, in prav tako na rednem sporedu.

Za zadnji film Jeana-Clauda van Damme, ob katerem igrata Raul Julia in Kylie Minogue, in ki so ga posneli po računalniški igri - *Ulični bojevnik* - je distributer za jutri pripravil posebno premiero. Med 15. in 19. uro bodo v avli ljubljanskega kina Siska postavljeni terminali z najnovejšimi CD-igrami, prav tako pa tudi se neizdane demo verzije. Povsem ustrezna premiera za film, ki je zmes pustolovščine, akrobacije in futuristične tehnologije. Zgodba pripoveduje o krutem diktatorju, ki zatira ljudi in privede planet na rob oboroženega spopada. Diktator je general Bison (Raul Julia), cigar vojska ubije dvanajst vojakov Združenih narodov in zajame 63 humanitarnih delavcev. Zahteva odkupnino v višini 20 milijard dolarjev, v nasprotnem primeru pa grozi z njihovim ubojem. Polkovnik William F. Guile (Jean-Claude van Damme) prevzame vodstvo Združenih sil ... (V. R.)

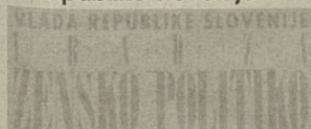

Ulični bojevnik: od video igrice do filma

Urad za žensko politiko
Republike Slovenije

in

časopis Republika

Republika

v želji, da bi vzpodbudila literarno ustvarjalnost in povečala prisotnost ženske občutljivosti v slovenski javnosti,

razpisujeta natečaj za kratko zgodbo

ŽENSKI ZALIV.

Zaliv je pristan in varnost narocja pred valovi, srečanje razlik med kopnim in morjem, začetek poti k daljnim svetovom, plima in osusen breg. *Zenski zaliv* pa je knjiga zgodb pisateljice Marije Vojskovic, ki govorijo o pestrih razseznostih človeških razmerij, o človeških stiskah, a tudi o upanih in ljubezni do preprostih vsakdanjosti, ki polnijo naša življenja.

Največ 8 tipkanih strani (do 240 vrstic) dolge zgodbe pošljite na naslov časopisa *Republika*, Slovenska 54/9, 61000 Ljubljana do vključno 21. junija 1995. Razpisane so tri nagrade, in sicer:

1. nagrada - 100.000 SIT
2. nagrada - 80.000 SIT
3. nagrada - 60.000 SIT

Zirija bo v vsakem primeru podelila tri nagrade, pridruže pa si pravico do podelitve dveh ali treh enakovrednih nagrad in da prve, druge ali tretje nagrade ne podeli.

Zirija, ki jo sestavljajo Radojka Vrančič in Natasa Hrastnik v imenu Urada RS za žensko politiko ter Lela B. Njatin v imenu časopisa *Republika*, bo izbirala le med tistimi zgodbami, ki:

- se niso bile objavljene;
- so napisane v slovenskem jeziku;
- bodo upostevale razpisano temo;
- bodo prispele v treh enakih izvodih;
- ne bodo presegle razpisane dolžine;
- bodo podpisane s sifro;
- jim bo priložena zaprta kuverta, na kateri bo zapisana sifra, s katero je podpisana zgodba, in v kateri bodo: polno ime avtorice, naslov njenega stalnega bivalisca in telefonska številka, na katero je avtorica dosegljiva.

Poleg nagrajenih bo zirija izbrala se največ deset zgodb, ki bodo skupaj z nagrajenimi najprej objavljene v časopisu *Republika* (od oktobra 1995 dalje), nato pa v knjigi, ki jo bo izdal Urad RS za žensko politiko (v decembru 1995).

Imena nagrajenk in avtoric, katerih zgodbe bodo izbrane za objavo, bodo objavljene 21. septembra 1995 v časopisu *Republika*.

MOGOČNA PRIREDITEV OB 50-LETNICI OSVOBODITVE

Skupno praznovanje, kot je bil skupen boj primorskih Slovencev

DOBERDOB - »Petdesetletnica zmage nad fašizmom in nacizmom je praznik, ki ga slavimo z demokracijskimi silami sveta v trdnem upanju, da se tolikšno zlo ne bo ponovilo, z neprikritim ponosom, da smo v boju prispevali velik delež, a tudi s prizadeto mislijo na vse žrtve. Ker je pol stoletja marsikdaj več kot eno življenje, ker je sleherno razpihovanje mržnje nesmisel in protinaravno, ker otroci in otroci niso krivi za grehe staršev in dedov, ker samo enotni, s pogledom uprtim naprej preživimo - prepustimo zgodovini naj raziskuje in razčisti, kar je še mračna skrivnost, mi pa si podajmo roke kot ljudje, odprti v jutrisnji dan. Spravo smo dolžni otrokom in njihovi prihodnosti; svojim očetom in bratom, sestram in materam, vsem padlim in živim borcem in milijonom žrtev pa dolgujemo zvestobo idealom, ki so jih navdihovali v uporu in boju za človeka in pravičnejši svet.«

Sklepna misel osrednjega govornika, kulturnika in ustvarjalca Miroslava Kosute je najboljši povzetež teženj in želja, ki so navdihnile skupno proslavo Slovencev v Italiji. Ponedeljkovo množično prireditev v Doberdobu sta priredila Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij, zamisel pa se je porodila v okviru Enotnega zastopstva Slovencev v Italiji, ki je prevzelo tudi pokroviteljstvo. O vključenosti slovenske manjšine v sirso okolje, v katerem živi, je pričala prisotnost predsednika državnega zbora Slovenije Jožefa Skolca in deželne odbornice FJK za evropska vprašanja in mednarodne odnose Viviane Londero. Udeležencem mogočne prireditve pa je pozdrav poslal tudi predsednik Slovenije Milan Kučan (tekst objavljamo posebej). Zbrane je dvojezično pozdravil doberdobski župan Mario Lavrenčič, v imenu mladih katolčanov je govoril Damjan Terpin. Proslave so se udeležili tudi senator Bratina, pesnik Ciril Zlobec, podpredsednik deželne sveta FJK Milos Budin, generalni konzul v Trstu Vlasta Valentič, več slovenskih županov v FJK in predstavniki strank in organizacij. V kulturnem programu, ki ga je režiral

Emil Abersek, so nastopili domača godba na pihala Kras, združeni (mešani in moški) pevski zbori Gorisrke in mladi recitatorji gorisrkih amaterskih odrov. Zbrani množici v občinskem parku je najprej zagrala godba, vendar pa je slovesen začetek proslave občuteno zaznamovala izvedba Zdravljice, ki je že od nekdanjega himna primorskih Slovencev. Po kraj-

Miroslav Kosuta

Mario Lavrenčič

Jožef Skolc

Viviana Londero

Damjan Terpin

mar je v imenu mladih katolčanov govoril Damjan Terpin, ki je podal nekaj osebnih misli o proslavljanju odpornišva in njih sklenil z željo: »Mlajši zamejci, ki so nas z vsake od strani predolgo pitali z rdečo ali belo barvo zgod-

dotaknil tolmačenja takratnih dogodkov, saj »tudi prenekateri italijanski demokrati ... spregledujejo zgodovinska dejstva«. Izrecno je omenjal nedolžne žrtve vseh vojn, pri tem pa opozoril, da je »svet okrog nas znova sredi klanja,

nas pač je.« V imenu deželne odbora FJK je govorila Viviana Londero, ki je med drugim poudarila, da je bila izbira odpora pred petdesetimi leti storjena v znamenju napredka, pravice in demokracije, tista izbira je se veljavna in nam mora se vedno kazati pot. Predsednik državnega zbora Slovenije Jožef Skolc je najprej govoril o Primorski, ki je »bila težka učna ura o uničevanju jezika, kulture, zgodovine in istovetnosti«, ko pa je tudi Slovenijo zajela vojna, je bila »nauk o nujni slogi in pozabi razlik, kadar gre za goli obstoj«. Presel je v današnji čas in rekel: »Danes, ko je Slovenija samostojna država, ima manjšina prvič za sabo svoje ljudi. In treba je povedati: nepopravljiv greh je vsako dejanje, ki iz Ljubljane postavlja svoje igre in interese pred usodo manjšine in skuša razcepiti njene sile. Seveda ne mislim, da bi se morala slovenska skupnost v Italiji odpovedati mnogovrstnosti mišljenj in opredelitev in zakrneti v prisiljeno enotnost. Ne sme pa ta mnogovrstnost postati

plen notranjepolitičnih obračunov v matici.«

Po besedah sta spet zadelo ljudska in partizanska pesem, vmes so se prepletali priložnostni verzi,

ob zaključku pa so nastopajoči in udeleženci počastili pomembno obletnico in zapeli: »Vstala Primorska si v novo življenje ...«

Breda Pahor

Pogled na številne nastopajoče, spredaj godba okoli nje pa mešani in moški zbori

sem izboru petih pesmi in recitacij, v katerih so se ob spominu na zmago prepletali tudi občutki današnjega pripadnika malega naroda, so nastopili govorniki. Doberdobski župan Mario Lavrenčič, ki je zbrane nagovoril dvojezično, je izrazil zadovoljstvo, da je skupna proslava ob 50-letnici zmage nad nacifasizmom v Doberdobu in to prav na dan, ko je v vas pred pol stoletja prikoral Gradnikova brigada in jo osvobodila. Namesto najavljene Valentine Hu-

vine, si želimo spet pridobiti pravico proslavljanja osvoboditve kot praznika vseh, ker nam vsem tudi pripada«. V svojem izredno aktualnem in pronicljivem govoru se je Miroslav Kosuta dotaknil številnih se bolečih ali na novo zarezanih ran. Njegove besede in spomin so najprej segli za pol stoletja nazaj, v čas »razkožnega veselja in hkratne zbranosti v zalovanju za njimi, ki se ne bojo vmi-li, ker so postali pepel in dim, ker so obležali kdovekve«. Z grenkobo se je

prag našega doma je oskropljen s krvjo, mi pa smo zaprli vrata in okna, da ne vidimo in slišimo«. Opomnil pa je tudi na krivo tolmačenje dejstev, ki »so se razpasli med nami samimi«, na nepravilno razumevanje dogodkov pred pol stoletja in navezanosti primorskega človeka na Jugoslavijo, kot na »deželo iz sanjskega sveta, deželo vernikov, ki je nekaj povsem drugega kot Jugoslavija tistih, ki so s propadom federativne izgubili svoje trzišče«. Kritično je ocenil tudi sedanjo Slovenijo, ko je med drugim rekel: »Včasih se nam zadi, ko da je edina slovenska priznana vera s svojimi svetniki upodobljena na nemških markah«. Pred zaključnimi besedami sprave so Kosutove misli sle manjšini in njenim pripadnikom. Občutku, ki prehaja v prepričanje, da je manjšina talec v neki zakulisni igri (v odnosih med Slovenijo in Italijo, op. ur.), je dodal ugotovitev: »Vendar je preživetje odvisno predvsem od nas samih: od našega življenjskega naboja, od naše pokončnosti, od našega ponosa, da smo to, kar smo, da smo tisti, ki smo, pa ceprav nas je, kolikor

Recitatoriki Fanika Klanjšček in Luisa Gergolet

POSLANICA MILANA KUČANA

»Zapreti moramo knjigo krvave zgodovine«

Neprecenljiv davek primorskega ljudstva

Na doberdobski skupni prireditvi so prebrali poslanico predsednika Slovenije Milana Kučana, ki jo v celoti objavljamo.

Dragi rojaki in prijatelji, udeleženci proslave petdesetletnice zmage nad nacifasizmom!

Prisrčno vas pozdravljam na veličastni enotni deželni proslavi in vam čestitam ob tej pomembni obletnici.

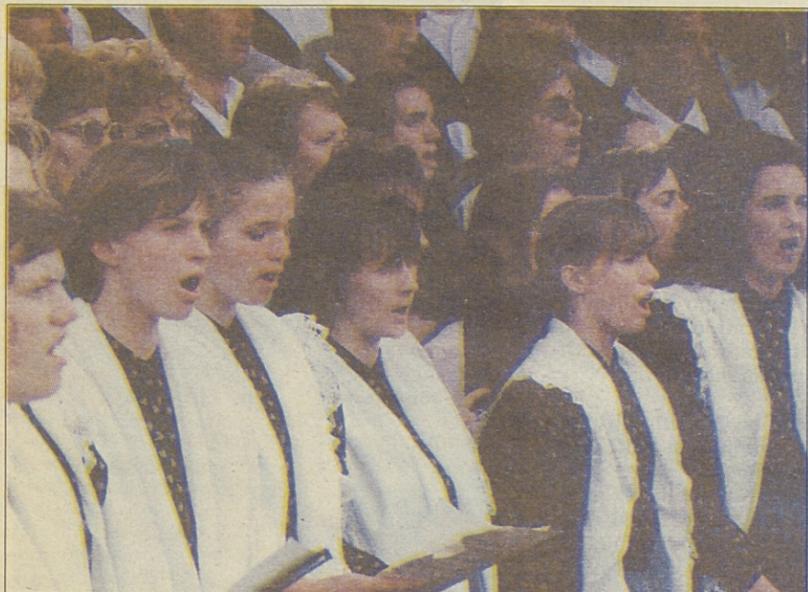
V teh dneh se vsa Evropa spominja daljnih usodnih dni, ko se je končala mnogoletna evropska in svetovna apokalipsa, ki je svetu dala svoj pečat, viden tudi danes. V nečloveškem naporu demokratičnih sil, da zlomijo veliko zlo fašizma in nacizma, je plačalo neprecenljivo krvavo davek tudi primorsko ljudstvo, ki je desetletja trpelo in se opiralo uničevalnemu fasističnemu zlu, da bi na koncu doživelo zmagoviti 9. maj 1945 skupaj z demok-

ratičnimi silami italijanskega naroda.

Proslave, ki se jih te dni udeležujemo, imajo mnogovrstni namen, a tudi zgovorno sporočilo: z njimi moramo zapreti knjigo krvave zgodovine; z njimi moramo oklicati in proslaviti spravo med narodi Evrope, kajti čas je, da si vsi oprostimo prizadejano bol in krivice, ceprav jih ne smemo nikoli pozabiti. Z njimi se moramo opredeliti za skupni program vseh Evropejcev za načrtovanje prijaznejše prihodnosti, miru, sožitja, prijateljstva med narodi in njihovega vsestranskega napredka.

Dragi prijatelji, naj vas današnje slavje nekdanjih zmag navda z optimizmom in lepimi pričakovanji za prihodnost. Želim vam lepo in prijetno praznovanje v Doberdobu, v kraju, ki ima svoje usidrano mesto v spominu slovenskih ljudi.

Milan Kučan

Na doberdobski proslavi so peli združeni, mešani in moški pevski zbori Gorisrke

Fotografije Davorin Križmančič

ENOTNA PROSLAVA ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM

Zastavi preteklosti in sedanjosti zaplapolali nad veliko množico

Partizan Drago Slavec se je na prvi maj za svoj »pohod« iz Doline v Doberdob odpravil, kot če bi šel k masi. Oblekel je najljubšo obleko: jopič, na katerem se je kot pri kakem pomembnem sovjetskem generalu iz breznjevske dobe lesketalo pet kolajn. Na eni je bilo vrisano sidro, znak Prekomorčev, na zasitku je visela zvezda. Na glavi je nosil zeleno titovko z rdečo petokrako, v rokah je držal rjav drog z belomodro-rdečo zastavo, ki jo je bila septembra '43 po propadu Italije iz rjube sesila njegova sestra Elvira. V več kot petih desetletjih so barve zbledle, tudi napisa Odbora zveze slovenske mladine ni več razpoznavni, zvezda pa je ostala rdeča, kot nekdanj. To zastavo je Drago Slavec - za Italijane partizan Tito - dvignil visoko v zrak nad več kot stiritisočglavo množico v občinskem parku v Doberdobu, ko so ob začetku enotne proslave 50-letnice osvoboditve zadoneli uvodni akordi slovenske himne, Prešernove Zdravljice.

Ob njej je zaplapolala še druga zastava, prav tako bela, modra in rdeča s slovenskim grbom. Njene barve so bile živahne, mlade, kot država, ki si jo je pred slabimi stiri leti izbrala za svojo zastavo, in kot roke, ki so jo držale. V Doberdob jo je prinesla skupina treh mladih fantov: David Hvalič je doma iz »stare« Gorice, Mitja Cerne iz Sempetra, Kostja Princič iz Solkana. Vsi trije so letnika '71. Srečali so se pred časom po naključju na enem od tolikih zurov ob meji, sprijateljili so se in skupna levicarska pot jih je v pone-

liji skupno organizirali proslavo 50-letnice zmage nad fašizmom in nacizmom. Mislim, da bi se vsi Slovenci morali z največjim ponosom spominjati na narodnoosvobodilni boj, ker smo s tem bojem Slovenci stopili v krog suverenih narodov Evrope in sveta, ker smo se s tem bojem uveljavili kot aktivni udeleženci svetovne protifašistične koalicije. Mene skrbi, da se v drugem delu slovenskega naroda, konkretno v Sloveniji, vodi ta diferenciacija, in da nekaterim se vedno ni jasno, kdo se je boril proti fašizmu in kdo je bil na strani oku-

Pevci so imeli z odra mogočen pogled na množico, ki je v ponedeljek napolnila občinski park v Doberdobu.

polala platna: najnižji bele in rumene barve, malo visje zelene in modre, najvišje rdeče barve. Za odrom recitatorjev je na rdečem panoju 22 imen občin opozarjalo na kraje, v katerih živimo Slovenci: od Ukev in Kanalske doline na vrhu,

Zdravljico. »Žive naj vsi narodi...« - nobena himna na svetu ne nosi takega sporočila, kot Prešernova. Zastavi, slovenska z zvezdo in državna brez nje, sta zavihrali visoko nad glavami.

Program je nato stekel hitro: z recitacijami, pesmimi, govori. Pri snemalnem avtomobilu je režiser Emil Aberscek iz novogoriškega Primorskega dramskega gledališča skrbel, da je vse potekalo tako, kot si je zamislil. Verzi Ljubke Sorli, Ervina Fritza, Janeza Menarta, Izeta Sarajlića in proza Cirila Kosmaka so se prelivali v pesmi združenih goriskih pevskih zborov. Harmonika Viljema Gergoleta je najavila prihod Brigate Garibaldi. Pesem je zadonela močno, a slisalo jo je bolj malo Italijanov...

Prvi večji aplavz si je prislužil domači zupan Mario Lavrenčič, ko je v pozdravu spomnil, da je pred 50 leti Gradnikova brigada osvobodila Doberdob. Aplavz je pozela poslanica slovenskega predsednika Kučana. Damjan Terpin je najavil, da obolela Valentina Humar, tajnica Slovenske katoliške prosvete, ne bo mogla prinesiti svojega pozdrava mladim. Zato je spregovoril sam, mimo tistih misli, ki mu jih je na papirju predala Valentina. Kazalo je, kot da bi slo za govorniški desant. A Terpin se je spomnil, da je tudi njegov stric nosil rdečo zvezdo na partizanski

kapi, vprašal se je, »zakaj tudi naš zbor ne poje partizanskih pesmi?« Pozval je, »nehajmo z delitvami«, »stopimo na skupno pot.« Marij Maver ga je na robu

ob snemalnem avtu zavpil eden od pevcev domačega zbora Jezero. V zepu na srčni strani jopica je nosil rdec robček.

»Dragi tovarisi,« je poz-

levizijski dnevnik. Ali pa, morda, italijanska politika, ki je Slovencem v Italiji za dobo, ki je skoraj enako dolga dobi fašističnega nasilja, prepovedala izražanje v najbolj modernem jeziku, televizijskem. V govoru, ki bo svetil se sinovom in vnukom, se je govornik dotaknil tudi zaščitnega zakona. Kar se z njim dogaja, je za nas nedopustno, za državo pa nedopustno in strahotno, je dejal. Senator Bratina mu je zaploskal...

Mocan aplavz je pozdravil dezelnico odbornico Viviano Londero, ko je povedala, da zastopa predsednico dezelnega odbora Alessandro Guerro. Nasi ljudje verjetno cenijo njene prijateljske stike s Slovenijo.

Ko je Jože Skoljc stopil na oder, se je Jože Smole verjetno spomnil, kako se mu je široko zasmejal, ko je mladi politik v času, ko se popki slovenske pomladi se niso razcveteli, napovedal, da bo takratna ZSMS prešla na volitvah 25 odstotkov glasov. Skoljc je sedaj predsednik parlamenta in - tudi po Smoletovem mnenju - dober politik. V Doberdobu je govoril o spominu in pozabi, o svetlem trenutku slovenske domovine, pa tudi o manjšini kot talcu in menjalnem drobizu. Ko je govoril o nas, je dolinski Tito spet ponosno dvignil zastavo.

Zastava je plapolala tudi, ko je iz več kot sto grl zadonela Lipa zelenela je. Ob pevcih so jo peli še mnogi ljudje na igrišču in na travniku: lipa iz pesmi je s svojimi slovenskim cvetjem posipala Doberdob. Lepi recitatorji in postavna recitatorja sta povedla proslavo h koncu. Italijanska partizanska, nato otožna Smrt v Brdih, in ze je bilo slišati gromke akorde Simonitičevega Vstajenja Primorske. Zbor je zapel najprej počasi, nato vedno hitreje. Aplavz se je utrgal že mnogo pred tistim mogočnim »Vstala Primorska«. Ko je naposled prisla na vrsto tudi slavna kitica, je najprej vstal borec sredi igrišča, njemu pa so v nekaj sekundah sledili vsi. Partizan Drago iz Doline je stopil na stol, in medtem ko so drugi ploskali v ritmu pesmi, je njegova zastava se zadnjič vihrovala zaplapolala v Doberdobu.

Marjan Kemperle

Gostje v prvih vrstah so prisluhnili recitacijam, pesmim in govorom.

deljek pripeljala v Doberdob. »Je pa res lepo videti toliko Slovencev in slišati govoriti slovensko v Italiji. Če berete naše časopise, ne dobit vsi, da bi za mejo živelo toliko naših ljudi.« je ob pogledu na veliko množico povedal Mitja.

Prav množica je bila protagonist prvomajske skupne proslave 50-letnice osvoboditve: množica starih borcev in bork in mladih fanov in deklet, njihovih sinov in vnukov. Dva, trije rodovi so se srečali, prvič na proslavi osvoboditve enotno v nedeljskem oblacnem Doberdobu. Mnogo moskih si je privezalo rdeče kravate; nekateri so nosili v gumbnici rdec nagelj; zenske so si pripile na bluze in majice nalepke, ki so jih domača dekleta razdeljevala ob vhodih v park.

Ob 16. je bila ploščad pred odroma že prepolna, ob mizah na travi se je tlo ljudi. V tretji vrsti, čisto na levi, je proslavi prisostvoval Jože Smole, zadnji predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. »Smatram, da je zelo pomembno, da sta obe krovni organizaciji Slovencev v Ita-

patorja. Zato mislim, da je ta proslava, ki je presešla politične in ideološke razlike in je našla oporno skupno točko v antifasističnem boju, toliko bolj pomembna.« je ocenil nekdanji Titov tajnik predno je stekel program. Ob njem je Viktor Vrabc iz Komna, komisar 3. prekomorske brigade, ki mu je oče preminil v Flossenburgu, pritril njegovim besedam.

Dusan Udovič in Marij Maver, vodilna moza prvomajske poenotene SKGZ-SSO, sta se srečala pred začetkom proslave ob igrišču. Predstavlja Doberdob zgodovinski par condicio zamejskih Slovencev? »Midva se vedno srečava po Ul. Cicerone: eden po desni, drugi po levi,« je pokomentiral Maver. »A oba se bojata stopiti na sredo ceste,« je pridal Suadam Kapič zraven njiju. V Doberdobu sta si le stopila po zamejski cesti naproti, in ni se bati, da bi ju zgodovina povozila...

Krepko po 16. uri se je začelo. Domača godba je zaigrala prihodu pevk in pevcev na stranska odra. Med njima so v vetru pla-

do Doline in Milj spodaj. V sredini je mastni rdeči Doberdob pribil, da »Mi smo tu«. Gorica nad njim in Trst pod njim sta zaokrožala zamejsko celoto.

Stiritisočglava množica je vstala, ko je godba Kras zaigrala in pevci zapeli

Slovenska zastava je plapolala v rokah mladih Davida, Mitje in Kostje.

Zastava dolinskega partizana Draga je vihrala...

igrišča z blazine teleobjektiva Tamron AF posnel v svoj fotografski aparat Nikon. Terpin je nadaljeval: »To ni praznik belih ali rdečih...« »Partizanov!« je

dravil slavnostni govornik Miroslav Kosuta, in ze so se razlegli aplavz in vzklikanja »Bravo!« Nekdanji partizani so zeleli slišati tisti »tovarisi«, in bilo jim je ustrezno. Ko je Ucko govoril, si je marsikateri borec s hitro kretno obrisal solzo na obrazu. Njegov govor je bil ganljiv, trd, strog do vseh, in vendar spravljiv. Grobna tišina spomina in premisleka mu je prisluhnila, ko je spregovoril o foj-bah. »Ampak to je vojna!«, je zakricalo iz zvočnikov, in takoj za tem: »Nedolžnim žrtvam vseh vojn in vseh časov bi moralo clovestvo postaviti spomenik do neba.« Ko je govornik spregovoril o drugi, sedanji tragediji, je spomnil na nase fante, ki so nekomu sinovi, moje, očetje, in ki »umirajo v plemenitem poslanstvu pričevanja o grozotah in nesmislu«. Milenka in njen sinček Milan Ota sta slišala tiste besede, njun moz in oče Sasa ne. Granata mu je pred slabim poldrugim letom onemogocila, da bi snemal za prvi slovenski te-

MIROSLAV KOŠUTA NA SKUPNI PROSLAVI OB 50-LETNICI ZMAGE NAD NACIFAŠIZMOM

Razcepljenost je luksuz, ki si ga ne moremo več privoščiti

Osrednji govornik na ponedeljkovi skupni proslavi v Doberdobu je bil Miroslav Kosuta, ustvarjalec in ravnatelj Slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Njegov govor objavljamo v celoti.

Gospo in gospodje, spostovani gostje, dragi tovariši!

Petdeset let je dolga pot, za človeka lahko cel življenjski lok, za mlajše med nami mnogo več od tega, kar jim je bilo doslej dano živeti. Njim so bile prihranjene grozote druge svetovne vojne, spoznali so jih iz pripovedi svojih staršev ali brali o njih, ne da bi jih mogli zares doumeti. Zato pa so bili prikrajšani za tisti izbruh nepopisne sreče, za pijanost opojnosti, ki smo jo nekateri doživeli kot otroci, drugi kot borci, kot matere in zene, kot osvobodjeni zaporniki. Tiste neponovljive dni, ko se je v naše vasi in mesta vračalo življenje, iz gozdov, iz koncentracijskih taborišč. Dni razkosnega veselja in hkratne zbranosti v zalovanju za njimi, ki se ne bojo vrnil, ker so postali pepel in dim, ker so oblezali kdovekje. Ti so prišli mnogo pozneje, ko smo jim že postavljali spomenike, prišli so izkopani in oviti v zastavo upanja, pod katero so se borili, zastavo čudežnih barv, bele, modre, rdeče, ki jih lepših se nisem videl vihirati v soncu. Kar je srcu posredovalo otroško oko na dan praznika, ostane v njem neizbrisno.

Prizadene nas, kadar prijatelji spregledujejo zgodovinska dejstva

O tistem prazniku pa slisim in berem tudi te dni, kar poslušamo in prebiramo dolga leta, namreč o partizanski vojski, ki da je zasedbo Primorske in Trsta samo zamenjala dotedanjega okupatorja. Kadar to trobijo naši zadržni sovražniki in odkriti politični nasprotniki, nas seveda ne prese- neča. Prizadene pa nas, da tudi prenekateri italijanski demokrati, ki o priložnostih radi veljajo za odprte in nam naklonjene, spregledujejo zgodovinska dejstva in pozabljajo, da so bili naši kraji s Trstom in Gorico do konca prve svetovne vojne zunaj italijanskih meja, "terra al di là dei confini", poseljeni s slovenskim življenjem, ki je od italijanskih blagrov spoznal samo fasistični teror. Zato so take besede iz njihovih ust veliko bolj grenke in zaljive. Gotovo jim je marsikaj težko razumeti, se posebno, če tedanje dogajanje poznajo le iz italijanskih virov in površno, kljub temu pa ni mogoče slovenskim borcev, ki so svoj rodni kraj osvobodili izpod fasizma in nacizma, očitati, da so ga zasedli s tujo vojsko. Nedopustno je in kratkovidno. Nedopustno zaradi grobe žalitve in izkrivljanja zgodovine, kratkovidno pa, ker pomeni opravičilo za mnoge zločince in potuho njihovim zdajšnjim pomemovalcem.

Tisti borci so bili nasi očetje in bratje, a tudi naše sestre in naše matere, zakaj ne gre pozabiti pomembnega deleža, ki so ga v uporu prispevale zene, izenačene v trpljenju, enakopravne v boju, preganjane in trpinčene, ne samo nemočne zapornice in deportirane, ne samo sivilje, ki so v solzah krojile zastave in vezle rdeče zvezde, ne samo kurirke, bolniške sestre in neprecenljive zdravnice, ampak tudi borke z brzostrelkami v roki in opasane z bombami. Taksna ni in ne more biti nobena okupatorska vojska, takšen je lahko samo narod na robu obupa, narod, ki mu grozi iztrebljenje in se temu upre z vsemi svojimi silami, ker gre za boj na življenje in smrt. In mnogi in mnoge so tudi resnično našli smrt, zato da mi živimo. Ne skrunimo njihovega spomina, ne onečascamo spomenikov, ki so bili posvečeni z daritvijo krvi!

Za nas so tudi stire atentatorji zapisani kot bazoviski junaki ne le v zavesti primorskega človeka, ampak v zgodovini slovenskega naroda. Da je temu tako, morda res ni lahko razumeti, a krivda ni nasa. V izvoru tega in nadaljnjih zločinov, preganstvih, pobojev, pozgih in vsakršnem nasilju pa je treba iskati vzrok za vse, kar je sledilo.

Bili smo osvobodjeni, ker smo bili zaslužni

Bili smo osvobodjeni, ker smo bili zaslužni, rešnični scavi, brez jezika in o belem dnevu brez kulture in brez zgodovine, zaljeni z vsakim dober dan, ponižani vsakokrat, ko je bilo izgovorjeno naše ime, nesporno v svojih priimkih, največkrat brez dela, kadar nismo zaradi preživetja segli po izkaznici izdajalcev, sicer pa preganjani, zaprti, konfinirani, se celo kot vojaki izolirani v posebnih bataljonih in kot obtoženci prepuščeni posebnim sodiščem.

Pred dnevi smo ob petdesetletnici italijanske republike že spet enkrat slisali, da je bila Rizarna

edino nemško koncentracijsko taborišče v Italiji, ampak Slovenci ob mrtvih imamo se žive priče ter arhivske in umetniške dokumente o številnih italijanskih taboriščih, skozi katera je sel križev pot naših ljudi. Omembe teh se v glavnem vsi rahlo- lutno izogibajo, a takšno obzirnost bi zama- prikavali ob kraskih brezni.

Nikakršnega dvoma ne more biti, da so v fo- bah tudi nedolžni, kar moramo obzalovati in jih objokujemo kot sleherno nedolžno žrtev, kjerkoli ze usahne njeno življenje. Tem huje, če krivda za neko smrt pada tudi na naše borce, na naše drage ali v njihove vrste vtihotapljene zločinske posameznike, ki so zmedo zgodovinskega trenutka izkoristili za osebna obracunavanja, saj posredno prizadene zmeraj tudi nas. Ampak to je vojna, vojna, ki zaznamuje vse in vsakogar, marsikaj marsikoga tudi iz se nerojnega pokolenja.

Nedolžnim žrtvam vseh vojn in vseh časov bi moralo človeštvo postaviti spomenik do neba. Predvsem pa spomenik v svoji zavesti, v obvezi, da bo zmeraj in povsod z vsakim dejanjem, z vsako besedo in mislijo proti vojni in vsemu, kar jo lahko izzove. Zato pa se nihče nima pravice teh žrtev izkoriščati za razpihovanje nezaupanja, za obujanje narodne mrznje in ščuvanje k revanšizmu. Bil je storjen zločin in sledilo je mascevanje, kruto, morda ne opravičljivo, a razumljivo, in ni dopustno spregledati vrstni red vzroka in posledice. Tega, ki je s svojimi zločini izzival in izzval, in tega, ki je v mascevanju skušal najti potesitev. Enačenje prvega in drugega pomeni izkrivljanje zgodovine, opravičevanje zločincev, razvrednotenje žrtev in skrunjenje njihovega spomina.

Prag našega doma je oskropljen s krvjo, mi pa smo zaprli vrata

Nobenega sprenevedanja, gospoda! Svet okrog nas je znova sredi klanja, prag našega doma je oskropljen s krvjo, mi pa smo zaprli vrata in okna, da ne vidimo in ne slisimo. Vendar tudi na ta za- prta okna, na ta zapahnjena vrata trka smrt: naši fantje, ki so nekomu sinovi, možje, očetje, umirajo v plemenitem poslanstvu pričevanja o grozotah in nesmislu, tisti, ki odločajo o človeški usodi pa se grejo politikantske igrice, kakor da to, kar nam kažejo televizijski zasloni, ni zares, kakor da je le izrodek domišljije, ne pa posnetek življenja! Saj to res ni življenje, to življenje biti ne more! Tisoči in tisoči trupel, otroški okostnjaki, ki z izbuljenimi očmi zgubljeno tavajo med smetmi, in znova kri in ruševine in naduti obrazi politikov na brezkončnih konferencah in ob polnih mizah. Odprimo okna, odprimo oči in zatulimo v svet: Dovolj je klanja, dovolj ga je bilo že pred petdeseti- mi leti!

Nesporazumi in krivo tolmačenje dejstev pa so se razpasli tudi med nami samimi. Za marsikoga je postala rdca zvezda iz tedanjih dni samo zna- menje komunizma, ampak ta zvezda je bila za nas zvezda jutranjica, znanilka novega dne v svo- bodi. Svobodi, čudežni besedi za neznan pojem, ki je napolnjevala izmucena telesa z blaženostjo, svobodi, ki je bila zadnja beseda iz ust tisocev umirajočih. Zastava partizanskih brigad je bila maja 1945 zastava odresenja. Ob jugoslovanski zastavi in njenih hčerah, v kavi posvečenih, slo- venski, hrvaški, srbski in kar jih je se drugih vira-

lo v tistih čudežnih dneh, se je pojavila tudi dotlej nam neznana tricolora s peterokrako zvezdo, ne več zastava zatiranja z grbom Savojevcev, temveč v boju pridružena zastava italijanskih partizanov, garibaldincev.

Kdor ne razume tistih dni, ne more razumeti nicezar od tega, kar je sledilo, predvsem pa ne more razumeti globoke navezanosti primorskega človeka na Jugoslavijo. Ta Jugoslavija v srcu je dezela iz sanjskega sveta, dezela vernikov, nekaj povsem drugega kot Jugoslavija tistih, ki so s propadom federativne izgubili svoje tržišče. Tudi to je marsikomu, ki ni živel z nami, ki ni delil naše usode, težko razumeti. Zato je bilo ob rojstvu Slo- venije med našimi ljudmi mnogo nesporazumov.

Nerazsodnost novih politikov, prenapetost njihovih izjav in prenapetost nekaterih potez sta pridala svoje. Če pa je med nami se zmeraj kdo, ki s pretirano kritičnostjo ali premajhno naklonjeno- stjo presoja dogajanje v matični domovini, smemo reči, da je za njegovo zadržanje, žal, se mogoče najti kako opravičilo. Da ga skoraj ne bi bilo!

V Evropo pokončno in ponosno, ne kot krdelo štacunarjev

Slovenci naj stopajo v Evropo pokončno, z ja- snim celom, kot ponosen narod s svojo kulturo in zgodovino, ne kot krdelo štacunarjev in kontrant- narjev. Kako naj ocenjujemo vesplošno kame- leonstvo in preprodajanje mrtvih duš, ce ne kot svetoskrunstvo tistih, ki so za postavitev temeljev svobodne domovine žrtvovali svoja življenja. Včasih se nam zazdi, ko da je edina slovenska prizna- na vera s svojimi svetniki upodobljena na nemških markah. Po letih 1945 in 1991 smo na tem, da svojo suverenost, samostojno Slovenijo vrednotimo v DEM in nam ni niti najmanj nerod- no! Je to svetovljanstvo, gospodarska nuja ali sled cankarjanskega naroda hlapcev? Naroda, ki stopa v prihodnost večinoma zazrt nazaj, v bolečo pre- teklost. Nikakor ne podcenjujemo velikih dilem in vprašanje sprave, čeprav smo Primorci imeli srečo, da nas je trpljenje stalilo v eno samo maso. Bili so med nami odpadniki, vendar redki posa- mezniki, kot skupnost smo ostali nedeljena celo- ta. Le tako si je mogoče razložiti, zakaj so tudi ko- munisti peli na cerkvenih korih.

Zdaj torej, ko se je izpolnil stoletni sen in ima- mo Slovenijo, enakopravno, neodvisno, suvereno državo, je zadnji čas, da dobimo tudi Slovence, enakopravne, ponosne, državljane sveta, ki ne bojo klečevali pred nikomer in ne prodajali svoje vesti, ampak svetu ponujali sadove svojega dela in talenta, gostoljubni gostitelji, samozavestni trgovci, preudarni pogajalci, dalekovidni politiki.

Ker je matična domovina izbrala za himno tudi verza "Da rojak / prost bo vsak...", je očitno, da smo zamejci od sleherni slovensosti v njenih mi- slih. Biti prost pa danes ne pomeni samo biti brez okov, temveč živeti z zagotovljenimi človeškimi pravicami, enak glede jezika, svobode in vsega drugega, kar naj ti zagotovi prihodnost. Torej ob mejaku, ki ne bo sovražnik, ampak sosed, gre s Presernovo mislijo sporočilo matične domovine rojakom v Avstriji, na Madžarskem, na Hrvaškem in nam od Trbiža do miljskih grčev. To je lahko tudi že eden od temeljev slovenskega evropejstva in evropskosti. Nasa skupna misel pa zaobjema

Slovence po svetu, kjerkoli se živijo in kakrsenkoli je bil vzrok njihove izselitve na druge celine in otocja.

Skrb in pomoč matične domovine pa ne zbrise- ta dejstva, da smo vendar italijanski državljani. Kot taki od Italije zahtevamo predvsem v ustavi zapisane pravice, ki zagotavljajo svobodo, demok- racijo, enakopravnost, solidarnost in pravico do dela, ki jo moramo na današnji dan se posebej poudariti. Vse to v zvezi z manjšino zadobi se po- seben pomen. Kolikor to komu ni zadosti jasno, je tu se vrsta s pogodbami in sporazumi mednarod- no sprejetih obveznosti, čeprav večinoma ostajajo mrtva crka. Kar se dogaja z globalnim zascitnim zakonom je nas vsekakor ponizevalo, za državo, ki se te praznične dni tako samozavestno sklicuje na svojo demokratično ustavo, pa nedopustno in sramotno.

Obhaja nas občutek, ki je vse bolj prepričanje, da je manjšina talec v neki zakulisni igri. Kako naj si sicer razložimo zmeraj težje premostljive stiske naših kulturnih ustanov na meji preživetja, pritisk na bančne zavode in oviranje gospodarstva, ukinjanje sol pod krinko združevanja, težave or- ganizacij in društev in se in se do problemov sred- stev javnega obveščanja, kjer moramo z za- doščanjem končno pozdraviti le pojav televizijs- kih poskusnih oddaj. V času, ko je celotna druž- ba v vrenju in državna uprava podvržena drastič- nim spremembam odnosov, je manjšinska sku- pnost se posebej nevarno ogrožena in ranljiva.

Poglejmo najprej sebi v obraz!

Vendar je preživetje odvisno predvsem od nas samih: od našega življenjskega naboja, od naše pokončnosti, od našega formata in ponosa, da smo to, kar smo, da smo tisti, ki smo, pa čeprav nas je, kolikor nas pač že je. Poglejmo najprej sebi v obraz. Kaj je ostalo od tega, čemur smo pred leti pravili popolna skupnost? Kaj vse smo oklestili, komu žrtvovali? Ali ni morda zamejskega drevesa obrezal nevesč sadjar? Kot posamezniki pa se vprašajmo: Ali je nase delo v soli ali v gledališču, v knjižnici ali knjigarni, v organizaciji ali podjetju, v uradni ali tiskarni, v uradu, v inštitutu, v dijaškem domu ali kjerkoli smo že zaposleni - je to nase delo se zmeraj poslanstvo ali že dolgo sa- mo služba? Koliko sebe razdajamo? S kom in za koga živimo? Kateri jezik govorimo in v katerem jeziku sanjamo? V času novih tehnologij pre- plavljajo svet novi pojmi, novi idiomi. Jezik je sredstvo sporazumevanja, ampak jezik je tudi iz- raz duše, po katerem je vsak od nas jaz, edini, ne- zamenljivi, od rojstva do smrti. Kakšen jaz pa je ti- sti, ki se rodi Slovenec in bo umrl Italijan? Sebi bi moral reči midva: moj zavretni prednik, ki je bil Slovenec, in njegov prodani naslednik, ki sem, kar sem. To mutacijo je bilo treba omeniti danes, ker je izdajstvo tistih, ki so žrtvovali svoja življenja, da bi človek živel kot človek in slovenski človek kot Slovenec.

Sodba zgodovine tudi z večino naših voditeljev ne bo prizanesljiva. Če nas bo pobralo, bojo tega v precejšnji meri krivi njihova kratkovidnost, nadu- tost in sebičnost, politično vrtičkarstvo in sa- movšečnost. Neprerane volitve narekujejo strankam obdelovanje toplih gred, po potrebi tudi umetno prenapenjanje odnosov, za tisti preferen- ni glas več, za tisti križec na voliscu, ki pa že pre- rušča v velikanski kriz čez nase prihodnost.

Razcepljenost je luksuz, ki si ga ne moremo več privoščiti. Imamo pravico vsak do svoje stranke, ampak potreba skupnosti, neodločljiva, je nova streha, ne samo imensko enotna organizacija, ampak dejansko eno in edino vrhovno telo, v kate- rem naj vsak od nas izživi svojo osebnost, ohrani svoje svetovnonazorsko in versko prepričanje, svoje delo pa zdruzi v dogovorjen program za sku- pno dobro.

Gospo in gospodje, tovarišice in tovariši! Petde- setletnica zmage nad fasizmom in nacizmom je praznik, ki ga slavimo z demokratičnimi silami sveta in trdnem upanju, da se tolikšno zlo ne bo ponovilo, z neprikritim ponosom, da smo v boju prispevali velik delež, a tudi s prizadeto mislijo na vse žrtve. Ker je pol stoletja marsikaj več kot eno življenje, ker je sleherno razpihovanje mrznje ne- smisel in protinaravno, ker otroci in otrok otroci niso krivi za grehe staršev in dedov, ker samo enotni, s pogledom uprtim naprej prezivimo - pre- pustimo zgodovini naj raziskuje in razčisti, kar je se mračna skrivnost, mi pa si podajmo roke kot ljudje, odprti v jutrisnji dan. Spravo smo dolžni otrokom in njihovi prihodnosti; svojim očetom in bratom, sestram in materam, vsem padlim in ži- vim borcev in milijonom žrtev pa dolgujemo zve- stobo idealom, ki so jih navdihovali v uporu in v boju za človeka in pravičnejši svet.

HRVAŠKA

Številne žrtve napada na Zagreb

ZAGREB - Srbi z okupiranih območij Hrvatske so včeraj ob 10.30 izvedli doslej najsilovitejši napad na Zagreb. Iz smeri Karlovca in Petrinje so izstrelili šest raket orkan. Dve raketi sta padli na zagrebsko letališče in predmestje Veliko Gorico, ostale pa na središče Zagreba. V napadu je življenje izgubilo pet oseb, več kot 120 ljudi pa je bilo ranjenih; večina ima poskodo-vane noge in trebusni predel.

Napad na Zagreb so izvršili v času, ko je na ulicah največ ljudi. Na Hrvaskem je bil namreč včeraj delovni dan, saj so se prvomajski prazniki končali že v ponedeljek. Rakete so eksplodirale na najpomembnejših zagrebskih ulicah, in sicer na Vlaški, Draškovičevi in Petrinjski, kjer se nahaja sedež zagrebske policije. Eksplozije so povzročile tudi veliko gmočno škodo. Poskodovanih je bilo veliko avtomobilov, večina jih je zgorela, popokala so tudi številna izlozbeno okna.

Značilnost raket orkan so tako imenovani zvončki, ki ne eksplodirajo takoj, temveč po naknadnem dotiku. Oblasti so zato prebivalce zagrebske prestolnice pozvale, naj se ne dotikajo neznanih predmetov, za kar pa niso imeli časa, saj so morali popoldne v zaklonišča. Na Hrvaskem namreč pričakujejo, da se bodo Srbi zaradi velikih izgub v zahodni Slavoniji skušali masce-vati. Na srečo do napada ni prišlo.

Darko Pavčić

Posledice srbskega napada na središče Zagreba (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O razmerah v BiH in na Hrvaskem

»Konec premirja v BiH, ki tako ali tako ni veljalo, bi lahko bil koristen, seveda ce bodo nastale razmere mednarodno skupnost prisilile, da bo začela resno in učinkovito reševati balkansko krizo. Britanski zunanji minister Douglas Hurd je sicer opozoril na razcepljenost v srbskem taboru, toda ce hoče to dejstvo izrabit, mora najprej izdelati novo strategijo. Velika Srbija, cilj najvplivnejšega moza na Balkanu, srbskega predsednika Slobodana Miloševića, je postala politična past. Da bi izsilil odpravo ukrepov proti ZR Jugoslaviji, je Milošević prekinil odnose z bosanskimi Srbi. Morebitna zmaga bosanskih Srbov, ki se jim je odrekel le na videz, bo oslabil njegov politično moč. In prav to slabost mora izrabit skupina za stike.« (The Times, London)

»Očitno bosta sprti strani v Bosni spor resili z vojaškimi sredstvi. To bi lahko preprečili samo, ce bosta Srbija in Crna gora priznali meje Bosne in Hercegovine, s tem pa bi bosanske Srbe prisilili k pogajanjem z vlado v Sarajevu. Toda srbski predsednik Slobodan Milošević, ki ima zadnjo besedo, molči. Zal pa se bodo kaj hitro oglašili topovi.« (Algemeen Dagblad, Rotterdam)

»To, kar Hrvati imenujejo 'omejeni spopad', bi lahko v resnici pomenilo veliko več. Obstaja upravičen sum, da je Zagreb na mirovnih pogajanjih bil in bo prav tako zvit partner kot bosanski Srbi: danes se pogajajo, jutri pa rožljajo z orožjem. Čeprav je Hrvaska upravičeno razočarana nad ZN, je ofenziva njene vojske proti krajinskim Srbom napačen odgovor na nesposobnost mednarodne skupnosti, kajti ta 'omejeni spopad' lahko kaj hitro prestopi meje in se sprevrže v krvavi vojni pohod. Hrvasko bi morali ustaviti. Evropska zveza in Združene države Amerike so že grozile, da bodo predlagale uvedbo ukrepov tudi proti Zagrebu. Ce Zagreb zdaj ne bo pokazal razumevanja, bo svet moral ukrepati.« (Heilbronner Stimme, Stuttgart)

VS ZN zahteva zaustavitev spopadov

ZAGREB - Varnostni svet Združenih narodov je v predsedniški izjavi od Zagreba zahteval, naj takoj konca vojaški poseg v zahodni Slavoniji, sprtima stranema pa je priporočil, naj odložita orožje in nadaljujeta pogajanja.

Hrvatske oblasti so se s Kninom pogajale skoraj vso noč s ponedeljka na torek, vendar brez uspeha. Vodja kninske delegacije Borislav Mikeljić je za radio Knin izrazil prepričanje, da se Zagreb v resnici niti ni zelel pogajati. Pogovore bi morali nadaljevati včeraj zvečer, vendar srbski predstavniki niso prispeli na letališče.

Zagreb je zaradi vojaških dejavnosti pokaral tudi nemški zunanji minister Klaus Kinkel. V pismu predsedniku Tudmanu je opozoril, da je Hrvaska s tem prevzela del odgovornosti za krizo na Balkanu. Na opozorilo se je takoj odzval minister za zunanje zadeve Mate Granić. Poudaril je, da je bila Hrvaska prisiljena k taksnemu odgovoru na teroristične napade. Oglasila se je tudi italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli. Izrazila je izjemno skrb zaradi vnovičnih spopadov v bližnji Hrvatski in poudarila nujnost takojšnje ustavitve sovražnosti. Obe strani je pozvala, naj se odreceta vojaškemu obračunavanju in se vrnejo k pogajanjem. Francoski zunanji minister Alain Juppé je svojemu hrvaškemu kolegu po telefonu izrazil nezadovoljstvo z ofenzivo, ruski uradni predstavniki pa so od »obeh strani« zahtevali vrnitev na začetne položaje.

Kljub hrvaškim zagotovilom, da gre za akcijo z omejenim obsegom, zahodni diplomati izražajo bojazan pred širjenjem spopadov. Dejstvo je, da je vojska prestopila razmejitevno črto, in nihče več ne more zagotoviti, da bodo boji prenehali. Vodja bosanskih Srbov Karadžić je že obljubil pomoč krajinskim zaveznikom. (Reuter, D. P.)

Le Penovi nacionalisti utopili dva Maročana

PARIZ (Reuter) - Francoska javnost je ogorčena zaradi umora dveh Maročanov, ki so ju obitoglavci utopili med zborovanjem skrajnonesničarske Nacionalne fronte.

Vodilni politiki so odgovornost za smrt priseljencev pripisali vodji Nacionalne fronte Le Penu (na sliki AP). Ta krivdo zvrca na pariško policijo. Oba predsedniška kandidata, Jospin in Chirac, sta izrazila ogorčenje zaradi utopitev, vendar si nista upala neposredno napasti Le Penove politike in njegovih 4,3 milijona volilcev. To pa je storil zunanji minister Juppé z besedami: »Kadar seješ sovražstvo, nikdar ne ves, kaj boš zel.«

AKCIJA Z »OMEJENIM OBSEGOM« HRVAŠKE VOJSKE V ZAHODNI SLAVONIJI

Pakrac in Okučani spet v hrvaških rokah

ZAGREB - Enote hrvaške vojske in policije so v ponedeljek zgodaj zjutraj začele osvobajati avtocesto Zagreb-Lipovac. Akcijo naj bi zaključile včeraj popoldne.

Povod za napad na nekdanji sektor zahod, kjer so bili namesčeni pripadniki mirovnih sil Združenih narodov, oziroma območje zahodne Slavonije, ki je pod nadzorom krajinskih Srbov, so bili nenehni teroristični napadi Srbov na hrvaške državljane. Kot zatrjujejo hrvaške oblasti, je bil kaplja cez rob nedeljski napad Srbov na avtomobilski cesti Pakrac-Pozeza, v katerem je bil ranjen hrvaški državljani, njegovega sopotnika pa se niso našli. Dva ni pred tem je neki Hrvat na bencinski crpalki pri Novi Gradiski ustrelil Srba, kar je izzvalo srbski napad na avtocesto, v katerem so bili ubiti trije Hrvati.

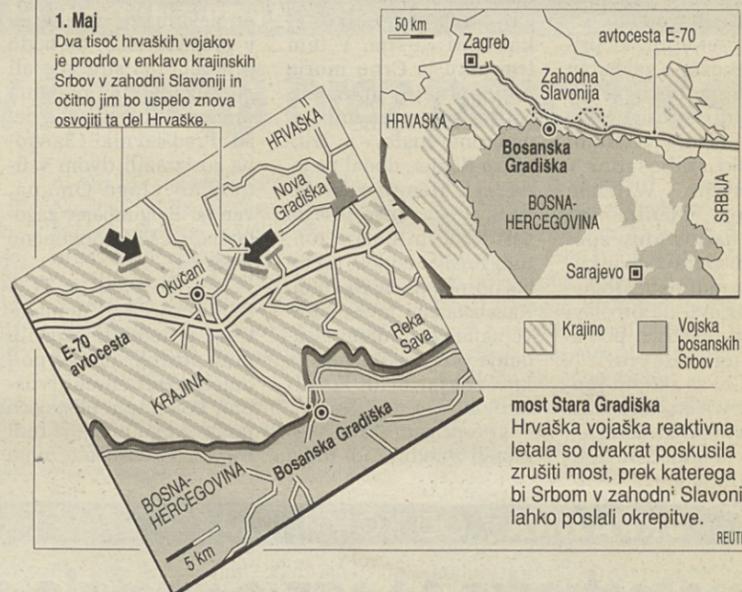
Hrvatska vojska in policija sta v dvodnevni ofenzivi osvobodili Jasenovac, ki so ga Srbi v ponedeljek

predali brez kakršnegakoli odpora. Nato so se z dveh strani napotili proti Okučanom. Ulični spopadi hrvaške policije in 18. korpusa srbske krajinske vojske v Pakracu so trajali skoraj dva dni. Hrvatske sile so ga naposled osvobodile včeraj zjutraj. Okučane in most prek Save pri Bosanski Gradiski je praktično ves čas napadalo tudi hrvaško vojaško letalstvo. Kninski radio zatrjuje, da so Hrvati z letali in topnistvom napadali tudi naselja na bosanski strani Save in da je kninska vojska sestrelila tri hrvaška letala mig-21. Uradni Zagreb teh izgub ni potrdil, temveč ravno nasprotno poudarja, da so največjo škodo utrpeli srbski uporniki.

Krajinski Srbi in Hrvati ze dva dni bijejo tudi medijsko bitko. Srbi na svojem radiu in televiziji nenehno predvajajo srbske junaške pesmi, ki jih prekinejo le z občasnimi poročili o razmerah na bojiščih, medtem ko Hrvati program izpolnjujejo z

HRVAŠKE SILE PRITISKAJO NA UPORNIŠKE ENKLAVE

V srbski enklavi Krajini na Hrvaskem se spopadi nadaljujejo. Hrvatske sile so v ponedeljek prestopile razmejitevno črto Združenih narodov in včeraj prevzele nadzor nad ključno cestno povezavo.

1. Maj
Dva tisoč hrvaških vojakov je prodrlo v enklavo krajinskih Srbov v zahodni Slavoniji in očitno jim bo uspelo znova osvojiti ta del Hrvatske.

domoljubnimi pesmimi, kar naj bi dvignilo moralo na obeh straneh. Vendar se zdi, da je morala najnižja na srbski strani. Krajinska televizija je namreč včeraj predvajala posnetke nepreglednih kolon

beguncev, ki so zapuscali Slavonijo v smeri proti Bosni, hrvaška televizija pa izjave ujetih srbskih vojakov, ki so večinoma hvalili hrvaško vojsko. Hrvati ze od začetka akcije prek medijev krajinske

Srbe pozivajo, naj se predajo, saj jih scitijo vsi zakoni, predvsem zakon o pomilostitvi, ki pa ne velja za vojne zlocince. Nobena stran pa ni poročala o številu zrtvev spopada. (D. P.)

BOSNA IN HERCEGOVINA

Sprte vojske so prehitile diplomacijo

Srbi okrepili napade na Sarajevo, v veliki nevarnosti pa so tudi muslimanske enklave

SARAJEVO (Reuter) - Bosanski Srbi, ki so jih močno razburili zadnji napadi hrvaške vojske v srbski enklavi Krajini, so se odločili vse sile usmeriti v dokončen vojaški spopad. Sodelavci posebnega oddelka ZN Jasusija Akasija so povedali, da je bilo ozračje na srečanju z voditelji bosanskih Srbov na Palah zlovesče.

»Srbi so nam dejali, da hrvaškega napada na krajinske brate ne morejo dopustiti, zato bodo na to primerno odgovorili.« je izjavil eden od pogajalcev ZN. Karadžić pa je dejal: »Ce ze mora biti vojna, potem naj bo.« Predstavniki ZN so razmere primerjali s tistimi novembra lani, ko so Srbi napadli Bihać. Menijo, da so tudi tokrat najbolj ogrožene muslimanske enklave v vzhodni Bosni. Srbi pa se zavedajo, da je muslimanska stran zdaj veliko bolj izurjena in

opremljena. Na zadnji seji parlamenta je zato prišlo do hudega spora med politiki in vojskovodjama, v katerem so bili slednji prepričljivejši. Tako ima zdaj Mladić vsa pooblastila, da spravi vladno vojsko na kolena in Muslimane prisili k sprejetju srbskih pogojev za mir.

Konec premirja je odstranil se zadnje oviro za dokončen obračun. To potrjujejo tudi dogajanja na terenu. Včeraj so v Sarajevu razglasili splošno nevarnost, potem ko je v starem delu mesta eksplodiralo več minometnih izstrelkov. Ze zjutraj so v bolnišnico pripeljali tri zrtve ostrostrelcev. Po izjavah predstavnikov ZN naj bi se boji razvneli tudi na severu države. Srbi so končali protiofenzivo, ceprav jim ni uspelo povrniti nadzora nad izgubljenim ozemljem. Mnogi menijo, da je prav to povod za hrva-

ski napad v zahodni Slavoniji.

»Vojske so prehitile diplomacijo,« je izjavil neki predstavnik ZN. Dodal je se, da lahko svetovna skupnost dogajanja opazuje le se od dalec. Stvari zapleta navzočnost tisocev pripadnikov mirovnih sil na izpostavljenih mestih. Karadžić je sicer osebju ZN obljubil varnost, vendar je dodal, da se lahko v primeru izbruha totalne vojne odnosi med Srbi in ZN izredno poslabšajo.

V Bosni je trenutno več kot 40 tisoč modrih celad, ki bi jih na varno lahko spravil le Nato. »Dobro se zavedamo nevarnosti. Vojna lahko izbruhne vsak trenutek,« je izjavil ameriški veleposlanik pri Natu Robert Hunter. »Vendar zelimo, da Unprofor ostane... To je pravzaprav v interesu vseh, saj pripadniki ZN resujejo življenja in omejujejo širjenje spopadov.«

KAZAHSTAN / »ŽRTEV« SPORA MED RUSIJO IN TURČIJO

Kako do nafte iz Kaspijskega morja?

Gradnja naftovodov ogrožajo tudi etnični spopadi

TENGIZ - Nekdanji imperialni sili Rusija in Turcija sta se zapletli v neskončno prerekanje o načrtih za gradnjo naftovoda, ki bi crno zlato iz Kaspijskega morja ponudil na svetovnih trgih. Bolj ko se bodo prepri zavlekli, dlje bo nafta ostala v zemlji.

Pri tem najkrajšo vleče Kazahstan, ki je za Rusijo drugi največji proizvajalec nafte v nekdanji Sovjetski zvezi. Tuje naftne družbe namreč v vrsti cakajo z milijardami dolarjev, ki jih želijo vložiti v naftna polja v Kaspiskem morju in ob njem. Tudi Azerbajdzan je v podobnem položaju, ki ga dodatno zapletajo se etnični spori. Ti besnijo ob praktično vsaki mocni trasi novega naftovoda.

Rusiji se cedijo sline po milijardah dolarjev tranzitnih carin, ki bi jih dobila, če bi nafta do pristanišč v Crnem morju tekla po njenem ozemlju. Turčijo skrbi povečan tankerski promet skozi tesno bosporsko ožino, zato se zavzema za južno traso, ki bi šla do Sredozemskega morja.

Kazahstanski predstavniki in zahodni diplomati se strinjajo, da je edina mogoča rešitev gradnja več naftovodov.

»V desetletjih, ki prihajajo, bosta Kazahstan in kaspijsko območje sodila med najbogatejše naftne vire,« je dejal ameriški ambasador v Kazahstanu William Courtney. »Menimo, da bi več naftovodov spodbudilo zdravo konkurenco v naftnem prometu,« je izjavil na proslavi ob drugi obletnici podjetja Tengizchevroil (-TCO). Gre za skupni projekt države in ameriškega Chevrona, ki načrtuje, da bo v ta oddaljeni koti-

cek države v naslednjih stididesetih letih vložil več kot dvajset milijard dolarjev. Toda nadaljnji razvoj ogrožajo zastoji pri dobavi surove nafte na svetovne trge. Skupno podjetje racuna na Kaspijski cevovodni konzorcij (CPC), ki naj bi zgradil naftovod prek Rusije, vendar pa ima konzorcij, ki ga sestavljajo Rusija, Kazahstan in Oman, precejšnje denarne težave, ker je Chevron zavrnil 1, 2 milijarde dolarjev vredno sodelovanje v projektu. Po mnenju Americanov bi vložili praktično ves potreben denar, dobili pa le 25-odstotni delež. Kazahstanski predsednik vlade Akezan Kazegeldin je dejal, da se se naprej pogajajo z Chevronom, pa tudi z drugimi tujimi podjetji. Meni, da bo projekt na koncu le stekel.

»Najpomembnejše je, da zgradimo naftovod, ki ga potrebujemo tako mi kot tudi Rusija. V tem trenutku je Crno morje najugodnejša možnost, saj se vedno črpamo razmeroma malo,« je izjavil za Reuter, dodal pa je, da bo v trenutku, ko bo letna proizvodnja dosegla šestdeset milijonov ton, tudi Rusija uvidela potrebo po novem naftovodu. Kazahstanski izvoz surove nafte izven držav nekdanje Sovjetske zveze je lani znašal manj kot tri milijone ton.

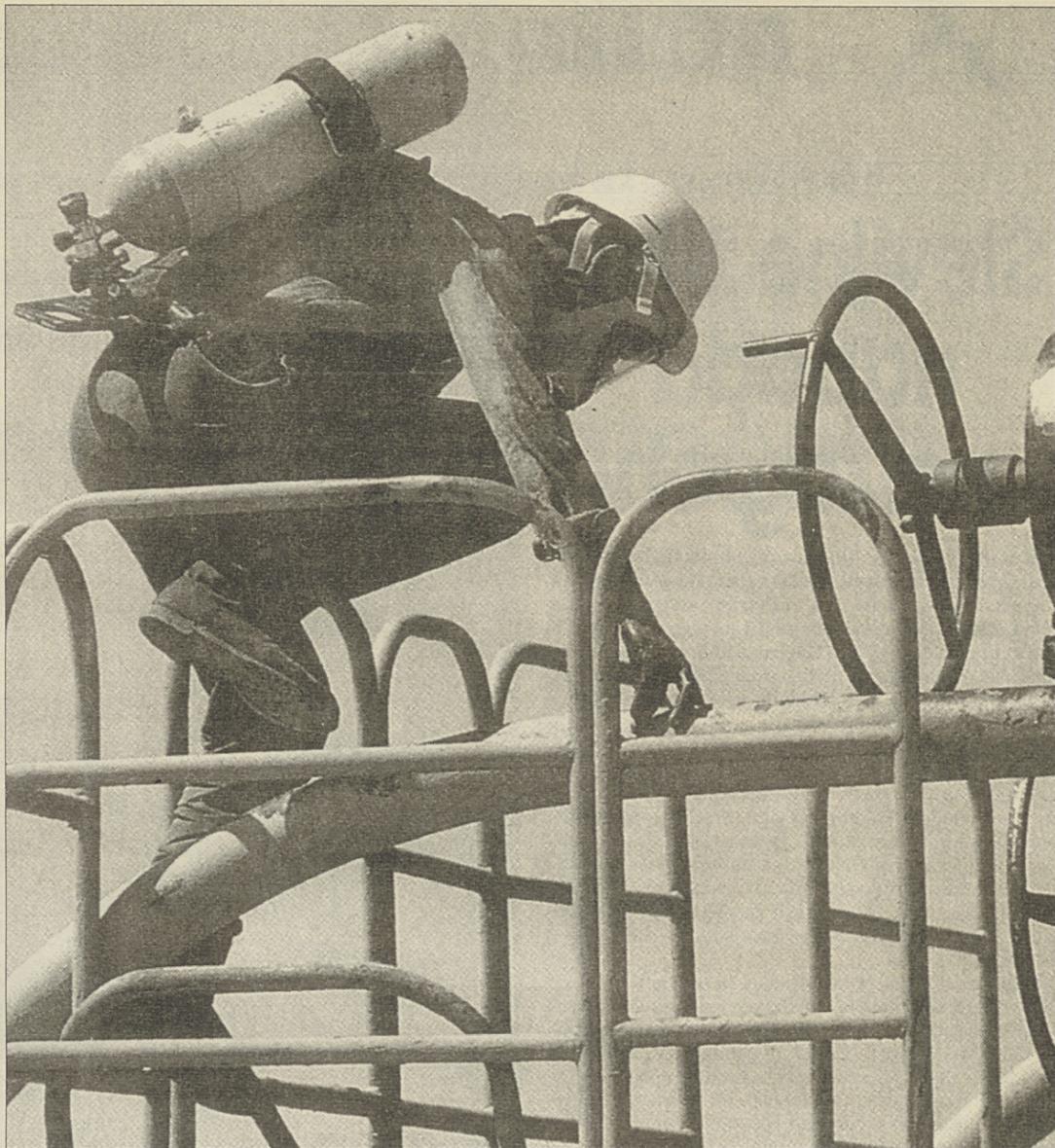
»Prepričan sem, da bi morali zgraditi tudi drugi

naftovod južneje, saj tisti do Crnega morja morda ne bo zadostoval za količine, ki jih bomo nacrpali v prihodnosti,« je dejal Kazegeldin. Dodal je se, da se bodo kmalu zaceli pogajati tudi s Turčijo.

Združene države so podprle gradnjo dodatnega naftovoda od Azerbajdzana do turskega mesta Ceyhan. To traso bi lahko povezali s projektom CPC v južni Rusiji. Kazahstanski minister za nafto in zemeljski plin Nurlan Balgimbajev je dejal, da je Oman prevzel vso finančno odgovornost za prvo stopnjo gradnje projekta CPC od Tihoretska do novega terminala ob Crnem morju.

»Trenutno se ukvarjamo s fazo dva, od Komosomolska do Tihoretska. Menim, da bomo kmalu resili vprašanje organizacije gradnje,« je izjavil za Reuter. »Prepričan sem, da bo tudi Chevron postal eden od partnerjev v projektu.« Dodal je se, da so se pogajali tudi z Agipom, British Gas in drugimi naftnimi družbami. »Ta druga podjetja bodo do neke mere sodelovala v projektu tako, da bodo prevzela del stroškov ali pa zagotovila minimalno proizvodnjo nafte,« je dejal. Predstavniki Chevrona so izrazili dvom v finančno vlogo Omana, vendar Balgimbajev zagotavlja, da je ta dokončno potrjena.

Skupno podjetje TCO trenutno zaradi pomanjkanja primernih izvoznih poti posluje precej pod dejanskimi zmogljivostmi. Poleg tega obstoječo proizvodnjo omejuje tudi Rusija. »Kazahstan mora

Kazahstan, enega največjih proizvajalcev nafte, omejuje Moskva, ki bi rada obdržala vpliv nad novimi državami nekdanje SZ

najnu zgraditi neposreden izvozni cevovodni sistem,« je ugotovil podpredsednik Chevronovega upravnega odbora J. Dennis Bonney.

Kazahstan se razteza od Kaspijskega morja do kitajske meje. Trenutno je izvoz na zahodna tržišca povsem odvisen od ruskega naftovoda. Nekateri neodvisni analitiki menijo, da zeli Rusija z nadzorom gradnje naftovodov obdržati gospodarski vpliv na nove države. Podpredsednik Chevronovih prekmorskih operacij Espy Price je dejal, da Kazahstan ob vprašanju naftovoda ne more delovati neodvisno.

»Tisti, ki menijo, da mi je rusko ravnanje razumljivo, se posteno motijo,« je dejal. »Gotovo pa izvajajo določen nadzor.«

Brian Killen / Reuter

ARMENIJA / GOSPODARSTVO

Dram se je ustalil brez tuje pomoči

»Če so uspeli Poljaki in Čehi, bomo tudi mi«

EREVAN - Cvrsta valuta in znižanje inflacije sta glavna armenska gospodarska cilja, kljub dejstvu, da uporabljajo le tretjino industrijskih zmogljivosti. V državi, ki je samostojna sele tri leta, tisoči živijo v revščini.

Nekdanja sovjetska republika se sooča s hudim pomanjkanjem energije, pretresa pa jo tudi dolgotrajen etnični spor s sosednjim Azerbajdzanom. Armenski gospodarstveniki priznavajo, da so ga hudo polomili, ko so prehitro ukiniteli sovjetsko denarno enoto rubelj in uveljavili lastni dram. »Pred tem v Armeniji sploh nismo imeli centralne banke,« je za Reuter pojasnil direktor banke Bagrat Asatrijan. »Nismo imeli niti znanja niti deviznih rezerv. Vrgli so nas v mrzlo vodo in imeli smo le dve možnosti - ali se utopimo ali pa se naučimo plavati.«

Vendar pa se dram, ki so ga uvedli pred 18 meseci, se kar drži. Za dolar jih je treba odsteti približno 405. Mesečna inflacija je januarja dosegla le 3, 7 odstotka. To je ogromen napredek v primerjavi z lansko januarjsko inflacijo, ki je znašala 82, 5 odstotka. »Dram je stabilen, ker je vladi in centralni banki uspelo zadržati nadzor nad proračunom in javno porabo. Vodita tudi odgovorno politiko glede tiskanja denarja,« je dejal Vahram Neresients, vodja misije Svetovne banke v Armeniji. »Uspeli so čisto sami. Se preden so se zdravile mednarodne denarne ustanove in ponudile pomoč ter posojila.«

Ob predstavitvi drama novembra 1993 je tečaj znašal približno 14,7 dramov za dolar. Takoj se je znašel pod hudimi pritiski. »V trenutku, ko smo uvedli čisti drseči tečaj, mu je vrednost padla. Kar 400 odstotkov v enem samem tednu,« razlaga Asatrijan. »Boji v Karabahu so postajali vedno hujsi, pripraviti pa smo se morali tudi na zimo, ki je tukaj izjemno ostra.«

Armenija in Azerbajdzan sta v vojnem stanju že od leta 1988, ko

je armenska manjšina v Gorskem Karabahu razglasila neodvisnost. Umrla so tisoči ljudi, poslalsale pa so se tudi gospodarske razmere v obeh državah. Armenija je ostala brez plina in elektrike. Veliko stevilno podjetij so zaprli, čeprav si je industrija deloma ze opomogla. Trenutno je raven proizvodnje za šest odstotkov višja od lanske.

Centralna banka je padec drama ustavila tako, da je zavrnila vsakršno financiranje vladne porabe v vrednosti več kot 25 odstotkov. »To je bil zacetek uspeha,« je dejal Asatrijan. Mednarodni denarni sklad je Armeniji odobril posojilo v vrednosti 24 milijonov dolarjev, kar je stabilnost le se ucvrstilo. »Posojilo je ustvarilo rezerve v centralni banki. Pred tem smo dobili dovolj denarja le za preživetje.« Devizne rezerve banke v tem trenutku znašajo 27 milijonov dolarjev in 312 kilogramov zlata. »Lani nismo imeli nicesar,« razlaga Asatrijan. Toda količina dolarjev v obtoku kar trikrat presega količino dramov. Denar priteka od Armencev, ki trgujejo z Iranom. Pri teh poslih imajo seveda vsi rajje dolarje.

Place ostajajo zalostno nizke. Decembra je povprečna znašala približno 11 dolarjev, zajamčena pa le 2 dolarja, kar je zadostovalo za dva ducata jajc ali devet struk kruha. »Zdaj smo preprosto revni,« pove Samvel, 45-letni matematik z erevanske univerze. »Nizka inflacija ne pomeni, da živimo bolje. Inflacija ne pozira nasih prihrankov zato, ker jih sploh nimamo,« pojasni.

»Večina Armencev se preživlja le z denarjem, ki ga posljejo zdomci. Posameznik za preživetje potrebuje med 50 in 100 dolarji, za služi pa dva ali tri,« razlaga Neresientsin in dodaja: »Običajno rast ziviljske ravnosti vzame nekaj časa. Zahtevala ga je tudi v Poljski in Ceski, kjer zdaj živijo veliko bolje. Armenija si bo opomogla v šestih ali sedmih letih.«

Andrej Khalip / Reuter

UKRAJINA / OD KOMUNIZMA DO NACIONALIZMA

S perestrojko so sanje postale dosegljive

Mnogi so zaradi neuspehov in pogrežanja v revščino razočarani nad mlado državo

KIJEV - Pred desetimi leti so korenite politične in gospodarske reforme, ki jih je začel izvajati tedanji sovjetski voditelj Mihail Gorbačov, povzročile izbruh ukrajinskega nacionalizma, ki je dokončno pometel s starimi partijskimi konservativci in odločilno prispeval k razpadu sovjetskega imperija. Ukrajina, ki je bila poleg Rusije in Belorusije eden od treh slovanskih stebrov nekdanje Sovjetske zveze, v tistem času se ni bila zvela za demokratične reforme, saj je ta druga največja republika nekdanje Sovjetske zveze kar trinajst let jecala pod vladavino zagrizenega konservativca Vladimira Serbicega.

Tedanje ukrajinsko komunistično vodstvo je zvesto izvrševalo vse ukaze, ki so prihajali iz Moskve, ter z vsemi silami zatiralo ukrajinski jezik in tradicijo ter preganjalo ljudi, ki so si prizadevali za ustanovitev neodvisne ukrajinske države. Kdor se je v tem mračnem obdobju ukrajinske zgodovine zavzemal za avtonomno ukrajinsko kulturo ali za zascito clovekovih pravic, je tvegal, da ga bo vsemogoca komunistična partija označila za »protikomunista in sovražnika bratske skupnosti sovjetskih narodov«, pristojno sodišče, ki je tako kot vsa sodišča v nekdanji SZ razsojalo v skladu s partijskimi navodili, pa ga bo seveda obsodilo na večletno prevzgojo v sibirskih koncentracij-

skih taborišcih. Toda v obdobju perestrojke, natančneje leta 1989, je majhna skupina ukrajinskih pisateljev, oporečnikov in studentov ustanovila nacionalistično organizacijo Ruh, gibanje, ki je dejavno podpiralo Gorbačovove reforme in se goreče zavzemalo za uveljavitev ukrajinskega jezika in kulture. Vzporedno s postopno slabitvijo moskovske nadvlade nad republikami nekdanje SZ so se zaostrovali tudi zahteve ukrajinskih nacionalistov; najprej so zahtevali kulturno in politično avtonomijo v okviru sovjetske države, nato pa so zahtevali ustanovitev suverene ukrajinske države. »Na začetku so policisti s psi nasilno prekinjali nase demonstracije, toda leta 1990, ko smo se prerasli v najmočnejšo politično silo v državi, smo postali takorekoč nedotakljivi,« se spominja Vjačeslav Cornovil, eden od ustanoviteljev Ruha. Avgusta 1991, ko so konservativci skušali strogolaviti Gorbačova in zavrteti kolo zgodovine nazaj, je nastopil dan, ko so nacionalistične zahteve postale stvarnost - ukrajinska duma je razglasila neodvisnost Ukrajine. Štiri mesece pozneje je več kot 90 odstotkov ukrajinskih volilcev na referendumu podprlo ustanovitev neodvisne države. Cez teden dni so predsedniki Ukrajine, Rusije in Belorusije podpisali beloveški sporazum, s katerim so uradno ukiniteli Sovjetsko zvezo ter usta-

novili Skupnost neodvisnih držav (-SND), ki se ji je pozneje pridružila večina nekdanjih sovjetskih republik. Prvi predsednik neodvisne Ukrajine je postal Leonid Kravčuk, ki je se nedavno tega zavzeto branil komunistično ureditev. Toda ko je postalo jasno, da je razpad Sovjetske zveze le se vprašanje časa, so se tudi ortodoksni komunisti čez noč prelevili v fanatične nacionaliste. »Ukrajinci so neverjetno konservativni ljudje, zato smo najprej mislili, da se bodo zadovoljili le z manjšimi spremembami, toda Ruh je odločno zahteval neodvisnost,« nam je takratni položaj opisal nekdanji predsednik Kravčuk.

Danes, deset let po začetku perestrojke, je večina Ukrajincev razočaranih nad mlado državo, saj ziviljski standard povprečnega ukrajinskega državljana nenehno pada. Ukrajina je danes predvsem po zaslugi ruske nafte in zemeljskega plina usodno odvisna od svoje velike sestre, 150-milijonske Rusije, ki pa se do Ukrajine ne bo obnaša prevec sestrsko. »Ljudje, ki so se goreče zavzemali za ukrajinsko neodvisnost, so danes razočarani, saj so bili takrat prepričani, da bodo v neodvisni državi vsi srečni in bogati. Toda dejstvo je, da se danes večina Ukrajincev bori za golo preživetje,« razočarano pripoveduje Kravčuk.

Lida Poletz / Reuter

ŽENEVSKI SEJEM KNJIG IN TISKA / PREDSTAVLJAJO SE TUDI GALERISTI

Slovenijo predstavlja kranjska galerija Bevisa

Sejem je največji kulturni dogodek v romanski Švici

Sejem knjig in tiska v Zenevi, letos je že deveti po vrsti, vsako leto vzbudi zelo veliko zanimanje in je vsakic nesporno največji kulturni dogodek v romanski Švici, nadvse odmeven pa je zlasti v številnih frankofonskih državah, od koder prihaja večina založnikov, razstavljalcev in avtorjev. Lani je sejem obiskalo 130 tisoč ljudi, vselej pa je sejem zelo zanimiv za tisk in druga občila. Organizatorji so letos posredovali informativna gradiva kar 700 novinarjem, ki prihajajo iz številnih držav, kar je tudi zgovern podatek o razsežnostih zenevskega sejma.

Poleg razstavljenih knjig in tiska je tudi letos na sejmu več vzporednih razstav in tako imenovanih delavnic, kot so glasbena, filmska, ekološka in izobraževalna z razstavo najsoodobnejših elektronskih in multimedijških ucil. Nadvse zanimiva je predstavitev z naslovom Mondolingua - prikaz najzanimivejših poletnih sol in kampov po vsem svetu, kjer se otroci in študenti lahko hkrati ob sproscenih pocitnicah ucijo tuje jezike po najsoodobnejših metodah. Prav tovrstne poletne sole in kampi postajajo med mladino vse bolj iskani in priljubljeni. Od leta 1992 organizatorji spodbujajo

ljudi, da vsakokrat na sejem prinesejo in darujejo svoje stare knjige in računanike, ki jih pozneje posljejo v približno petnajst držav tretjega sveta. Lani so na ta način zbrali trinajst ton knjig, ki so jih poslali otrokom v Afriko, na Haiti, v vzhodno Evropo in drugam.

Castna gosta sejma sta letos Italija in Evropska zveza. Italijanski založniki so pripravili posebno predstavitev z naslovom Korenine italijanske knjige, Evropska zveza pa predstavlja svoje dejavnosti v založnistvu in izobraževanju.

Zelo reprezentativna in prava paša za oči in duha je posebna razstava ume-

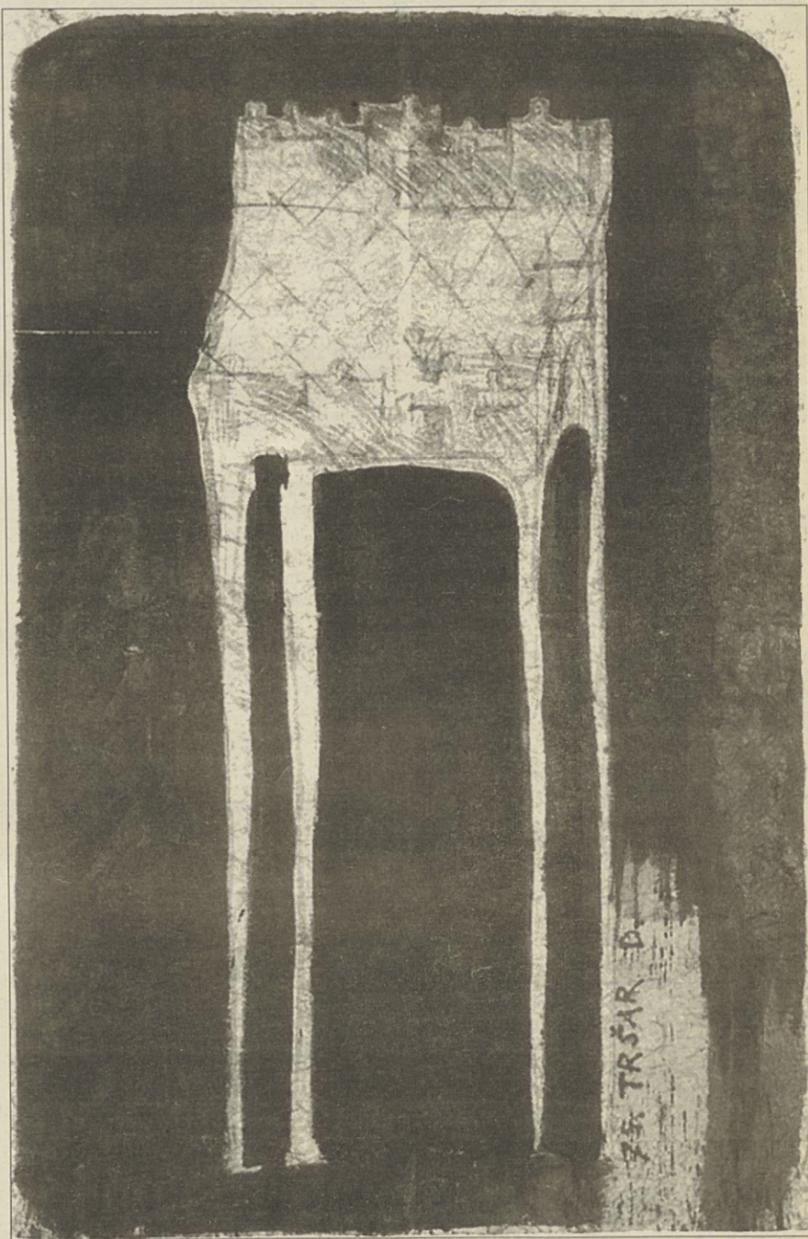
tniskih likovnih del, na kateri sodelujejo galeristi iz številnih držav. Večina jih je iz Evrope, največ iz Francije - se posebej Pariza - in Italije, razstavljajo pa tudi Avstrijci, Skandinavci, veliko je razstavljalcev iz Velike Britanije, navzoči pa so tudi Izraelci, Belorusi, celo Brazilci in številni drugi, med njimi tudi galerija Pero iz Beograda.

Slovenijo tokrat že drugič zapored predstavlja galerija Bevisa iz Kranja. Priznati je treba, da je naša galerija že lani pritegnila veliko zanimanja, saj je razstavljala izbrana dela Lojzeta Spacala, Jozeta Ciuhe in Andreja Jemca. Letos poleg omenjenih treh avtorjev, ki so tokrat predstavljeni z drugimi, novejšimi deli, galerija Bevisa predstavlja tudi nekaj grafik in skulptur Draga Trsarja. Najbrz gre pripisati lanski vrhunski predstavitvi slovenske galerije zaslugo, da si je letos lahko zagotovila zelo prestižen razstavni prostor na sejmu

in da so organizatorji v informativnem gradivu med letosnjimi galeristi razstavljalci posebej predstavili prav galerijo Bevisa.

Stalna misija Slovenije pri OZN v Zenevi je ob otvoritvi sejma pripravila manjši sprejem, na katerem je povabila več veleposlanikov in drugih diplomatov, udeležili pa so se ga tudi tisti Slovenci, ki živijo v Zenevi in okolici, ki poklicno ali ljubiteljsko spremljajo likovno dejavnost ali pa se z njo ukvarjajo neposredno. Že na otvoritvi so številni obiskovalci izrazili navdušenje nad razstavljenimi deli slovenskih umetnikov in ni bilo mogoče prezreti občudovanja, pa tudi kančka zavisti številnih drugih galeristov, ki tukaj razstavljajo. Nam, navzočim Slovincem, pa je seveda toplo pri srcu, kadar se Slovenija ob takšni priložnosti predstavi svetu s svojimi vrhunskimi stvaritvami.

Darja Lavtizar

Drago Tršar: Sah, 1979, (tuš, kreda, papir)

SPOMINI AMERIŠKEGA DIPLOMATA HENRYJA KISSINGERJA / 1. DEL

Za židovsko družino je bilo življenje v Nemčiji brez prihodnosti

Sest let po begu sem se vrnil v porazeno Nemčijo kot ameriški vojak (Henry Kissinger)

20. avgusta leta 1938 smo moji starši, moj brat Walter in jaz zapustili našo takratno domovino Fürth (Nemčija). Odpravili smo se v Ameriko. Židovski družini življenje v Nemčiji ni več ponujalo nobene perspektive.

Tokrat sem bil star petnajst let. Moral sem zapustiti svojo solo. Večkrat so me sicer pretepli otroci nacističnih staršev, toda kljub temu se nisem cutil ogroženega ali osramočenega. Bil sem se otrok in najbolj me je zanimal nogomet. Odrasli so dogajanje doživljali povsem drugače. Moji starši pa so se posebej trpeli zaradi odvzemanja državljanstvih pravic in vse hujskih ponižanj.

Oče je bil ponosen na svoj položaj pedagoškega svetnika v liceju. Svoj poklic je bil prisiljen opustiti, kar ga je hudo prizadelo. Moja mati, ki je bila družabna in živahna zenska, je

zelo trpela zaradi cedalje večje socialne osamitve. Ljudje, ki so bili nekoč naši družinski prijatelji in znanici, so se mojih staršev zdaj izogibali. Celo na vratih kopalnice v Leutershausnu, kamor je moja mati v poletnih mesecih pogosto zahajala, je visela tabla z napisom »za žide prepovedano.«

Emigrirali smo torej v ZDA in živeli v New Yorku. Po vpoklicu v ameriško vojsko leta 1943 sem postal ameriški kopaljčan. Leta 1944, šest let po begu v ZDA, pa sem se po invaziji zaveznikov kot pripadnik ameriške vojske vrnil v Evropo. Pripadal sem 84. pehotni diviziji 355. polka.

Vojna, ki so jo nacisti začeli leta 1939, je takrat se silovito potekala in je pred dokončnim porazom nacistov terjala se številne žrtve. Glavni stab naslega polka je bil v neposredni bližini frontne črte, kar je bilo zame, židovskega emigranta, se posebej nevarno: če bi padel v nemške roke, verjetno ne bi postal vojni ujetnik, am-

pak bi me najbrz na mestu ustrelili.

Po neuspehu nemške ofenzive v Ardenih so zavezniki napredovali na vseh frontah. Marca 1945 je naša divizija zavzela Krefeld. Dodeli so me protiobveščevalni službi, ki je imela nalogo v uničenem mestu vzpostaviti civilno upravo in izslediti nacistične ter pripadnike gestapa.

Številni pripadniki zloglasnega gestapa so sicer trdili, da nikoli niso bili nacisti, temveč le navadni uradniki, ki so jih od običajne policije premestili h gestapu. V bistvu se skoraj nihče ni opredelil za nacionalsocializem. Večina ljudi se je že naveličala vojne in si želela njen skorajšnji konec. Zaradi pomanjkanja vsakršnega državnega in družbenega reda in izgube varnosti veliko ljudi sploh ni vedelo, kaj naj recejo, počnejo ter kaj jih caka.

Oficirji wehrmachta so se predajali in svoje moze množično vodili v ameriško ujetništvo. Naletel sem na družbo v popolnem razkroju. To je bilo enkratno doživetje, saj se nikoli

nisem bil soočen s čim podobnim: Nemčija je bila puscava, mesta so bila le se rusevine in politične strukture so bile popolnoma uničene.

Ali sem takrat začutil zadosčenje ob tem, kar so doživeli ljudje v Nemčiji, ali pa sem se morda celo veselil sprico uničenja in vsesplosne stiske, ki sem ji bil priča? - Ob vrnitvi v Nemčijo sem sicer začutil določeno zadovoljstvo, saj sem se veselil konca vladavine nacistov. Toda kljub vsemu hudemu, kar so nacisti prizadeli moji družini, nisem začutil nobene želje po maščevanju. Nemci so storili napako, ko so stigmatizirali žide. Zato bi bilo prav tako napacno, če bi mi zdaj stigmatizirali Nemce.

S svojimi starši sem se veliko pogovarjal o tej temi. Moj oče je zavzel trdnejšo stališče kot jaz. V koncentracijskih taboriscih ni izgubil le svojih treh sester Ide, Sarah in Fanny - nacisti so ubili tudi njihove moze in otroke. Kljub temu sem zagovarjal držo, da je treba razlikovati zločince od tistih, ki to niso bili. Ni se mi zdelo primerno, da se ravna z Nemci na podoben način, kot so nekateri ravnavali z židi. V času, ko sem bil v Nemčiji, mi ni slo za to, da bi se maščeval za vse tisto, kar je morala moja družina pred begom iz Nemčije doživeti.

Potem ko se je nemški wehrmacht maja 1945 brezpogojno predal, sem se odpravil v Franken z namenom, da obiščem mesta mojega otrostva - Fürth, Leutershausen, tamkajšnjo okolico in Nürnberg. Toda ta obisk gotovo ni bil vrnitev v domovino. Seveda mi to področje ni bilo neznanost. Bil je tudi več kot le mesto mojega rojstva, bilo je del nekega sveta, s katerim sem se cutil povezanega - z vasmi, gozdovi in potmi. Toda ta mesta niso bila več moj dom.

Marsikaj je bilo uničeno, prijatelji so pobegnili ali umrli v koncentracijskih taboriscih. V Fürthu sem srečal nekdanjega sosolca iz židovske sole, ki je preživel koncentracijsko taborišče Buchenwald. Poskrbel sem, da je vnovic zbral svoje mozi, nato pa sem

mu pomagal emigrirati v Ameriko. Tudi družini iz Leutershausna - eni redkih nežidovskih, ki je nasi družini stala ob strani in ohranila dolgotrajno prijateljstvo z mojimi starši - sem lahko pomagal. Pomotoma so jo namreč razlastili zaradi obtožbe, da so družinski člani nacisti.

Bilo bi napačno, če bi v svoje spomine vpletal kaj takega, kar me takrat ni posebno ganilo. Kjerkoli sem naletel na ostanke preteklosti, sem skušal pomagati, toda moj pogled je bil že usmerjen v prihodnost. Moja edina želja je bila, da po svojih moceh prispevam k gradnji boljše prihodnosti. V nobenem primeru pa nisem hotel se enkrat doživeti tridesetih let tega stoletja. Zdelo se mi je veliko pomembnejše, da prispevam se svoj delež k spravi.

Bistveni pogoj za ustvarjanje mirne prihodnosti je zame bilo - iz moralnega in zgodovinskega stališča - premaganje nacionalsocializma. Če bi nacisti zmagali v vojni, bi nadaljevali svojo nasilno politiko v vzhodni Evropi in bi umorili milijone Rusov, Poljakov in pripadnikov drugih vzhodnoevropskih narodov.

Zloglasni nemški »glavni nacrt vzhod« in drugi dokumenti to trditve potrjujejo. Sistematično iztrebljanje židov je bil le en del njihove politike, le ena od etap na njihovi usodni poti. Tudi v krogih notranjnemskega upora so to spoznali in se zavedali, da je treba Hitlerja odstraniti. Zato zelo spoštujem moze, ki so skušali 20. julija ubiti Hilerja. Ta poteza je bila nedvomno pravilna in upravičena.

V primeru, da bi 20. julija atentat uspel, bi se vojna gotovo končala veliko prej. Tako bi resili milijone cloveskih življenj. V politično-vojaskem smislu pa se vojna po mojem mnenju ne bi končala drugače. Sprico groznih nacističnih zločinov in spomina na razvoj dogodkov po prvi svetovni vojni so bili zavezniki pripravljene sprejeti mir le pod enim pogojem: zasedba Nemčije.

Prirjeno po FAZ (Nadaljevanje v ponedeljek)

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA
SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

V petek, 5. maja, ob 20. uri: **J. B. P. Moliere - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA**, premiera, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

V soboto, 6. maja, ob 20. uri: F. Boyer - **ALI BOG LAJA?** za izven.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 3. maja, ob 15.30: F. G. Lorca - **YERMA**, za abonma sreda popoldanski in ob 20. uri, za abonma mladinski 3.

V četrtek, 4. maja, ob 20. uri: T. Bernhard - **PRED UPOKOJITVIJO**, za abonma studentski B.

V petek, 5. maja, ob 20. uri: **J. Godber - NA SMUCISCU**, za izven in konto. **Zadnjic v sezoni!**

V soboto, 6. maja, ob 16. uri: **S. Makarovic - SHOW STRAHOW**, za izven. Ob 20. uri: **M. Comoletti - PRIDI GOLA NA VEČERJO**, za izven. **Zadnjic v sezoni!**

MALA SCENA MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 3. maja, ob 22.30: L. Wilson - **ZAZGI!** Predstava bo se v petek, 5. maja, ob isti uri.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/331-950

V petek, 5. maja, ob 19. uri: **G. Bizet - CARMEN**. V vlogi Carmen **HERMINE MAY**, v vlogi Micaele **LAURA DE SILVA** in v vlogi don Joseja **RUBEN BROITMAN**. **Zadnja predstava v sezoni!**

V soboto, 6. maja, ob 19. uri: G. Donizetti - **LJUBEZENSKI NAPOJ**.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/312-860

Danes, 3. maja, ob 19.30: **D. Jovanovic - ZIVLJENJE PODEZELSKIH PLEJBOJEV**, za abonma red E in izven. Predstava bo se v četrtek, 4. maja, ob 17. uri, za abonma red U in izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V petek, 5. maja, ob 20. uri: Zijah A. Sokolovic - **CABARES, CABAREL**. Predstava bo se v soboto, 6. maja, ob isti uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 3. maja, ob 16. uri (red I) bo na sporedu Verceva kriminalka »Samomor kitov«. Režija Marij Ursic. Ponovitvi jutri, 4. maja (red G) in v petek, 5. maja (red H) ob 16. uri.

Gledališče Rossetti

Danes, 3. maja, ob 16. uri (red sreda popoldan) gostovanje gledališča Eliseo in gledališča de gli Incamminati z Shakespearovim delom »Otello«. Režija Gabriele Lavia. Nastopata Umberto Orsini in Franco Branciaroli. Predstava v abonmaju: odrezek 10A (moder). Za abonente popust. Predprodaja je že v teku.

Ponovitev jutri, 4. maja, ob 20.30 (red četrtek).

KOROŠKA

CELOVEC

Danes, 3. maja, ob 19.30 opera »Cosi fan tutte«.

V petek, 5. maja., ob 20. uri prireditve »Wider die Gewalt« (Proti nasilju).

Ljudska sola Mohorjeve: v petek, 5. maja, ob 20. uri pomladansko srečanje. Vabljeni starsi in prijatelji sole.

LGL, tel.: 061/314-962

VELIKI ODER

V soboto, 6. maja, ob 11.30 in 17. uri: J. Malik - **ZOGICA MAROGICA**, za izven.

KULTURNICA, Zidovska steza 1

V četrtek, 4. maja, ob 17. uri: B. Bojetu - **GREMO K BABICI**, za izven.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/025-332

Danes, 3. maja, ob 19. uri: E. Ionesco - **PLESAŠTA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE**, za abonma studentski večerni in izven. **Gostovanje PDG iz Nove Gorice**. Predstava bo se v četrtek, 4. maja, ob 10. uri, za 1. abonma Gimnazije Celje in ob 19.30, za abonma četrtek in izven.

JESENICE

GLEDALIŠČE TONETA CUFARJA, tel.: 064/81-260

V četrtek, 4. maja, ob 19.30: R. Cooney - **POKVARJENO**.

V soboto, 6. maja, ob 19.30: Z. Hocevar - **SMEJCI**, za abonma in izven. **Gostovanje SLG iz Celja**.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

V četrtek, 4. maja, ob 20. uri: V. Möderndorfer - **TRANSVESTITSKA SVATBA**, za abonma rdeci in izven.

V sredo, 10. maja, ob 20. uri: R. Cooney - **ZBEZI OD ZENE**.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/221-206

V petek, 5. maja, stara dvorana ob 20. uri: D. Mamet - **OLEANNA**, za abonente in izven. **Gostuje atelje 212 iz Beograda**.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/221-206

V četrtek, 4. maja, Velika dvorana ob 16. uri: L. Minkus - **DON KIHOT** - balet.

LGM, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 7. maja, ob 11. uri: Jan Grabowsky/D. Vranc - **VOLK IN SEDEM KOZLICKOV**.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V petek, 5. maja, ob 11.30: **BUTALCI** v izvedbi Amaterskega mladinskega odra. Predstava bo se v nedeljo, 7. maja, ob 17. uri

Od 11. do 13. maja nastop Giorgia Gaberja v »E pensare che c'era il pensiero«. Izven abonmaja. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Rossetti. Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

TRZIC

Čerkev della Marcelliana: danes, 3. maja, ob 20.30 koncert orglarja Klementa Schnorrja.

ŠKOFICE

V petek, 5. maja, ob 20. uri »Krikrita opolzkost vsakdana«.

SELE

V gostilni Malle bo v petek, 5. maja, ob 20. uri Oldie-večer.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA SOU KAPELICA, Kersnikova 4

Danes, 3. maja, ob 21. uri: projekt **OPNA** v okviru ciklusa **CUKRARNA avtorjev Marka Kosnik Viranta (na sliki) in Mateja Bučar**. V izvedbi Inštituta Egon March. Ponovitve: v 5., 6., 8., in 9. maja, ob isti uri.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 3. maja, bo ob 11. uri: **predstavitve knjige Tineta Hribarja - SLOVENCI KOT NACIJA**.

V petek, 5. maja, ob 17. uri: **PET LET PARLAMENTARNE DEMOKRACIJE V SLOVENIJI**. Prireditve Liberalne akademije in Liberalne demokracije, na kateri sodelujejo dr. JANEZ DRNOVSEK, JOZEF SKOLC, dr. IVAN KRISTAN, dr. DIMITRIJ RUPEL, IGOR BAVCAR, mag. VIKTOR ŽAKELJ, dr. SLAVOJ ŽIŽEK, dr. DARKO STRAJN, JASA L. ZLOBEC, SPO-MENKA HRIBAR, VIKI POTOČNIK, dr. DUSAN PLUT, FRANCI ZAVRL, MARJAN CERAR in dr. BOGOMIR KOVAC (LD).

CELJE

KNJIZNICA CELJE, Muzejski trg 1
V četrtek, 4. maja, Levstikova soba ob 18. uri: predstavitve knjige (ob diapozitivih) **DANILA JELENCA** - Četrto stoletje v Afriki: Etiopija in Eritreja.

CERKNICA

V četrtek, 4. maja, dvorana Glasbene sole Frana Gerbica ob 19. uri: literarno-glasbeni večer ob 50 letnici osvoboditve Notranjske.

NOVO MESTO

KNJIZNICA MIRANA JARCA
V četrtek, 4. maja, ob 19. uri: pogovor z zunanjim ministrom **ZORANOM THALERJEM** na temo Slovenija kam in kako?

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Sejna dvorana Filozofske fakultete (Ul. Lazaretto Vecchio 8): v okviru slovenističnega kurza o ekspresionizmu pri Grumu in Kosovelu bo danes, 3. maja, ob 18. uri predavanje prof. Franka Vecchieta (v italijanscini) o ekspresionizmu in avantgardi v slovenski

likovni umetnosti v dvajsetih letih.

Jutri, 4. maja, ob 11. uri bo predaval prof. Michele Colucci, ordinarij ruskega jezika in književnosti na Univerzi La Sapienza v Rimu na temo »Usoda Rusije v poeziji Maksimiljana Volosina (1877-1932)«.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061 222-815

Danes, 3. maja, ob 19.30: **koncert STUDENTOV ORGEL AKADEMIJE ZA GLASBO (GD)**.

V četrtek, 4. maja, ob 19.30: **ZVOKI SESTIH STRUN - GORAN LISTES** - kitara.

Program: Sor, Scarlatti, Rodrigo, D'Angelo, Asencio, Turina. (dvorana SF).
V petek, 5. maja, ob 20. uri: koncert **SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA**, za zeleni abonma. Dirigent: John Neschling. Program: Steuermann, Mozart, Schumann, Mahler (GD).

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) **PICASSO & MADAME Z**.

Razstava arhitekta **PETRA GABRIJELCICA** - Realno v poetičnem (Mala galerija) je na ogled do 7. maja.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovška 23

Razstava ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne je na ogled do 20. maja.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava **MODRI LJUDJE ZA MODRO NEBO** - Skrb za jutri se začne doma je na ogled do 9. maja.

GALERIJA BEŽIGRAD, Dunajska 31

Razstava slik **MILENE USENIK** je na ogled do 11. maja.

CENTRE CULTUREL FRANCAIS, Slovenska 19
Razstava fotografij **TIHOMIRJA PINTERJA** je na ogled do 11. maja.

GALERIJA LEK, Verovškova 57

Razstava slik **IVANA VALJAVCA** je na ogled do 15. maja.

KLUB B-51, Gerbičeva 51a

Razstava **MIRA KLAJDERJA** - Cisto naključje je na ogled do 12. maja.

KAMNIK

GALERIJA MAJOLKA

Razstava akvarelov **JANEZA PRAPROTNIKA** - S poti po Evropi je na ogled do 10. maja.

RA ZSTAVISCE VERONIKA

Razstava **NIKOLI VEC** v počastitev 50-letnice konca druge svetovne vojne je na ogled do 14. maja.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR,

Strossmayerjeva 6

Likovno delo **BRANETA KOREZA** - Sence 1995 je na ogled do 25. maja.

GALERIJA ROTOVZ, Trg Borisa Kraigherja 3

DLUM se predstavlja - pregledna razstava 39 članov Društva likovnih umetnikov Maribor je na ogled do 20. maja.

NOVO MESTO

DOLENSKI MUZEJ

Razstava Profesorji grafike 1945-1995 (Jakac, Debenjak, Borčić, Apollonio, Suhý, Logar) je na ogled do 28. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trzaska knjigarna: do 11. maja razstavlja sarajevski slikar **Mihridzan Kulenović Mimica** - »Korenine«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar **Ottavio Bomben**.

Studio PHI - Ul. S. Michele 8/1: na ogled je razstava slikarke **Oriette Bussi** z naslovom »Natura ...ispirazione«.

Sedež letovišcarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): do 10. maja je na ogled razstava slikarjev **A. Famà, O. Siauissa, C. Sivinija** in **E. Steidlerja**.

Galerija Cartesius: v soboto, 6. maja, ob 18.30 otvoritev razstave **Armanda Depetrisa**.

Galerija Art Light Hall: v petek, 5. maja, ob 18. uri otvoritev razstave skulptur **Antonia Volpicellija**.

REPEN - Kraska hiša

Do 28. maja bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih nos. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih: 11-12.30, 15-18.

MACKOLJE

Srenjska hiša: do 5. maja je na ogled likovna razstava **Mitje Zonta**.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V petek, 5. maja, ob 19.30: komorni koncert - **ANDREJA GORICARJA** (klavir) in **MATJAZA KOBALA** (klarinet).

KUD F. PRESEREN, tel.: 061/332-288

V petek, 5. maja, ob 23. uri: **KLUBSKI GLASBENI VEČER** s skupino **PSYCHO PATH** (Murska Sobota).

CERKEV SV. DRUZINE V MOSTAH

V četrtek, 4. maja, ob 20. uri: baročni koncert na katerem bodo nastopili **TIBOR KEREKES** (trobenta), **TONE POTOČNIK** (orgle) in **NORINA RADOVAN** (sopran).

GROSUPLJE

V petek, 5. maja, avla osnovne sole ob 20. uri: koncert ansambla **LOJZETA SLAKA**.

KAMNIK

V nedeljo, 7. maja, ob 15. uri: festival **MUSICA AETERNA**. Nastopajo: **MATEJA ARZEN** (sopran), **ZORAN POTOČAN** (bas), **SAMO VREMSAK** (orgle).

KOPER

DVORANA POKRAJINSKEGA MUZEJA

V četrtek, 4. maja ob 20. uri: koncert **KOMORNEGA GODALNEGA ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE**, solist **ALES KACJAN** (flavta).

GLASBA FJK

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich

Opera in baletna sezona 1994-95

V torek, 9. maja ob 20.30 (red A) premierska predstava opere U. Giordana »Fedora«. Režija Beppe De Tomasi.

Ponovitve: v četrtek, 11. maja, ob 20.30 (red B), v soboto, 13. maja, ob 17.00 (red S), v nedeljo 14. maja ob 17.00 (red G), v torek, 16. maja ob 20.30 (red F), v sredo, 17. maja ob 20.30 (red H), v četrtek, 18. maja ob 20.30 (red C), v soboto, 20. maja ob 20.30 (red L), v nedeljo, 21. maja ob 17.00 (red D) in v sredo, 23. maja ob 20.30 (red E).

Predprodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Miela

V nedeljo, 7. maja, ob 18. uri koncert »Trieste e Napoli... una canzone marinaresca marinariello«.

Pivnica Forst Europa

Zaključni večer Festivala tržaške narečne popevke bo 4. maja.

Discobar Makaki

V petek, 5. maja, ob 21.00 - polfinalno tekmovanje z naslovom »Protagonisti 95« v petju, glasu in plesu za skupine in soliste.

Trg Zedinjenja Italije

V nedeljo, 7. maja bo na sporedu koncert godbe na pihala gledališča Verdi pod vodstvom **Lidiana Azzoparda**.

GORICA

Kulturni dom

SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1994/95: danes, 3. maja, ob 20.30 koncertni recital **Igorja Lazka**. Na programu **Rachmaninov, De Falla** in **Bartok**.

SEZANA

KC SRECKA KOSOVELA, Kosovelova 4a

Razstava del **STANISLAVE KNEZ-MILOJKOVIC** je na ogled do 20. maja.

Razgaljena, 1991

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava slik **MARIJANA JESENOVCA** je na ogled do 18. maja.

STUDENEC PRI DOMŽALAH

KD MIRAN JARC SKOCJAN

Razstava **JOZETA PETERNELJ MAUSARJA** je na ogled do 9. maja.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON

Razstava plastik **FERENCA KIRALYJA** je na ogled do 15. maja.

RAI 1

- 6.45 Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik in gospodarstvo
9.35 Nan.: Cose dell' altro mondo, 10.05 Ai confini dell' aldilà, vmes (10.00) dnevnik
11.00 Dnevnik
11.05 Aktualno: Jubilej 2000
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.20 Kviz: Sala giochi
15.00 Nan.: Pronto soccorso (dram., It. '89, i. F. Amendola, 7. nad.)
15.45 Mladinski variete Solletico, risanke, nan. Zorro
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50 Variete: Luna Park
19.35 Vreme in dnevnik
20.25 Nogomet: Parma-Juventus (pokal UEFA, finale)
22.20 Sport: TGS - Finale nogometnega pokala UEFA
22.55 Dnevnik
23.10 Dok.: La ciociara e le altre (zadnji del)
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Aktualni tednik o kulturi: Primiissima
0.40 Danes v Parlamentu
0.50 Videosapere

RAI 2

- 7.00 Oddaja za najmlajše Quante storie!
8.15 Nan.: Black Stallion, 8.40 La clinica della Foresta nera, 9.35 Quando si ama TG2-33, 11.45 dnevnik 2
11.30 Variete: I fatti vostri
12.00 Dnevnik, gospodarstvo, družbene teme in vreme
14.00 Variete: Quante storie, ragazzi!, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.45 Dnevnik
15.50 Harry in Hendersonovi
16.25 Film: Crimine d'amore (dram., ZDA '92)
17.15 Dnevnik
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.45 Dnevnik in vreme
20.20 Variete: Ventieventi
20.40 Aktualno: Emozioni TV (vodita Arrigo Levi, Alba Parietti)
22.35 Nan.: Davvero
23.30 Dnevnik, pregled tiska in vreme
0.15 Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.15 TGR v Evropi
0.45 Golf: 52. Open Italije

RAI 3

- 6.30 Jutranji pregled tiska
6.45 Videosapere: Spanscina, filozofija, zgodbe emigrantov, zenske v svetu, prva pomoč, itd.
10.10 Fantastica Età
11.05 Fantastica Mente
12.00 Dnevnik in gospodarstvo
12.30 Znanstveni dnevnik
12.40 Dove sono i Pirenei?
14.00 Dezelne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
14.50 Dokumenti
15.15 Sport: dresura, jadrnanje, golf - 52. Open Italije
16.30 Videosapere: Argo, 16.45 Parlato semplice, 17.45 Kultura News, 18.00 dok. Abruci
18.30 Sport, Insieme in vreme
19.00 Dnevnik, dezelve vesti
19.50 Variete: Blob, Blob Soup
20.30 Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30 Dnevnik, dezelve vesti
22.55 Aktualno: Bar Condicio
23.55 Variete: Spazio Ippoliti
0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

- 7.30 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela
9.00 Variete: Buona giornata, vmes nad. 9.15 Catene d'amore, 10.00 Guadalupe, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik TG 4
14.00 Rubrika o lepoti
14.15 Nad.: Sentieri, 15.20 La donna del mistero
16.25 Aktualno: Agenzia matrimoniale
17.10 Aktualno: Perdonami, 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.30 Variete: Cuori d'oro (vodi E. Bonaccorti)
23.05 Film: La pazza storia del mondo (kom., ZDA '81, r.-i. Mel Brooks), vmes (24.00) dnevnik
1.25 Pregled tiska

CANALE 5

- 6.30 Na prvi strani, 8.45 Navodila za Parlament
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.20 Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
16.00 Otroški variete, vmes risanke in nanizanka
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviz: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik in vreme
20.25 Striscia la notizia
20.40 TV film: Con la forza dell' amore (dram., ZDA '93, i. N. Sheridan)
22.50 Večerni dnevnik TG 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
9.20 Nanizanke
12.25 Odprti studio
12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50 Otroški variete
14.00 Odprti studio
14.30 Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30 Nan.: Highlander
17.30 Aktualno: Village
17.45 Nan.: Primi baci, 18.20 Tequila & Bonetti
19.30 Odprti studio in vreme, 19.50 Sport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.40 Film: FBI - Agenti in sottoveste (kom., ZDA '92, i. R. De Mornay, M. Gross)
22.40 Film: Interceptor - Il guerriero della strada (fant., Avstral. '81, i. M. Gibson, B. Spense)
23.40 Aktualno: fatti e misfatti
0.45 Italia 1 sport

TELE 4

- 13.30 19.30, 22.05, 00.15 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Mike Hammer, 21.20 Maguy

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10 Film: La luna e sei soldi (biog. ZDA '42)
19.30 The Lion Trophy Show
20.30 Nogomet: Parma-Juventus (pokal UEFA, finale)

RAI 3 slovenski program

- 20.25 Risanka
20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

- 10.55 Hroscosned, ponovitev 3/21 dela ameriške risane serije
11.15 Miti, skrivnosti in mistika, 4/6, ponovitev
11.55 Iz življenja za življenje, ponovitev
12.30 Narava in tehnika, ponovitev 2/6 dela angleške poljudnoznanstvene serije
13.00 Poročila
15.00 Opus, ponovitev
15.55 1939, ponovitev 1/3 dela švedske nadaljevanke
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Pod klobukom
18.00 RPL - Studio Luwigana
18.45 Pari, tv igrice
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05 Forum
20.25 Film tedna: 1000 vrtnic, nizozemski film
22.05 TV dnevnik 3, vreme, sport
22.25 Zarisce
22.50 Sova: Princ z Bel-Aira, 4/24, ameriške nanizanke
Zgodba o kontrolki
23.20 Pravi Eddy English, 2/4 del angleške nadaljevanke
Komu pripada dediscina

SLOVENIJA 2

- 13.35 Zgodbe iz školjke
14.10 Prima sezona, ponovitev 2/5 dela ceske nadaljevanke
15.05 Videospon, pon. Sova, ponovitev
15.50 Naravnost fantastično, 9/12 del angleške nanizanke
16.20 Pravi Eddy English, 1/4 angleške nadaljevanke
17.15 Arhiv zemlje, 13/14 del ameriške poljudnoznanstvena serije
19.40 V vrtincu
18.30 Kosarka (M), Ljubljana: Smelt Olimpija - Kovinotehna Savinjska Polzela, prenos
22.20 Nogomet, Parma: Parma - Juventus, prenos
22.20 Omizje:
Bomo Slovenci izumrli? Videostrani

KANAL A

- 10.15 Luč svetlobe, pon.
11.05 To trapasto življenje, ponovitev 4. dela
11.55 A-shop, Spot tedna, CMT
15.15 Spot tedna, A-shop
15.30 Male zivali, pon.
16.30 Karma, pon.
17.25 Računalniška kronika
17.55 Album show
18.45 A-shop
19.00 Vreme
19.05 Risanka
19.10 Luč svetlobe, 417. del
20.00 Paris, 1. del am. nanizanke
20.50 Vreme
20.55 Zadet, aktualni dogodki
22.00 Dance session
22.40 Epikurejske zgodbe
22.55 Album show, ponovitev

Koper

- 16.00 Euronews - TV novice
16.15 Vsedanes aktualnosti: Sredozemlje
16.45 Rhythm & News - vodi Andrea F.
17.45 Slike iz Secuana: Tradicionalno slikarstvo
18.00 Slovenski program
Bliznja srečanja, mladinska oddaja
18.30 Stičisce
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Ameriski avtorji: Ernest Hemingway, clovek
20.00 Euronews
20.30 »Alica«, evropski kulturni magazin
21.20 Leteci zdravniki
22.05 No Comment
22.15 Vsedanes
22.30 Kosarka, finalna tekma končnice državnega prvenstva

ORF Avstrija 1

- 06.05 Ponovitev
09.45 Knight Rider
10.35 Vesoljska ladja Enterprise
11.20 Nebeska psa na poti v peklo, ponovitev italijanskega filma
13.00 Otroški program
Heidi
13.25 Viking Viki
13.50 Smrci
14.15 Am dam des
14.35 Tom in Jerry
15.00 Artefix
15.25 Mini cas v sliki
15.35 Vesoljska ladja Enterprise
V imenu mladega Tiruja
16.25 Knight Rider
Skrivnostni robot
17.10 Stasno prijazna družina
Darilo za rojstni dan
17.25 Nas hrupni dom
Ves svet je oder
18.05 Wolffov revir
19.30 Cas v sliki/kultura
20.00 Pogledi od strani
20.15 Natalie - zadnja: Prostitucija, nemški film, 1994
Igrajo: Anne - Sophie Brist, Nina Hoger in drugi
Rezija: Hermann Zschocche
21.50 Mesto zlocina
23.20 Cas v sliki
23.25 In violine so utihnile, 1/2 del britansko poljske nadaljevanke, 1988
Igrajo: Horst Buchholz, Didi Ramati, Piots Polk in drugi
01.05 Ponovitev

ORF Avstrija 2

- 10.05 Skoda za oceta, pon.
10.55 Bolnisnica Chicago Hope, pon.
13.00 Cas v sliki
13.10 Papagaji- glej, kdo govori, dokumentarec
14.00 Pravica do ljubezni
14.20 Moc strasti
Dillon junior
15.05 Umor, je napisala
Ples v maskah s truplom
16.00 Vsa dan s Schiejokom
17.00 Cas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Avstrija danes
19.30 Cas v sliki, kultura
20.00 Sport
20.15 Nori par, skeci
21.00 Zgodbe iz vsakdanjega življenja
Ficfiri iz Pratra in drugi
Dunajcani
22.00 Cas v sliki 2
22.30 SP v hokeju, iz Stockholma
00.30 Pogledi od strani
00.35 Videonoc

RADIO

Slovenija 1

- 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Poslovni kazljpot; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Iz glasbenih sol; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

- 6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.45 Prireditve; 9.15 Malčki o...; 10.00 Kje vas čevelj žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulture drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Šport; 18.00 Vroci stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Vi izbirate, jaz izberem; 22.20-23.00 Jazz.

Slovenija 3

- 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrani smojci; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 17.05 Spet oživljene arene; 20.00 Radioteka; 21.30 Baročna glasba; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

- 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otovritev; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska in vreme; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne napovedi; 9.50 Na rešet - odgovori; 10.45 Zanimivost; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena odd. ; 19.30 Športni pr. Modrega Vala.

Radio Koper

(italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrani ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine; 18.45 Nattività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

- 5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketi; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obveščaja; 16.25 Nagradna uganika; 18.15 RGL na rajzo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 24.00 New Age; 2.00 Čuri in Čure.

Radio Kranj

- 9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Ekološko izobraževanje; Hrana; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Gost v studiu; 19.00 Voice of America; 19.30 do 24.00 Večerni program - Parnas - Večer kulture.

Radio Maribor

- 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoci srebrni klobucek; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Šport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

- 11.00 115. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Rock Indok & Koncertne napovedi; 19.00 TB: '68 Comeback; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Koroški obzorik; 9.10 Odprta knjiga: Čar indijskega juga (E. Frelih, prip. Mira Sardoc. 9.); 10.30 Intermezoz; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti; Na goriškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.10 Mi in glasba: IFagotist Vojko Cesar; 18.00 Literarne podobe; 18.20 Orkestri; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

- 11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

- 18.00-18.30 Društva se predstavljajo; 20.05-22.00 Kulturni teden koroških Slovencev v št. Vidu ob Glini.

MENJALNIŠKI TEČAJI

28. aprila 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,20	81,15	11,20	11,48	6,44	6,85
A banka Koper	79,90	81,10	11,08	11,49	6,08	6,61
A banka Nova Gorica	80,10	81,20	11,19	11,49	6,37	6,71
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	-	-	-	-	-	-
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	80,20	81,00	11,30	11,50	6,35	6,75
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	-	-	-	-	-	-
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	80,50	81,00	11,20	11,50	6,50	6,80
Come 2 us Tel: 061/15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	-	-	-	-	-	-
Creditanstalt d. d.	80,30	81,40	11,30	11,60	6,30	6,90
Hida, od 7-19, sob od 7-14	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celj Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	-	-	-	-	-	-
Nova kreditna banka Maribor d.d.	80,00	81,45	11,20	11,60	6,30	6,80
Lemo Šempeter, t: 065/ 32-250	-	-	-	-	-	-
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,30	81,20	11,28	11,48	6,40	6,90
Poštna banka Slovenije	78,90	80,90	10,70	11,40	5,97	6,70
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,76	80,79	11,43	11,45	6,66	6,68
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,30	80,90	11,25	11,43	6,45	6,65
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,50	81,00	11,36	11,46	6,40	6,80
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,60	80,85	11,42	11,44	6,30	6,79
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,70	81,45	11,20	11,65	6,30	6,79
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,30	80,90	11,30	11,49	6,50	6,54
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,60	80,97	11,25	11,45	6,65	6,75
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,60	81,28	11,30	11,48	6,30	6,90
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,00	81,10	11,35	11,48	6,30	6,90
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,50	81,00	11,35	11,50	6,53	6,97
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	-	-	-	-	-	-
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,25	81,25	11,26	11,54	6,35	6,60
SKB d.d., ***	80,00	81,05	10,60	11,65	6,30	6,70
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,65	80,85	11,40	11,45	6,55	6,68
SZKB d.d. Ljubljana	80,30	80,85	11,30	11,48	6,42	6,73
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,40	81,35	11,32	11,56	6,35	6,68
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,84	80,89	11,42	11,44	6,65	6,69

Tečajji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica;
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan; tel. +39/40/411611
Agencija Domjo; tel. +39/40/831131

2. MAJ 1995		
valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1630,00	1700,00
nemška marka	1174,00	1228,00
francoski frank	331,00	344,00
holandski gulden	1053,00	1096,00
belgijski frank	57,20	59,50
funt šterling	2648,00	2756,00
irski šterling	2680,00	2789,00
danska krona	300,00	312,00
grška dramma	7,20	7,60
kanadski dolar	1210,00	1259,00
japonski jen	19,60	20,40
švicarski frank	1430,00	1489,00
avstrijski šiling	167,50	174,40
norveška krona	263,00	273,00
švedska krona	225,00	234,00
portugalski escudo	11,10	11,60
španska pezeta	13,30	13,90
avstralski dolar	1193,00	1242,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,00	15,00
hrvaška kuna	323,00	343,00

KMEČKA BANKA - GORICA

2. MAJ 1995		
valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1641,00	1686,00
nemška marka	1187,00	1222,00
francoski frank	332,00	347,00
holandski gulden	1054,00	1082,00
belgijski frank	57,30	58,50
funt šterling	2649,00	2739,00
irski šterling	2684,00	2774,00
danska krona	300,00	308,00
grška dramma	7,20	7,80
kanadski dolar	1212,00	1257,00
švicarski frank	1438,00	1489,00
avstrijski šiling	167,70	172,70
slovenski tolar	14,50	15,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

27. APRIL 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,30
Italija	Tržaška kreditna banka	14,00	15,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	20.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 29. 4. 95

Nakupni	Prodajni	
1. REDNI tečaj za DEM	81,21	81,48
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 081 z dne 28. 4. 1995 - Tečajji veljajo od 29. 4. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	81,7890	82,0351	82,2812
Avstrija	040	šiling	100	1153,7659	1157,2376	1160,7093
Belgija	056	frank	100	394,5911	395,7784	396,9657
Kanada	124	dolar	1	82,4872	82,7354	82,9836
Danska	208	krona	100	2063,3176	2069,5262	2075,7348
Finska	246	marka	100	2636,1818	2644,1141	2652,0464
Francija	250	frank	100	2284,4744	2291,3484	2298,2224
Nemčija	280	marka	100	8118,8227	8143,2525	8167,6823
Grčija	300	grd	100	-	49,9344	50,0842
Irski	372	funt	1	-	183,7932	184,3446
Italija	380	lira	100	6,6526	6,6726	6,6926
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2250,0000	-
Japonska	392	jen	100	133,6358	134,0379	134,4400
Nizozemska	528	gulden	100	7248,0790	7269,8887	7291,6984
Norveška	578	krona	100	1803,4341	1808,8607	1814,2873
Portugalska	620	escudo	100	76,6579	76,8886	77,1193
Švedska	752	krona	100	1545,9050	1550,5567	1555,2084
Švica	756	frank	100	9829,4587	9859,0358	9888,6129
Velika Britanija	826	funt šterling	1	180,9929	181,5375	182,0821
ZDA	840	dolar	1	112,1372	112,4746	112,8120
Evropska unija	955	ECU	1	148,9601	149,4083	149,8565
Španija	995	peseta	100	91,1663	91,4406	91,7149

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 29. 4. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)		
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1)	BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:	1,500,000	832,777	812,843	1,645,619		
13		111,0369%	108,3790%	109,7080%	150,000	83,278	81,284

Tečajnica borznega trga

št.: 78

Datum: 26. 4. 1995

Vrednost papir	obr. m. div.	ex kupon št. del. (3)	enotni tečaj	% sprem.	datum	povpraš.	ponudba	Max.	Min.	pm. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(45.93)	11,500	24,4	11,350	12,100				
PRB	1,000	(6.6.94)	12,900	26,4	12,900	13,000	12,900	12,900	155	
SAL	500	(7/29.8.94)	20,100A	1,23-	20,100	20,400	20,100	20,100	2,613	
SKBR	458	(16.5.94)	31,800A	2,32	31,000	31,400	31,800	31,800	954	
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSD1	8,0	4(31.12.94)	98,0	05-	26,4	98,0	98,7	98,5	98,0	6,004
RSD2	9,5	8(1.10.94)	103,3	16-	26,4	102,2	103,6	103,5	103,0	18,402
RSD8	5,0	3(30.11.94)	84,0A	12	26,4	82,5	84,0	84,0	84,0	8,637
RSD11	7,0	4(15.1.95)	90,0		7,4	83,0				
RSL1D	8,0	4(31.12.94)	96,9	15	26,4	95,7		96,5	95,7	1,636
RSL2D	9,5	8(1.10.94)	101,3	19-	26,4	100,6		101,4	101,3	831
SKB1	10,0	4(1.11.94)	95,0	27-	26,4	94,9	95,1	95,1	95,0	2,585
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	10,000	(1.6.94)	11,089	2,70-	26,4	10,500	11,990	11,090	11,000	6,232
DAD		(8)	108,783	99	26,4	107,800	110,700	110,800	107,000	1,958
FMD			13,864		24,4	12,800	14,500			
CPGR			20,500		24,4	21,500				
EMER			15,300		14,4	14,500	15,300			
MKZ										

HOKEJ NA LEDU / SVETOVNO PRVENSTVO

V prvi četrtfinalni tekmi uspeh Švedov

Grobe Italijane so povsem nadigrali
Danes Rusija - Češka in Zda - Kanada

STOCKHOLM - V zadnjih tekmah predtekmovanja na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu skupine A so Norvežani premagali Avstrijo, ki se bo tako v dveh srečanjih pomerila s Svicarji za obstanek v skupini A, Italijani pa so premagali Francijo in se tako povzpeli na drugo mesto v svoji skupini. V prvi tekmi četrtfinala so nato domačini prepričljivo s 7:0 premagali Italijane, ki so v prvih dveh tretjinah presegli na klopi za kaznovane kar 34 minut, ob tem pa še poskodovali švedskega branilca Cisterja Olssona, ki je zato v prvi tretjini odšel v slatičnico, a se je že v drugi vrnil na led.

Svedska - Italija 7:0 (2:0, 3:0, 2:0)

STRELCI: 1:0 (9) - Sjödin, 2:0 (9) - Nilsson, 3:0 (24) - Dackell, 4:0 (28) - Dackel, 5:0 (33) - Forslund, 6:0 (44) - Stillman, 7:0 (48) - Ornskog.

IZKLJUCITVE: Svedska 8 minut, Italija 36 minut.

Avstrija - Norveška 3:5 (1:1, 2:4, 0:0)

STRELCI: 1:0 (19) - Fjeldstad, 1:1 (19) - Nasheim, 2:1 (26) - Aaby, 3:1 (31) - Knutson, 4:1 (32) - Rath, 4:2 (34) - Burton, 4:3 (37) - Kalt, 5:3 (37) - Olsen.

Italija - Francija 5:2 (1:0, 2:0, 2:2)

STRELCI: 1:0 (16) - Chitaroni, 2:0 (23) -

Busillo, 3:0 (40) - Mansi (40), 4:0 (51) - Pavlu, 4:1 (53) - Lemoine, 5:1 (54) - Pavlu, 5:2 (57) - Pajankowski (57).

Skupina A: Rusija 10, Italija 7, Francija 6, Kanada 5, Nemčija 2, Svica 0.

Skupina B: ZDA 8, Finska 7, Švedska 7, Češka 6, Norveška 2, Avstrija 0.

Ostali četrtfinalni pari: Finska - Francija, Rusija - Češka (16), ZDA - Kanada (20). (JuM)

Lanski prvaki NHL vendarle v končnici

NEW YORK (STA/AP) - Branilka naslova Stanleyevega pokala ekipa New York Rangers si je po sinočnji zmagi nad Philadelphia Flyers z 2:0 vendarle zagotovila nastop v končnici severnoameriške poklicne hokejske lige NHL. Oba gola je dosegel Brian Leetch, vratar Rangorsov Gleen Healy pa je ubranil vseh 24 strelav. **Izidi:** Boston - Pittsburgh 5:2, Chicago - Detroit 4:0, Florida - Washington 2:2 po podaljku, New York - Philadelphia 2:0, St. Louis - San Jose 4:3, Los Angeles - Anaheim 2:1, New Jersey - Quebec 4:2, Vancouver - Calgary 6:4, ponedeljek: Boston - Ottawa 5:4, Buffalo - Montreal 2:0, Chicago - Winnipeg 3:2, Toronto - Edmonton 6:5, San Jose - Dallas 3:1, St. Louis - Anaheim 5:3.

NOGOMET / FINALE POKALA UEFA

V Parmi izredno zanimanje in rekorden zaslužek

Začetek tekme med Parmo in Juventusom bo ob 20.30

PARMA - Za drevisnje prvo finalno srečanje pokala Uefa med Parmo in Juventusom vlada v Parmi izredno zanimanje. Parma bo namrec skoraj gotovo izboljšala svoj rekord glede zaslužka na posamični tekmi: danes si bo prisluzila milijardo in 440 milijonov lir.

Glede drevisnjega srečanja trener Parme Nevio Scala meni: »Za nas je že velik uspeh, da smo si priborili finale. S tem seveda nocem reci, da smo s tem že zadovoljni. Zavedamo pa se, da bo naša naloga zelo težka, ceprav menim, da obe ekipi imata enako možnost za končni uspeh.«

V Juventusovem ta-

boru so dokaj zaskrbljeni pred današnjim srečanjem, saj je skoraj vsa obramba »out«: Peruzzi, Kohler in Porrini so poskodovani, Ferrara in Torricelli pa izključena. Paulo Sousa pa je vseeno optimist in pravi: »Pomembno je, da dosežemo vsaj eno gol, potem bo vse lažje.«

Verjetni postavi:

PARMA: Bucci, Benarrivo, Di Chiara, Minotti, Apolloni, Couto, Pin, D. Baggio, Sensini, Zola, Asprilla.

JUVENTUS: Rampulla, Di Livio, Jarni, Carreira, Tacchinardi, Paulo Sousa, Deschamps, Marrocchi, Viali, R. Baggio, Ravanelli.

SODNIK: Lopez Nieto (Spanija). Tekma se bo pričela ob 20.30.

NBA / V OSMINAH FINALA

Velik podvig Bostona »Match« žoga za Lakerse

V nedeljo in ponedeljek so odigrali drugo srečanje šestih dvobojev osmine finala NBA prvenstva. Do prave senzacije je prišlo v Orlando, kjer so Celticsi, ki so na prvi tekmi zgubili skoraj s 50 točkami razlike, premagali Magicse in imajo sedaj prednost domačega igrišča v naslednjih dveh tekmah. Charlotte je izenacil stanje s Chicagom, Spursi in Sunsi so potrdili premoč nad izzivalci, New York pa je takoj nadoknadil zamujeno, z zmago v Clevelandu. Na robu izločitve so sonicsi, ki so v tretji tekmi se drugič tesno izgubili z Lakersi.

Vzhod
Orlando - Boston 92:99 (1:1 v zmagah. A. Har- daway 26, O'Neal 22; D. Wilkins 24, Brown 21, Douglas 20 točk in 15 asistenc, Radja 18 točk - 6:11 iz igre, 6:6 pm, 8 skokov v 37)

Celticsi so si presenetljivo zmago priigrali z odlično obrambo v zadnji četrtini, ko so prisilili Orlando, da je zgrešil skoraj vse mete iz igre (4:23!). Po tekmi je bil Dino Radja zelo zadovoljen: »Po katastrofalnem porazu, ki smo ga doživeli na prvi tekmi, je odkrit pogovor v slatičnici dobro zalegel. Analizirali smo napake in se dogovorili, da bomo igrali bolj skupinsko, tako v obrambi kot v napadu. In res, tokrat smo se držali vseh dogovorov, ob tem pa so Magicci brzokone drago plačali podcenjevanje.«

Charlotte - Chicago 106:89 (1:1 v zmagah. L. Johnson 25, Mourning 23 točk in 20 skokov; Jordan 32 - 13:25 iz igre, Pippen 18 - 5:15 iz igre, Kukoc 9 - 3:12 iz igre)

Hornetsi si niso mogli privoščiti novega poraza na svojih tleh. Ob agresivni obrambi nad zunanjimi igralci je Charlotte izkori-

stil premoč pod kosema.

Cleveland - New York 81:83 (1:2 v zmagah. Price 21 - 2:9 iz igre, 16:16 pm; Ewing 23)

»Trojka« Ferrya se je ob zvoku sirene odbila od obroca in Knicksi so lahko zadihali, saj so z zmago v tretji tekmi spet iztrgali prednost v sestevku zmag. Cavi si spet dobro branili, tokrat pa so odpovedali pri metu, saj sta Price in Phills skupaj imela le 4:20 pri metu iz igre.

Zahod
San Antonio - Denver 122:96 (2:0 v zmagah. Rodman 19 točk in 16 skokov, D. Robinson 19, Elliott 18; Rauf 21)

Tudi na drugi tekmi so Spursi potrdili premoč nad Nuggetsi. Glavno besedo je tokrat imel »nori« Dennis Rodman, ki je dosegel svoj »career high« odkar igra v San Antoniu.

Phoenix - Portland 103:94 (2:0 v zmagah. Barkley 25)

Sunsi so se drugič doma brez težav premagali Blazerse, ki kljub dobremu odporu, ne dajejo vtisa, da bi lahko ogrozili Phoenixovo uvrstitev v četrtfinala.

Lakers - Seattle 105:101 (2:1 v zmagah. Ceballos 24, Van Exel 23, Divac 20; Kemp 30, Payton 20, Schrempf 19)

Seattle ni nadoknadil zamujenega in mu sedaj preti nevarnost, da že drugo leto zapored izpade v osmini finala s prednostjo igrišča. Lakersi so stalno vodili in tudi v zadnjih potezah tekme, ko so jih Sonicsi skoraj ujeli, so ohranili mirno kri ter obdržali majhno prednost.

Ponoči so bile na sporedu sledeče tekme: **Chicago - Charlotte** (1:1) in **Boston - Orlando** (1:1) na **Vzhodu** ter **Denver - San Antonio** (0:2) in **Houston - Utah** (1:1) na **Zahodu**.

(VJ)

KOLESARSTVO / SVETOVNI POKAL

Šesta dirka Italijanu Frattiniju

Na skupnem vrstnem redu še vodi Belgijec Johan Museeuw

FRANKFURT (STA/AFP) - Zmagovalec 252 kilometrov dolge 34. dirke za veliko nagrado Frankfurta, ki je hkrati tudi šesta dirka za svetovni pokal, je Italijan Francesco Frattini. Progo je prevozil v 6 urah 25 minutah in 5 sekundah. Drugouvrščeni domači tekmovalci Jens Heppner je v cilj prišel v casu zmagovalca, medtem ko je njegov rojak Massimo Podenzana zaostal za tri sekunde. Italijani so nasplosno imeli največ uspeha, saj se je med prvo deseterico uvrstilo kar sedem kolesarjev doma z apeninskega polotoka. Po šestih dirkah za svetovni pokal je v vodstvu belgijski kolesar Johan Museeuw. Zbral je 106 točk in ima pred drugouvrščenim Svicarjem Maurrom Gianettijem šest točk prednosti. Vodilnima s 70 točkami sledi Francoz Laurent Jalabert in Rus Andrej Cmil ter Michele Bartoli, ki sta zbrala po 65 točk. Frattini je s 50 točkami na 9. mestu.

Izidi: 1. Frattini (Ita) 6:25:05 (povprečna hitrost: 39.26 km/h), 2. Heppner (Nem) isti cas, 3. Podenzana (Ita) + 0:03, 4. Tafi (Ita), 5. Zaina (Ita), 6. Cenghialta (Ita) vsi + 0:31, 7. Fondriest (Ita), 8. Museeuw (Bel), 9. Zanini (Ita), 10. Zberg (Svi), 11. Fontanelli (Ita), 12. Piccoli (Ita), 13. Konjisev (Rus), 14. Van Petegem (Bel), 15. Spruch (Pol), 16. Casagrande (Ita), 17. Den Bakker (Niz), 18. Lanfranchi (Ita), 19. Gianetti (Svi), 20. Swart (NZL) vsi + 0:54.

Vrstni red po šestih dirkah: 1. Museeuw (Bel) 106 točk, 2. Gianetti (Svi) 100, 3. Jalabert (Fra) 70, 4. Cmil (Rus) in Bartoli (Ita) po 65, 6. Fondriest (Ita) 60, 7. Ballerini (Ita) 58, 8. Baldato (Ita) 57, 9. Frattini (Ita) 50, 10. Zanini (Ita) 47, 11. Chiappucci (Ita) 46, 12. Skibby (Dan) 44, 13. Bortolami (Ita) 36, 14. Heppner (Nem), Cassani (Ita) in Bugno (Ita) po 35, 17. Zberg (Svi) 33, 18. Jekimov (Rus) 32, 19. Podenzana (Ita) 25, 20. Fontanelli (Ita) 22.

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA / BUNDESLIGA

Za naslov nemškega prvaka se še vedno potegujejo tri moštva

»Red devils« tesno premagali Coventry (Telefoto AP)

tudi uglednejši predstavnik mesta BMW-ja, Bayern. V naslednjem kolu veliki spopad: v Bremnu Werder - Borussia. VRSTNI RED: Borussia Dt. 41, Werder 40, K'lautern 39, Bayern in Freiburg 37, Borussia MG 36.

Ali bo Manchester United se tretjič zaporedoma angleški prvak? Ob vedno manj prepričljivih igrah Blackburna postaja to vprašanje aktualno. Roversi so sicer zmagali zaostalo tekmo s Crystal Palaceom, toda v nedeljo so položili orožje pred West Hamom. Strah pred končno zmago, a tudi dvomljivo sojenje: v zadnjih petih tekmah so Blackburnu razveljavili kar tri gole. Man United tudi 1. maja ni stal krizem rok ter osvojil tri točke v Coventryju. Zmagal (3:2) je »red devils« sele deset minut pred koncem zagotovil Andy Cole. Kljub prednosti položaj Blackburna ni za-

vidljiv. V zadnjih dveh kolu bo gostil Newcastle in gostoval pri Liverpoolu, medtem ko ima Manchester Utd tekmo manj in lažje (ceprav bolj motivirane) nasprotnike. Od ostalih tekem naj omenimo se londonski derbi, ki se je z goloma Wrighta za Arsenal in Klinsmanna za Tottenham koncal brez zmagovalca in zmago Leedsa nad Aston Villo, ki je zdaj prva na robu prepada druge lige. VRSTNI RED: Blackburn 86,

Manchester Utd (tekma manj) 81, Nottingham 73, Liverpool 70, Newcastle 68.

Sedem kol pred koncem ima Real Madrid v španski Ligi ogromno prednost osmih točk, ki se bo menda se povečala. Končnih »sokov« torej letos ne bo. Spomin na prejšnje sezone je obudilo prav gostovanje Madrida v Tenerifeju, kjer so »beli« pred dvema in tremi sezonama izgubili naslov v zadnji tekmi prvenstva. Tokrat ni bilo dramati-

no in Real je zmagal z 1:0. Deportivo je oddal točko v Valladolidu, ki si kljub temu ne bo kdove kako pomagal v boju pred izpadom. Pri dnu je svoj položaj popravil Atletico Madrid: predsednik Gil y Gil se je med tednom znesel nad temnopoltim Kolumbijcem Valencio, na vročekrvnega »bossa« so padle težke obso- dbe razisava, kakorkoli že, njegovi varovanci so Al- baceteju nasuli štiri gole. VRSTNI RED: Real Madrid 48, Deportivo 40, Barcelona 38, Zaragoza in R. Betis 37.

V Franciji bi lahko Nantes že v naslednjem kolu matematično osvojil naslov, kar že pove vse. V Belgiji pa je tri kola pred koncem se vse neodločeno. Anderlecht je premagal in dohitel na prvem mestu Standard iz Liegea, le eno piko za dvojico pa zaostaja KV Bruges, ki je izenacil s četrtouvrščenim Ekerenom. (dk)

NOVICE

Kafelnikov in Medvedjev izpadla

MÜNCHEN (STA/dpa) - Italijan Renzo Furlan je v 1. krogu teniskega turnirja v MCchnu z nagradnim skladom 425.000 dolarjev s 4:6, 6:4 in 6:2 izločil sestega nosilca Ukrajinca Andreja Medvedjeva. Za prvovrstno presenečenje pa je poskrbel Nemeec Martin Sinner, ki je s 6:4 in 6:3 premagal drugega nosilca turnirja Rusa Jevgenija Kafelnikova.

Prva trojica nespremenjena

MONTE CARLO (STA/APA) - Prva trojica na moski svetovni teniski lestvici ATP je nespremenjena tudi po teniskih turnirjih v minulem tednu. Vodi American Andre Agassi pred rojakom Petom Samprasom in Nemcem Borisom Beckerjem. Hrvat Goran Ivanisević je napredoval za tri mesta in je sedaj četrti. Moska lestvica, 1. 5. 1995: 1. (1.) Agassi (ZDA) 4.597 točk, 2. (2.) Sampras (ZDA) 4.216, 3. (3.) Becker (Nem) 3.612, 4. (7.) Ivanisević (Hrv) 2.638, 5. (5.) Kafelnikov (Rus) 2.521, 6. (4.) Chang (ZDA) 2.464, 7. (8.) Berasategui (Spa) 2.285, 8. (6.) Stich (Nem) 2.266, 9. (13.) Muster (Avt) 2.227, 10. (9.) Bruguera (Spa) 2.127.

Sanchezova ni prehitela Grafove

LONDON (STA) - Španka Arantxa Sanchez Vicario kljub zmagi na teniskem turnirju v Barceloni na najnovejši teniski lestvici WTA ni prehitela Nemke Steffi Graf, ki pretekli teden ni nastopala. Med vodilnima igralkama je sedaj vsega 3.1 točke razlike. Med deseterico se je ponovno uvrstila Nemka Anke Huber. Bolgarka Magdalena Malejeva, ki je sedaj 8., in Japonka Kimiko Date (9.) sta zamenjali mesti. Lestvica WTA: 1. (1.) Graf (Nem) 298.2379 točke, 2. (2.) Sanchez-Vicario (Spa) 295.1349, 3. (3.) Pierce (Fra) 235.3692, 4. (4.) Martinez (Spa) 211.4641, 5. (5.) Novotna (Češ) 179.2567, 6. (6.) Davenport (ZDA) 146.7714, 7. (7.) Sabatini (Arg) 134.6647, 8. (9.) Malejeva (Bol) 126.7083, 9. (8.) Date (Jap) 122.4000, 10. (11.) Huber (Nem) 105.7964.

Armstrong dobil še 2. etapo

ROANOKE (STA/AFP) - American Lance Armstrong (Motorola) je zmagovalec 5. etape kolesarske dirke Tour du Pont v ZDA. Za 36.8 kilometra dolg posamičen kronometer je Armstrong potreboval 56:32 minute, drugouvrščeni Rus Vjačeslav Jekimov je zaostal 8 sekund, Italijan Andrea Peron pa 34. Armstrong je dobil že drugo etapo na letošnji dirki in se povečal prednost v skupnem sestevku pred Italijanom Peronom in lanskim zmagovalcem dirke Jekimovom.

Izidi 5. etape: 1. Armstrong (ZDA, Motorola) 56:32, 2. Jekimov (Rus) + 0:08, 3. Peron (Ita) + 0:34, 4. Jaskula (Pol) + 1:06, 5. Alvis (ZDA) + 2:04, 6. Teterjok (Rus) + 2:10, 7. Bortolami (Ita) + 2:21, 8. Mejia (Kol) + 2:22, 9. Ballerini (Ita) + 2:33, 10. Madouas (Fra) + 2:37; skupni vrstni red: 1. Armstrong (ZDA, Motorola) 18:52:50, 2. Peron (Ita) + 2:43, 3. Jekimov (Rus) + 2:53, 4. Teterjok (Rus) + 6:10, 5. Madouas (Fra) + 6:40, 6. Yates (VB) + 6:44, 7. Nardello (Ita) + 7:46, 8. Mejia (Kol) + 8:43, 9. Ballerini (Ita) + 8:56, 10. Citracca (Ita) + 10:04.

NOVICE

Barbaza še v komi

ATLANTA - Italijanski avtomobilistični dirkač Fabrizio Barbaza se ni pri zavesti in diha s pomočjo aparatur. Barbaza je na dirki formule Imsa v ZDA s svojim vozilom trčil v kanadčana Jeremyja Dalea. Milančan si je poskodoval glavo, prsni koš in roko.

Drevi v Bologni peta tekma Buckler - Stefanel

BLOGNA - Po drevisnji odločilni peti polfinalni tekmi v Bologni bo znano ime mostva, ki se bo v finalu z Benettonom iz Trevisa potegovalo za naslov italijanskega košarkarskega prvaka. Trener Stefanel Tanjevič je prepričan, da imata obe sesterki enake možnosti, čeprav iga Buckler doma, kjer je skoraj nepremagljiv. Optimizem izhaja iz prepričanja, da je Stefanel v dobri formi in da bo lahko na tem srečanju računal tudi na doprinos Američana Palermja. »Palmerja prevelč kritizirate. Ni res, da je kot, da ga ne bi bilo na igrišču. On je zelo koristen,« casnikarjem dopoveduje Tanjevič. Za Stefanel bo navijal tudi trener Benettona Mike D'Antoni, a le zato, ker bi v primeru zmage Milančanov morebitno odločilno finalno tekmo igrali v Trevisu.

Tekma med Triestino in Trevisom bo v nedeljo

Odločilna tekma za napredovanje v nogometno C2 ligo med Triestino in Trevisom bo v nedeljo in ne v soboto. Srečanje se bo pričelo ob 16. uri, vodstvo tržaškega kluba pa bo za to priložnost odprlo še dva sektorja stadiona Rocco, stopnišče Grezar pa bo iz varnostnih razlogov namenjeno izključno navijačem mostva iz Trevisa. Triestina in Treviso imata dve koli pred koncem prvenstva na lestvici 51 točk. Sklep o tem, da tekmo posticipirajo za en dan, so sprejeli zaradi velikega zanimanja za tekmo, a tudi iz varnostnih razlogov.

NOGOMET / PREGLED AMATERSKIH PRVENSTEV

Kljub zmagi so gajevci že izpadli, Kras zelo tvega, Breg pa ne bo napredoval

Paolo Tognetti (Zarja): »Ujame nas lahko le Vesna«

Dve koli pred koncem amaterskih prvenstev so padle se nekatere odločitve. Za slovenske ekipe, žal, vesti niso dobre. V prihodnji sezoni bomo imeli največ ekip v 3. amaterski ligi. Poleg Mladosti, Doline in Brega bo namreč v tej ligi igrala tudi Gaja. Kljub nedeljski zmagi je namreč izpadla. Tudi Kras je zelo blizu izpada, medtem ko se bodo morda Trebenci celo izognili igranju srečanj za obstanek.

Vendar začnimo pri promocijski ligi. **Juventina** (ocena 7/8) je ubrala pot pomladitve in je zaslužno premagala tržaški San Giovanni. **Sovodnje** (ocena 4/5) pa so si z nedeljskim porazom nekoliko zakomplificirale stvari. Varovanci predsednika Marsona so se vedno na vrhu lestvice, zasledovalci (Capriva in Mossa) pa imajo sedaj le točki zaostanka. V skupini c sta **Zarja** (ocena 7/8) in **Vesna** (ocena 8) ponovno slavili zmago, tako da ostaja položaj na lestvici nespremenjen: Rivignano 43, Colugna 42, Zarja 37, Vesna 35, Basaldella 32. **Primorje** (ocena

5) je proti prvovršenemu Rivignanu doživel deseti prvenstveni poraz, glede na izide iz drugih tekem pa je matematično rešen. V drugi amaterski ligi so **Trebenci** (ocena 7/8) z nedeljsko osmo zmago ujeli Pro Farro na 12. mestu. **Krasovci** (ocena 5) imajo po nedeljskem porazu tri točke zasotanka za Trebenci. Za **Gajo** (ocena 7/8) sta točki prišli prepozno in zato lahko že sedaj začnemo premisljevati, kako se čimprej vrtniti v 2. ligo.

V tretji ligi so **Dobardobci** (ocena 5) doživeli drugi zaporedni in kar 14 prvenstveni poraz. Breg je počival, o njegovi usodi pa je odločalo srečanje Cgs - Servola. Zmagali so domačini in tako so Brezani pristali na končnem tretjem mestu. **Dolina** (ocena 5) je tekmo s Cusom igrala že pred desetimi dnevi in izgubila.

STATISTIČNI PODATKI - stevalo tekem: 9; zbrane točke: 10 (5 zmag, 4 porazi); doseženi zadetki: 14; prejeti zadetki: 11; izključitve: 3; enajstmetrovke v korist: 1.

V predzadnjem kolu bo poleg

derbija Primorje - Kras, na sporedu se nekaj zanimivih srečanj: Juventina - Aiello, Edike - Sovodnje, Primorje - Colugna.

Eeden najbolj reprezentativnih igralcev Zarje (na sliki) je gotovo Paolo Tognetti (letnik 1964), ki že od 17. leta igra v članski ekipi.

Je bila nedeljska zmaga lahka?

»Tudi v nedeljo smo imeli nekaj težav. Igrišče je bilo slabo, več naših igralcev se je poskodovalo, nasprotnik pa je prvi prišel v vodstvo. Ko pa smo uspeli izpeljati nekaj napadalnih akcij, smo jih spravili v zadrego in tako dosegli dva zadetka.«

Tretje mesto vam bi se omogočalo igranje dodatnih tekem za napredovanje. Misliš, da boste v zadnjih dveh kolu ohranili to mesto?

»Prihodno nedeljo igramo proti Biueseju, ki se bori pred izpadom, zato bo srečanje težko. V zadnjem kolu pa bomo gostili Muggesano, ki je nepredvidljiva ekipa. Če bomo vsi okrevali od poškodb in se bomo znali koncentrirati, mislim, da

lahko zaključimo prvenstvo na tretjem mestu. Ujame nas lahko le Vesna.«

Kaj meniš o Vesni in Primorju?

»Vesna je kot ponavadi odigrala dobro prvenstvo in ji manjka res malo, da bi bila na vrhu. Prvenstvo Primorja bi lahko delili na dva dela: v prvem so Prosecani razočarali, v drugem pa so pokazali, da so dobra ekipa, z dobrimi mladimi igralci, zato ne bi smeli imeti težav v bodočnosti.«

Letos si eden naših najboljših strelcev. Kako to?

»Morda igram letos bolj napadalno. Povedati pa je treba, da sem večji del zadetkov dosegel iz enajstmetrov ali pa iz prostih strelcev, ki so moja močna točka.« (E.B.)

KOŠARKA / PRVENSTVO DEČKOV

Borovci visoko dobili derbi z jadrancovci

Bor Ediauto - Jadran Farco 101:71 (47:28)

BOR: Zobec 4 (0:2), Smilovich 8, Gaburro 28 (2:7), Stokelj 7 (1:4), Opelli 2, Santi 11 (1:2), Pussini 8, Bosari 15 (1:3), Lombardo 6 (2:2), Toletino 4 (2:2), Bettio, Lovriha 8, trener Krečić.

JADRAN: Spacapan 19 (3:3), Kalc 3 (1:2), L' Abbate, Sibelja, Laković 21 (2:3), Kocjančič 16 (1:8), Zagar 2 (0:2), Gregori 10 (4:6), Hrovatin (0:2), trener Vremec.

PM: Bor 9:22, Jadran 11:26. PON: Lovriha. 3T: Kocjančič 1, Laković 1.

Po zivahnem in se kar dopadljivem derbiju so borovci zaslužno premagali jadrancovce, ki so bili gostiteljem enakovredni le v prvi četrtini (22:20). V drugi četrtini so borovci z delno razliko 25:8 visoko povedli in že ob polcasu visoko vodili. V preostalih dveh četrtinah so borovci le se večali razliko in tako tudi slavili visoko zmago. (Niko)

Poggi Basket - Sokol 115:74 (62:31)

SOKOL: Grilanc 4, Pavletič 22 (4:11), Sustersič 4, Rebula 16 (2:6), Doglia 14 (1:2), Jaklič 2 (0:3), Semec 12 (6:14), Bogatec. 3T: Doglia 3

Na zaostali tekmi je Sokol visoko izgubil proti močni postavi Poggi A. Nasi fantje so začeli z agresivno obrambo po celem igrišču in s hitrim tempom igre. To pa jim je bilo usodno, saj se Poggi odlično znajde prav proti ekipam, ki predvajajo tako taktiko. Domačini so tako že v 10. minuti krepko vodili z 42:15 in s tem zapečatili rezultat. V nadaljevanju je Sokol upočasnil ritem se zlasti po zaslugi dobro razpoloženih Alena Samca in Denisa Dogle. (A.T.)

Sokol - Barcolana 72:97 (30:58)

SOKOL: Grilanc, Pavletič 22 (0:1), Sustersič 12, Rebula 15 (1:4), Doglia 17 (2:2), Jaklič, Semec 6, Bogatec, Hrovatin, Semec 3T: Doglia 1, Pavletič 1.

PM 3:7, SON 17.

Proti solidni Barcolani so Nabrezinci pričeli zelo slabo. Nasprotnika skoraj niso ovirali, vrh tega pa so v napadu gresili enostavne mete. Tako so nasai košarkarji že po prvi četrtini zaostajali (10:33). V nadaljevanju so se domačini le nekoliko zbrali in s trdnjso obrambo ter boljše izdelanim napadom, kjer sta se odlikovala Kristjan Rebula in Denis Dolja, ublazili poraz. (A.T.)

Barcolana - Bor Ediauto 87:72 (50:29)

BOR: Smilovich 7 (5:6), Gaburro 11 (1:2), Pussini 8 (0:1), Opelli, Santi 10 (7:10), Floridan (0:2), Bosari 14 (0:1), Tolentino, Krčalič, Lombardo 1 (1:2), Lovriha 22 (2:4), trener Krečić.

PM: 16:28. PON: Santi. Borovci so proti tretjevršeni Barcolani doživeli poraz po seriji šestih zaporednih zmag. Za naše sta bili usodni prvi dve četrtini, v katerih so zaradi slabe obrambe dobili kar 50 točk, v napadu pa so jih dosegli le 29. Po odmoru so nasi igrali

bistveno bolje in dobili tako tretjo kot zadnjo četrtino (22:20 in 21:17), kar kaže, da Barcolana ni nepremagljiv nasprotnik. Med posamezniki bi tokrat pohvalili Emanuela Lovriho, ki je bil tudi najboljši strelac z 22 točkami. Naj omenimo pa, da se je po dolgem času vrnil v ekipo Manuel Pussini, ki je dal tudi 8 točk. (Niko)

Jadran Farco - Itala San Marco 63:95 (35:59)

JADRAN: Berce, Kalc, L'Abbate 3 (1:1), Spacapan 12 (2:4), Laković 14 (2:3), Kocjančič 18 (2:4), Grom 4, Ieram, Zagar, M. Gregori 12 (3:4), trener J. Gregori. 3T: Spacapan 2, Gregori 1.

Na zaostali tekmi dečkov proti Itali iz Gradišca so jadrancovci odigrali eno svojih slabših srečanj in tudi zaslužno visoko izgubili.

Vrstni red: Don Bosco A in Barcolana 40, Poggi A 32, Don Bosco 28, Pall. Gorizia 24, Bor in Acli Ronchi 20, Poggi B in Sokol 18, Ferrario 10, Dom Unitecno in Itala San Marco 8, Jadran Farco 4.

KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI

Slovo Kontovelcev s porazom

Močno okrnjeni so v zadnjem kolu izgubili z Don Boscom

Don Bosco - Kontovel 75:65 (40:36)

KONTOVEL: Jagodic 7 (3:8), Senizca, Petaros 5 (1:6), Starc 16 (3:4), Slavec 13 (5:6), Caser 5 (1:2), Velinsky 18 (6:10), Stokelj 1 (1:4), trener Furlan.

PM 20:40. SON: 29. PON: Velinsky (32), Starc (38), Petaros (39). 3T: Starc 1.

Kontovelci so, žal, sklenili prvenstvene nastope s porazom v gosteh proti Don Boscu in so morali tako prepustiti prvo mesto v tolažilni skupini Fiumicelli.

Za poraz pa imajo nasi košarkarji tehtna opravičila, saj so nastopili močno okrnjeni in se zlasti se je poznala odsotnost Jana Umka pod kosema.

Sicer pa je bilo srečanje zelo izenačeno. Kontovelci so v prvem polcasu povedli za 6 točk, ko pa so jim gostitelji namestili consko razvrstitev, so nasi košarkarji izgubili glavo v napadu in zadnji dve minuti polcasu niso dali niti enega koša. Don Bosco je nadaljeval s consko obrambo, ki je dala našim fantom velike težave, in si tako v 25. min. priigral prednost 11 točk, ki jo je tudi obdržal do konca tekme. Kontovelci so se sicer v 38. min. gostom približali na 5 točk, to pa je bilo tudi vse, kar so zmogli.

Ne glede na zadnji poraz je trener Luka Furlan z letosnjim prvenstvom zadovoljen, saj je dejal, da je mostvo pokazalo lep napredek. (A. Petaros)

NOGOMET / NAŠE EKIPE V MLADINSKIH PRVENSTVIH

Zarjini naraščajniki dali kar 7 golov Uspešni tudi začetniki Primorja A

V prvenstvu najmlajših tesen poraz borovcev - Izgred na tekmi cicibanov

NARAŠČAJNIKI
Montebello Don Bosco - Zarja Adriaimpex 1:7 (1:1)

SRELKI ZA ZARJO
ADRIAIMPEX: Kariš, Ota (3), Lorenzi, Sustersič, Curman.

ZARJA ADRIAIMPEX: Damjan Gregori (Babuder), Bukavec, Jan Gregori, Zornada (Krizmancič), Damjan Gregori, Kariš, Lorenzi (Ostrouska), Curman, Sustersič (Manzin), Ota (Tence).

V predzadnjem kolu so zarjani spet visoko zmagali in zrtev je bila tokrat ekipa Montebello/Don Bosca, ki je morala pobrati v lastni mreži kar sedmice golov, čeprav se je polcas koncal celo neodločeno z 1:1. O sami tekmi lahko rečemo le, da so nasi fantje v prvem polcasu igrali bolj zmeden, v nadaljevanju pa so pokazali pravo lice ekipe, ki je visoko na lestvici, ter nasuli domačim kar šest zadetkov. Pr tem se je razigral Ota, ki je dal kar tri gole. (d.gr.)

Izidi 29. kola: S. Andrea - Fortitudo 1:2, Olimpia - Costalunga 1:2, Costalunga - Esperia 2:0, CGS - Domio 3:1, Montebello - Don Bosco - Zarja Adriaimpex 1:7, Ponziana - Opicina 0:2, Altura Muggesana - San Sergio 1:2, Portuale - Junior Aurisina 2:3.

Vrstni red: S. Andrea 51, Fortitudo 48, Zarja Adriaimpex in Opicina 47, Altura Muggesana 35, Olimpia 33, Chiarbola 32, Domio 31, Costalunga 30, San Sergio 27, CGS 22, Portuale 19, Montebello Don Bosco 17, Ponziana 13, Esperia 8, Junior Aurisina.

Prihodnje kolo: Zarja Adriaimpex - Ponziana
NAJMLAJŠI
Bor Farco - Montebello Don Bosco 0:1 (0:0)

BOR FARCO: Jas Gregori, Zornada, Skabar, Primosi (Gabrovec), Grgic, Batic, Berce, Pahor, Longo, Babudri (Martini), Giraldo (Cernjava), (Hrovatin, Kapun).

S tem porazom proti neposrednemu tekmecu so si borovci morda zapravili končno 3. mesto na skupni lestvici, ko manjka se eno kolo do konca prvenstva. Čeprav so igrali močnemu nasprotniku, si poraza vsekakor niso zaslužili in bi bil neodločen izid pravicnejši, čeprav so nasi fantje pred golom gostov najprej zadeli z Pahorjem vratnikom, nato pa se z Bercetom prečko in zgresili se nekaj priložnosti, ko je zoga za las usla mreži. (d.gr.)

Izidi 27. kola: San Sergio - Fortitudo odl., Opicina - Chiarbola 2:0, Bor Farco - Montebello Don Bosco 0:1, Domio - CGS 1:2, Esperia - Costalunga 6:0, Ponziana - Fani Olimpia 0:8, Altura Muggesana - S. Andrea 2:0.

Vrstni red: Fani Olimpia 51, San Sergio 45, Montebello Don Bosco 42, Bor Farco 41, Altura Muggesana 36, Opicina 35, Fortitudo 27, Esperia in Chiarbola 21, Domio 19, Costalunga 15, CGS 14, S. Andrea 13, S. Luigi 12, Ponziana 10.

Prihodnje kolo: Chiarbola - Bor Farco.

ZAČETNIKI
SKUPINA

Primorje Interland A - Fani Olimpia 3:0 (1:0)

STRELCI: Merlak, Pavletič in Strajn.

PRIMORJE: Furlan, tomizza, I. Krizmancic, Pilat, Svara, Antonini (Milic), V. Krizmancic, Kante, Pavletič, Strajn, Merlak.

Po dopadljivih tekmi in zelo lepi igri je proseska ekipa povsem zaslužno in zanesljivo premagala Fani Olimpio. Skozi vso tekmo je bila premoč naših nogometsev več kot očitna in izid bi lahko bil se »obilnejši«, ko bi bili nasi napadalci spretnjeji pri zaključevanju na gol. Naj omenimo, da je vratar Furlan že pet kol nepremagan.

Izidi 8. kola: Altura Muggesana - Portule 1:0, San Luigi A - S. Giovanni 2:0, Costalunga - S. Sergio A odl., Chiarbola - Triestina A 0:1, CGS - Fortitudo 1:2, Primorje Interland A - Fani Olimpia 3:0.

Vrstni red: Triestina A 14, Primorje Interland A in S. Luigi A 11, S. Sergio A in Portuale 9, Fani Olimpia 7, Chiarbolas, S. Giovanni, Altura Muggesana in Fortitudo 5, Costalunga 4, CGS 3.

Prihodnje kolo: Fortitudo - Primorje Interland A.

SKUPINA B
Primorje Interland B - San Luigi B 0:3 (0:1)

PRIMORJE: Suc, Stoka, D. Gregori (Bachi), A. Gregori (Jerman), Lonzar, Puzzer, Privileggi, Pipan, Cauter, Milković, Zanei.

Nasim nogometasem so bile usodne zadnje minute obeh polcasov. Prosecani so namreč prvih 20 minut zelo dobro igrali in bili skoraj enakovredni gostom, zadnji dve minuti pa so prejeli prvi zadetek. Tudi prvih 10 minut drugega polcasu so se nasi nogometasi dobro upirali gostom, po drugem prejetem голу so popustili in tako prejeli se tretji zadetek.

Izidi 8. kola: Zaula - Opicina 1:8, Domio - Montebello Don Bosco 0:3, Roinaese - Ponziana 1:0, S. Sergio B - Triestina B 4:0, Esperia - S. Andrea 1:1, Primorje Interland B - S. Luigi B 0:3.

Vrstni red: S. Sergio B 15, Montebello Don Bosco in Esperia 13, Triestina B in S. Andrea 10, Opicina, S. Luigi B in Ponziana 6, Roinaese 5, Primorje Interland B in Domio 3, Zaula 0.

CICIBANI
PRVENSTVO CSI
San Luigi V.B. - Breg Grmada 4:1 (2:0, 3:0)

STRELEC: Lovrecic. BREG: Klun, Pettiroso, Cheber, Sancin, Lovrecic, Di Donato, Czerwenka, Ghezzo.

Na srečanju spomladanskega prvenstva Csi so mladi Brezani izgubili. Nasprotnik je bil predvsem tehnično boljši in »plavi« so le v zadnji tretjini uspeli doseči castni zadetek z lepim golom Lovrecica, ki je preigral nasprotnika in nato neubranljivo streljal v vrata. (E.B.)

KOLIBRI
Breg Farco - San Sergio prekinjena pri 1:1 (1:1)

STRELEC ZA BREG: Milic

BREG: Bernetic, Ota, Sancin, Iozza, Franco, Mihelcic, Milic, Lovrecic, Cheber.

Zal je na srečanju Breznanov prislo do zelo neljubega dogodka. V uvodnih minutah 2. polcasu je trener San Sergia glasno ugovarjal sodniku. Slednji ga je zato posljal s terena, trener pa je nadaljeval s protesti in celo s psovkami. Tudi navijaci gostov so obrekovali sodnika, ki se je zato odločil, da tekmo prekine. Seveda so se oporekanja nadaljevala tudi po prekinitvi, o končnem izidu in o disciplinskih ukrepih pa bo odločala disciplinska komisija. Do trenutka prekinitve je bila tekma izenačena, obe ekipi pa sta po enkrat zatresli nasprotnikovo mrežo. (E.B.)

MLADINCI / MEDDEŽELNA LIGA

Združena ekipa Espego tudi letos druga

Ugnala Argentario in Bocen

Tako kot lani so igralci združene ekipe Espego tudi letos na meddeželni fazi prvenstva mladincev v Roveretu zasedli končno drugo mesto, pot do državnega finala pa jim je - spet - zaprla premočna vrsta prvotiga Sisleja iz Trevisa, s katero so izgubili že v prvem tekmovalnem dnevu.

V ponedeljek so Goricani dosegli dve zmagi. Proti Argentariu, prvaku Trenta, so se morali kar precej namučiti. Zmagali so sele po petih setih, potem ko so si dokaj nerodno zapravili četrti set. Argentario je pokazal odlično igranje v obrambi, s katero je nevtraliziral marsikateri napad Goricanov, ki pa so bili vseeno toliko boljši, da so na koncu zasluženo prevladali. Tekma s prvakom bocenske pokrajine Bolzanom je bila veliko lažja, saj je bil ta nasprotnik daec najslabši finalist.

»Ta preizkušnja je bila za nas vsekakor pozitivna, škoda le, da nismo proti Sisleju pokazali nekaj več samozavesti, saj bi proti njemu mogoče lahko celo iztržili niz,« je nastop v Trentu komentiral Bojan Makuc.

Espego - Argentario 3:2 (15:9, 11:15, 15:3, 14:16, 15:8)

ESPEGO: Makuc 2+2, Graunar 17+20, S. Cernic 3+5, M. Cernic 9+16, Devetak 6+2, Soban 6+5, Pintar 2+0, Plesnicar 0+0.

Espego - Bolzano 3:0 (15:7, 15:9, 15:4)

ESPEGO: Makuc 2+2, Graunar 8+10, S. Cernic 6+5, M. Cernic 8+6, Soban 1+0, Devetak 3+4, Pintar, Plesnicar 2+0.

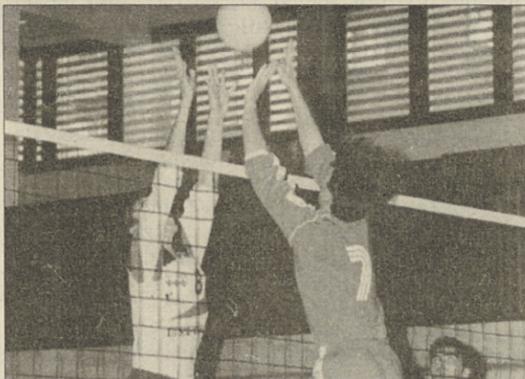
Ostala izida: Sislej - Argentario 3:0, Sislej - Bolzano 3:0. **Končni vrstni red:** Sislej 6, Espego 4, Argentario 2, Bolzano 0.

DEČKI IN DEKLICE / DEŽELNA FINALA

Val (2.) in Koimpex (3.) presegla pričakovanja, igralka Doma Imse so si zapravile končno 2. mesto

Dečki

V nedeljo in ponedeljek se je v telovadnici sole Suvich odvijal deželni odbojarski finale v kategoriji dečkov, na katerem sta nastopila tudi Val kot goriski prvak in Koimpex kot trzaski. Kot smo že poročali, je bil za obe naši ekipi že sam nastop v deželni finalu zelo velik uspeh, vendar so nas naši »dečki« prijetno presenetili, saj so na igrišču iztržili več kot so pri obeh društvih od njih pričakovali. Tako je Val deželni podprvak, zelo mlada Koimpexova ekipa pa je osvojila tretje mesto. Deželni zmagovalc je ekipa Futura iz Cordenonsa, ki je zastopala pordenonsko pokrajino. Šlo je za res kompletno in kompetitivno ekipo z zelo dobro izdelano skupinsko igranje in odličnimi posamezniki. Pod taktirko priznane in v deželi zelo cenjene trenerke Fenos, so fantje zrasli v zrelo celoto, ki predvaja dobro odbojko,

»Deželni derbi« so osvojili valovci (Foto Balbi/KROMA)

igralcem pa se pozna, da vsi tudi uspešno nastopajo v deželni D ligi. Videmski prvak VBU je imel najvišjo ekipo, ki je nasprotnikom vlivala veliko spopostovanja. Prvi dan je sicer gladko izgubil s Futuro in zato je bil v ponedeljek trdno prepričan, da se oddolži za poraz in zasede vsaj drugo mesto. Vendar sta jim tako Val kot Koimpex prekrizala račune. Najprej Koimpex, ki se je z VBU pomeril v jutranji tekmi. Naši dečki so zaigrali odlično. Čeprav so telesno krepko zaostajali za nasprotniki, so se oddolžili vrgli v boj. Tekma, ki je trajala kar poldrugo uro, je bila vseskozi zelo izenaceana. Koimpex je z dobro obrambo izničil marsikateri napad Videmcanov, podajaca pa sta dobro zalagala svoje napadalce, med katerimi sta tokrat izstopala Peter Milic in Christian Ritossa, zelo dobro pa je blokiral Tibor Drasic.

Odbojkarji združene ekipe Val so v drugi tekmi proti Futuri začeli res izredno. Z zelo učinkovito skupinsko igranje, odlično obrambo in izredno agresivno igranje na mreži, so spravili s tira favorizirane nasprotnike in povsem zasluženo osvojili prvi set. Zelo dobro so igrali tudi v drugem setu, v katerem so bili Futuri povsem enakovredni vse do konca. Prav ta dva seta

pa so vložili vse svoje moči, tako fizične kot psihične in v nadaljevanju se nasprotnikom niso več zmogli upirati.

Popoldne so Goricani vidno utrujeni in morda tudi malce demoralizirani zaradi jutranjega razpleta dogodkov, zaigrali manj agresivno kot na prejšnjih dveh srečanjih in s se morali za zmago nekoliko bolj potruditi. V vrstah valovih odbojkarjev bi radi predvsem omenili zrelo igranje vsestranskega kapetana Maniaja, ki je vidno izstopal v vsaki tekmi.

Finalne boje je zaključilo srečanje med Futuro in Koimpexom. Čeprav je bilo jasno, da je cordenonska ekipa boljša, se naši fantje sploh niso ze vnaprej predali. Upirali so se ji z vsemi močmi, ostaja pa ji zadoščenje, da je morala trenerka igrati z najboljšo postavo od začetka pa do konca tekme.

IZIDI 2. DNE:
Koimpex - VBU 3:0 (15:13, 15:13, 15:11)

KOIMPEX: Bogatec, Corbatti (0+2), Drasic (6+7), Gregori (2+0), Milic (7+9), Peterlin (2+1), Ritossa (10+14), Stopar (1+2), Viezzoli.

Futura - Val 3:1 (13:15, 15:11, 15:5, 15:5)

VAL: De Mori, Figelj, Florenin (5+8), Lukeš (6+9), D. Lutman (0+2), G. Lutman (1+2), R. Lutman

(1+6), Manià (8+5), Mucci (1+5).

Val - VBU 3:1 (15:11, 15:9, 12:15, 15:12)

VAL: De Mori, Figelj, Florenin (3+11), Lukeš (8+21), D. Lutman (0+1), G. Lutman (1+3), R. Lutman (6+13), Manià (5+1), Mucci (6+0).

Futura - Koimpex 3:0 (15:10, 15:6, 15:11)

KOIMPEX: Bogatec (0+0), Corbatti (0+1), Drasic (1+4), Milic (2+3), Peterlin (0+1), Ritossa (7+10), Stpar (1+0), Viezzoli (0+1).

Končni vrstni red: Futura 6, Val 4, Koimpex 2, VBU 0.

Tekmovalju je sledilo nagrajevanje, kjer se je organizator, deželni odbor odbojarske zveze FIPAV ni posebno izkazal, saj je podelil le pokal prvovrsteni ekipi, ostale tri pa so prejele spominske plakete. (INKA)

Deklice

Z deželne finala »deklince« v Reani del Rojale se goriske prvakinje, odbojkarice Dom Imsa, vračajo z uvrstitvijo na koncem 3. mestu, objektivno gledano pa bi jim po prikazanem znanju moralo pripadati 2. mesto. Zmagovalc deželne četverboja, ekipa Volley 2000 iz Bagnarie Arse, je bil za vse tekmece absolutno premočen in je povsem suvereno osvojil naslov prvaka.

V 2. tekmovalnem dnevu so se domovke najprej

pomerile s kasnejšim prvakom, proti kateremu so bile brez moči, res pa je tudi, da so se prehitro predale, kar sta sicer proti Videmcankam storila tudi pordenonski, v manjši meri pa tudi borbeni, a tehnično sibi trzaski prvak. Svojo pravo lice so Goricanke pokazale sele v zadnjem srečanju s Fontanafreddo, ki je v bistvu odločilo o 3. mestu. Nase igralko so nasprotnika povsem dotokle in tudi igralko tako kot znajo, zato pa jim je lahko se toliko bolj žal, da v prvem dnevu po lastni krivdi niso premagale trzaski Pallavolo.

Drugi zaporedni nastop Doma Imse na deželni finalu je vsekakor dokazal, da se Goricanke vse bolj približujejo deželni vrhu, saj izredno perspektivna ekipa Volley 2000 tudi v panorami deželne odbojke predstavlja namreč pravo izjemo.

Izidi 2. dne: Volley 2000 - Dom Imsa 3:0 (15:3, 15:3, 15:4), Pallavolo Trieste - Fontanafredda 3:0, Dom Imsa - Fontanafredda 3:0 (15:4, 15:8, 15:4), Volley 2000 - Pallavolo TS 3:0 (15:7, 15:4, 15:4)

Končni vrstni red: Volley 2000 (UD) 6, Pallavolo Trieste (TS) 4, Dom Imsa (GO) 2, Fontanafredda (PN) 0.

DOM IMSA: Tomsic, Lando-Musina, Kovic, Humar, Mozetic, Ursic, Kocijancic, Zuccarino, Tosoratti, Pavo.

NARAŠČAJNICE / FINALNI ČETVERBOJ V DOLINI

Kontovel suvereno osvojil naslov prvaka

Odbojkarice Kontovela so na nedeljski sklepni fazi v Dolini premočno osvojile letošnji naslov pokrajinskih prvakinj v kategoriji narasčajnic. Finalni četverboj je bil skoraj popolnoma »slovenski«, saj sta poleg Kontovela nastopila se Bor Friulexport (2. mesto) in Breg (4. mesto), italijansko odbojko pa je predstavljala Oma (3. mesto).

Kontovelke so vse svoje nasprotnice premagale z gladkim 3:0 in jim v nobenem setu niso prepustile več kot deset točk. Igralko trenerja Dusana Kusarja so tako s fizičnega kot tehničnega vidika precej prekasale svoje nasprotnice, njihova velika prednost je bila tudi v tem, da imajo igralko za definiranje igralske vloge (podajac, center, tolkac), medtem ko so vse ostale tri finalistke igralske s podajcem v conji in so bile torej tudi v taktičnem smislu precej v podrejeni vlogi. Kontovelke so igralko odločno in samozavestno, tako da so po turnirju v njihovem taboru ocenili, da so dekleta v tej finalni fazi resnično pokazale svojo najboljšo podobo.

Za odbojarski odsek SD Kontovel je bil to prvi pokrajinski naslov po sedmih letih, zdaj pa čaka dekleta se medpokrajinska faza, ki bo prihodnje nedeljo v Gorici. Na njen se bodo pomerile z ekipama Volley 2000 (Videm) in Morarese (Gorica).

Na 2. mesto se je uvrstil Bor Friulexport, ki je nekoliko nepričakovano gladko premagal Omo, ki je po splošnem mnenju veljala za »drugo silo« fi-

Kontovela zasluženo osvojile naslov (F. Balbi /KROMA)

nala. Toda plave so prav proti tej ekipi odigrale svojo najboljšo tekmo skalepne faze in jo zasluženo premagale, s tem pa so varovanke Sandre Foraus v letošnji sezoni dosegle precej boljši rezultat od pričakovanega. Tudi Breg je z uvrstitvijo v finalno fazo izpolnil svoj letošnji cilj, a trener Mario Cac z igranje deklet na tem finalu nikakor ni bil zadovoljen.

Izidi finalne faze: Oma - Breg 3:0, Kontovel - Bor Friulexport 3:0, Bor Friulexport - Breg 2:1, Kontovel - Oma 3:0, Bor Friulexport - Oma 3:0, Kontovel - Breg 3:0.

Končni vrstni red: Kontovel 9, Bor Friulexport 5, Oma 3, Breg 1.

Postave
KONTOVEL: Obad, Golia, Milic, Bukavec, Furlan, Kante, Strelj, Stoka, Sosar, Starc, Antonini.

BOR FRIULEXPORT: Carpani, Furlanic, T. Furlani, Kreasevic, Milicevic, Pecenic, Posar, Smotlak.

BREG: Zeriali, Zerjal, Slavec, Tercon, Orlando, Gregori, Mingot, Kalc, Cossutta, Cok, Rodella, Bet, Luciniani.

POKRAJINSKA PRVENSTVA NA TRŽAŠKEM / S KONTOVELOM

Slogašice gladko osvojile tudi povratni derbi

Breg gladko klonil pred Pallavolom - 1. MD: Körting ustrezno reagiral - 2. ŽD: Sloga po štirih setih ugnala Sokol

1. MOŠKA DIVIZIJA

KÖRTING - Volley 80 3:1 (14:16, 15:10, 15:1, 15:1)

KÖRTING: Pulitano 8-6, Delise 5-3, Furlanic 10-8, Volcic 4-2, Cuk 1-4, Pertot 3-0, Miot 7-8, Sustersic 0+0, Veljak, Glavina, Micallessi.sake)

Od sobotnega srečanja lahko povzamemo samo dejstvo, da je združena ekipa Bor/Sloga znala učinkovito reagirati po nerodnem spordsljaju v prvem setu, ko je dobesečno ponudila nasprotniku zmago na zlatem krozniku. V tem setu je bilo narejenih tudi največ napak, kar sest od skupnih deset zgrešenih servisov, slabi sprejemi in neučinkoviti napadi. Po tej mrzli prih pa so se fantje nekoliko zdramili, seveda je bil potreben poseg trenerja Drasića, ki je moral opraviti nekaj menjav, ki so bile ključne za nadaljnji potek igre. Najboljši in najboljši je bil zadnji set, ko nasprotnik dobesečno ni prišel do sapa. Najboljše sta se izkazala Miot in Furlanic, ne gre spregledati pozitivne igre Pertota, sicer pa so vsi, z eno samo izjemo, prispevali končnemu izidu. (Marij)

Ostali izidi 14. kola: Prevenire - Volley club 1:3, Pallavolo Trieste - Old Cats 3:0, Le Volpi - Sant'Andrea 3:0, Nuova Pallavolo ni igrala.

Vrstni red: Nuova Pallavolo 24, Le Volpi in Pallavolo trieste 20, Körting 18, Volley club 14, Prevenire 6, Sant'Andrea in Old Cats 4, Volley 80 2.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Sloga - Kontovel 3:0 (15:2, 15:0, 15:6)

SLOGA: Ciochi, Ferluga, Kosmina, Perini, Spacal, Starc, Tensi, Vidali.

KONTOVEL: Bogatec, Stoka, Obad, Starc, Skrk, Ferluga, Sossa.

Tudi povratni derbi se je končal z gladko zmago Sloga. Rezultat pa tudi odraza trenutno razliko med ekipama. Mlade Kontovelke so se v poraz vdale že pred samim začetkom tekme in so zato zaigrale zelo negotovno in ko so uspešno izpeljale akcijo, se same niso mogle verjeti, da jim je res uspelo. Škoda, saj bi z večjo samozavestjo lahko iztržile kaksno tečko več, čeprav na uspeh seveda niso mogle računati. Nepričakovano bolj izkušene in rutinirane slogašice so tokrat zaigrale zelo linearno in učinkovito, pa tudi zelo zbrano, saj jim je bilo jasno, da si spordsljaja nikakor ne morejo privoščiti, če hočejo obdržati drugo mesto na lestvici, ki vodi v medpokrajinske kvalifikacije za prestop v D ligo. (Inka)

Pallavolo Trieste - Breg 3:0 (15:2, 15:3, 15:10)

BREG: Sturman, Sancin, A. in S. Mauri, Pettirosso, Mauro, Sancin.

Breg tudi tokrat ni mogel premagati drugovrstnega Pallavola. Dolincanke so pobrale v prvem setu le dve točki, a pokazale nekaj dobrih akcij. Napad Trzacan pa je bil zelo prepričljiv. V drugem setu so breznanke zgrešile preveč servisov. V tretjem setu pa je Breg pokazal borbenost, ki je na zadnjih tekmah manjkala, in dosegel z dinamično igranje nekaj več točk, a vseeno je zmaga pripadla nasprotnicam.

(Samoa Mauro)
Ostala izida 12. kola: Sant'Andrea - Virtus 0:3, Prevenire - Killjoy 3:0.

Vrstni red: Virtus 24, Sloga 20, Pallavolo Trieste 18, Sant'Andrea 12, Killjoy 8, Breg in Prevenire 6, Kontovel 0.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Skupina A

Sloga A - Sokol 3:1 (15:9, 9:15, 15:5, 15:2)

SLOGA A: Babudri, Ban Blazina, Furlan, Grgic, Kalc, Kocijancic, Kufersin, Molassi, Sosic.

SOKOL: Golemac, Visintini, Franko, Gabrovec, Radetic, Svara, Kralj, Sanna.

Tekmovalje v drugi diviziji se je končalo z derbijem. Po pričakovanjih je zmagala Sloga, ki si je z predcasno zagotovila nastop na kvalifikacijah za napredovanje v prvo divizijo. Slogašice so odločno začele in po dobri igri tudi osvojile prvi set. Dobro so začele tudi v drugem in povedle z 9:1, tedaj pa so mlade sokolove igralko odločno reagirale. Z izredno požrtvovalno in učinkovito igranje so z delnim izidom 14:0 presenetile Slogo in pvsem zasluženo osvojile set. Vendar so prav v ta niz vložile največ truda in jim je potem zmanjkalo moči in prodorne igre niso več zmogle ponoviti. Res pa je, da je Sloga v nadaljevanju zopet zaigrala kot zna in uveljavila vso svojo premoč predvsem na mreži, tako da je bilo tekme kmalu konec. (Inka)

Ostali izidi zadnjega kola: Julia - Nuova Pallavolo 0:3.

Končni vrstni red: Nuova Pallavolo in Sloga A 14, Julia 8, Sokol 4, Altura 0.

Skupina B

V play off sta se uvrstila Bor Friulexport in Virtus.

Izida zadnjega kola: Sloga B - Bor Friulexport neodigrana, Sgt - Sant'Andrea 3:1.

Nepopolni končni vrstni red: Bor Friulexport, Virtus in Sgt 12, S'Andrea 6, Sloga B 0.

Domove deklince dosegle končno 3. mesto (F. SR)

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Udeležba znamenj zopet usklajena

Retrogradni planeti bodo sprožili oziranje v preteklost

3. maja bo Merkur prešel v zračno znamenje Dvojčkov. S tem bo spet vzpostavljeno ravnovesje v zastopanoosti vseh starih elementov (vodna, ognjena, zemeljska in zračna znamenja). To bo vsekakor pozitivno vplivalo na naše počutje. Merkur v znamenju Dvojčkov omogoča visjo raven inteligence, koncentracije in sposobnosti izražanja. Hkrati nas bo nagibal k preračunljivosti, ki pa večinomoma ne bo oporečna. Sedmega maja ob 21.45 bo luna stopila v fazo zadnjega krajca, in sicer na 16 stopinj in 52 minut Leva. Tudi to bo pripomoglo k povečanju mentalnih sposobnosti in intuicije.

Vendar ne bo slo vse tako gladko. Sonce bo namrec istega dne tvorilo aspekt kvadrata z Lune, kar nam bo prineslo določene tegobe. Težko bomo usklajevali čustva in razum, zato bomo pršli večkrat navzkriž z okolico. Predvsem se bo to kazalo na področju odnosov v družini. Tudi ta neprijetni aspekt bo glede na hitrost lune le kratkotrajen, zato ne bo prislo do česa hujšega.

Uran bo v tem tednu prešel v retrogradno gibanje (5. maja), poleg njega pa so retrogradni se Jupiter, Neptun in Pluton. Oziranje v preteklost bo s tem seveda spet dokaj aktualna, kolikor je pač kdo nanjo navezan.

(A.O.)

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POCUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	×	○	○	○	✓	✓	✓
sport	○	✓	✓	○	○	×	○
post, dieta	×	×	○	○	○	✓	○
tezja fizična dela	✓	✓	✓	○	○	×	×
izlet	○	○	✓	✓	✓	○	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	○	✓	✓	✓	✓	○	○
domača zabava	○	○	○	✓	✓	✓	○
družinski posvet	✓	✓	○	○	○	✓	✓
družabne igre	○	○	○	✓	✓	✓	○
urejanje uradnih zadev	○	○	○	×	×	×	×
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	✓	✓	○	○	×	×	×
naložbe in nakupi	○	○	✓	✓	○	×	×
zamenjava službe	×	×	○	○	×	×	×
izposoja denarja	✓	✓	✓	○	○	○	○
igre na srečo	○	○	✓	✓	✓	○	○
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje	○	○	○	✓	✓	✓	○
iskren pogovor	○	✓	✓	✓	✓	○	○
zmenek	✓	✓	○	○	✓	✓	✓
ljubljenje	○	○	✓	✓	✓	✓	○
prekinitev zveze	×	×	×	○	○	×	×
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	✓	✓	○	○	○	×	×
učenje, sirjenje obzorja	○	×	×	×	○	○	○
raziskovanje	✓	✓	✓	✓	○	○	○
umetniško ustvarjanje	○	○	✓	✓	✓	✓	✓
reševanje težav	✓	✓	○	○	✓	✓	✓

LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, × neugoden dan

NOVA FUNLANDIJA

Svetilničarji izumirajo

Življenje daleč proč od civilizacije

CAPE SPEAR (Nova Fundlandija) - Gerry Cantwell je svetilničar, tako kot sta bila njegov ded in oče. Skrbi za svetilnik na Cape Spearu, najbolj vzhodno lezecem rtu novofundlandske obale. Ker kanadska vlada načrtuje avtomatizacijo vseh svetilnikov na tem območju, bo 69 svetilničarjev kmalu ostalo brez dela. »Ce bi vsaj pomislil, da me lahko doleti takšna usoda, bi seveda varčeval,« pravi 48-letni Cantwell, ki upravlja svetilnik na Cape Spearu od leta 1969, ko se je upokojil njegov oče.

V svetilniku živi od leta 1971. Ob koncu prejšnjega stoletja je bilo ob kanadski obali približno osemsto svetilnikov, ki so kazali pot in opozarjali ladje pred nevarnim skalovjem vzdolž novofundlandske obale in Britanske Kolumbije. Ob obali je zdaj se 264 svetilnikov, od teh jih sedemdeset se vedno vzdržujejo svetilničarji. Vlada meni, da je moderna tehnologija pomembna za varno plovbo, ohranitev tradicije pa je ne zanima. »V zadnjih desetletjih so svetilniki rešili veliko življenj, saj so svetilničarji opozarjali na nevarnosti z morja,« meni Walter Carter, nekdanji minister za ribištvo, ki se zavzema za ohranitev delovnih mest svetilničarjev. Carter se je rodil in živel ob divji morski obali. »Nikdar ne bom razumel ljudi, ki bi radi cloveska očesa zamenjali z elektronskimi senzorji. Svetilničarjem in njihovim svojcem bi morali zagotoviti pogoje za nadaljnje življenje,« meni. Kanadska obmorska straža opozarja, da bi z avtomatizacijo svetilnikov letno prihranili

6,2 milijona kanadskih dolarjev, nove naprave pa bi državo stale 13,3 milijona dolarjev. V finančnem poročilu piše, da bi vzdrževanje svetilnika brez zaposlenih znašalo 26 tisoč dolarjev letno, kar je približno četrtina vsote, ki jo zdaj namenjuje posameznemu svetilniku in zaposlenim. Ray Brown, direktor tehničnih služb na Novi Fundlandiji, pravi, da ne gre le za modernizacijo svetilnikov, kajti tudi druge po svetu so se zaradi novih potreb ladijskih posadk pokazale težnje po tehnoloških spremembah. »Nova tehnologija dopušča uvajanje novih dosezkov, zato jih moramo izkoristiti,« poudarja Brown, ki sicer priznava, da bo poklic svetilničarja izumrl. Dejal je se, da bo brez dela ostalo le 32 svetilničarjev, zaposlenih vzdolž deset tisoč milj dolge obale. Po statističnih podatkih kanadskega urada za transport in plovbo je bilo leta 1993 vzdolž novofundlandske obale 86 ladijskih nesrec. Največkrat so bile v nevarnosti ribiske ladje. Življe-

nje sta izgubila dva cloveka, šestnajst ladij pa je potonilo. Ribici in drugi pomorski prevozniki nasprotujejo vladnemu načrtu. V poročilu obalne straže je izražena bojazen, da bi se lahko naprave v oddaljenih svetilnikih pokvarile, zato predlagajo, naj vlada svetilničarjem dodeli večje pristojnosti in jim priskrbi boljšo opremo za reševanje. Cape Spear, ki je po razdalji celo bližje Irski kot Thunder Bayu v provinci Ontario, je najstarejši svetilnik v Kanadi. Deset let po izgradnji leta 1946 je začel zanj skrbeti prvi iz rodu Cantwella, ki je pomagal rešiti ladjo z nizozemskim princem Henryjem, katere posadka je izginila v megli. »Življenje v svetilniku ni primerno za vsakogar; je le za samotarje, ki so pripravljene živeti daleč stran od civilizacije. Prav zato gre za družinsko tradicijo,« poudarja Gerry Cantwell, ki si novega nacinu življenja po tridesetih letih, ki jih je preživel na Cape Spearu, ne more predstavljati.

Tanya Willmer/Reuter

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

REZIJA

Pokrajina skrivnostnih plesov in pesmi (5)

Friskali smo tudi mi, peli in plesali pa malo manj. Neverjetno je, kako je lahko neki ples videti tako silno preprost, naučiti pa se ga ne da.

Rezijanski plesi niso le enostavno gibanje v ritmu in topotanje z nogami, ampak plesalec z gibi in mimi-ko izraza tudi svoje razpoloženje in čustveno stanje.

Za razliko od drugih zverinic, ki s(m)o od plesnih ur tete Cirile odstopile ze kar na začetku, se Mojca nikakor ni mogla sprijazniti s tem, da se plesati po rezijansko ne da kar tako na hitro naučiti. Po dveh dneh vztrajanja je zal le dokazala, da vztrajnost ni vedno tudi porok za uspeh.

Na dez in veter se zverinice ne ozirajo
Ko nas je ze dva dni pral

dez in so nas bile naše gostiteljice ze do grla site, smo morali svojo zverinisko domovino zapustiti. Hvala Cirila, hvala Silvana, obisk je bil sele zaradi vaju tisto, kar smo od njega tudi pričakovali; bil je obisk »od znotraj«, obisk, pri katerem smo na koncu vsi odvrgli nepropustne skafandre nezaupljivosti.

Svoje premočene sotore in spalne vreče smo torej zložili v avto, si izjokali oči ob slovesu in se spustili po strmi mokri cesti iz Korit.

Skozi Bilo, Tabljo in Trbiz smo, razen težav pri vzpenjanju proti Ratecam, brez pretresov prikolesarili do državne meje. Tam pa prvovrstno presenečenje. Carinik in policaji, ki vsaj meni, ze tradicionalno zagrenijo vsak povratek iz tu-

jine, so nas spustili prek meje ne samo dolgočase- no, ampak celo prijazno. Ali to morda pomeni, da so se zacele izjeme pojavljati tudi pri najtrših primerkih? Ze mogoče, a bojim se, da bo vsak tak prijeten dogodek se dolga leta ostal prav in nebo vpijoča posebnost.

Spali smo v Spikovi senci v Gozdu Martuljku in tokrat smo si, prvič na naši poti, v Kranjski Gori privoščili kar posten odmerek nočnega veselja. Povratek je vendar treba proslaviti.

Po domače
Izpustili smo Jesenice in se na veliko veselje tistih, ki nas na Radovno se ni zaneslo, po tej idilični dolini spustili do Bleda.

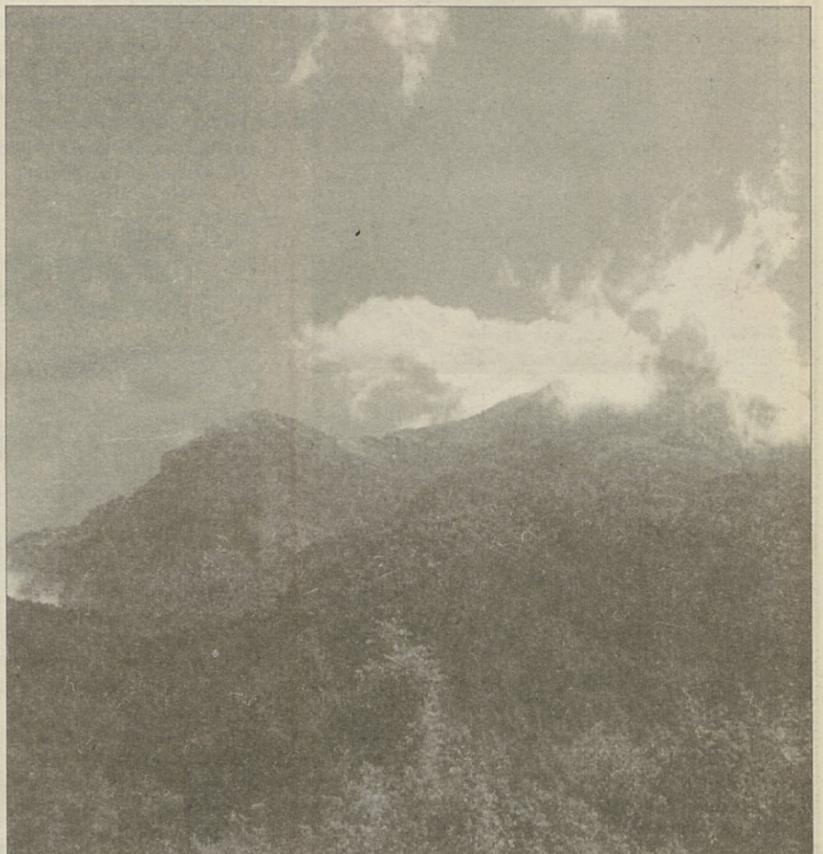
Tam so nam Gorenjci spet pokazali, kaj je prava

domača gostoljubnost. Welcome, Willkommen, benvenuti so nas pri parkirni tako nesramno obrali, da bi bilo vredno ze kaksne solze. Barabe!

Tako nam je bilo kopanja v našem gorskem biseru (!) dovolj se predno smo sploh prisli do vode. Po kratkem oddihu smo raje spet pognali karavano in po stranpoteh odkolesarili se zadnji del poti do cilja v Ljubljani.

V studentskem domu smo svoj prihod seveda glasno objavili. Rezijanska glasba je občutno preglasno rohnela po hodnikih in spravila ob živce kar nekaj v knjige zakopanih nezverinic. Prav jim je, zakaj pa niso sli z nami.

Milos Bavec (Konec)

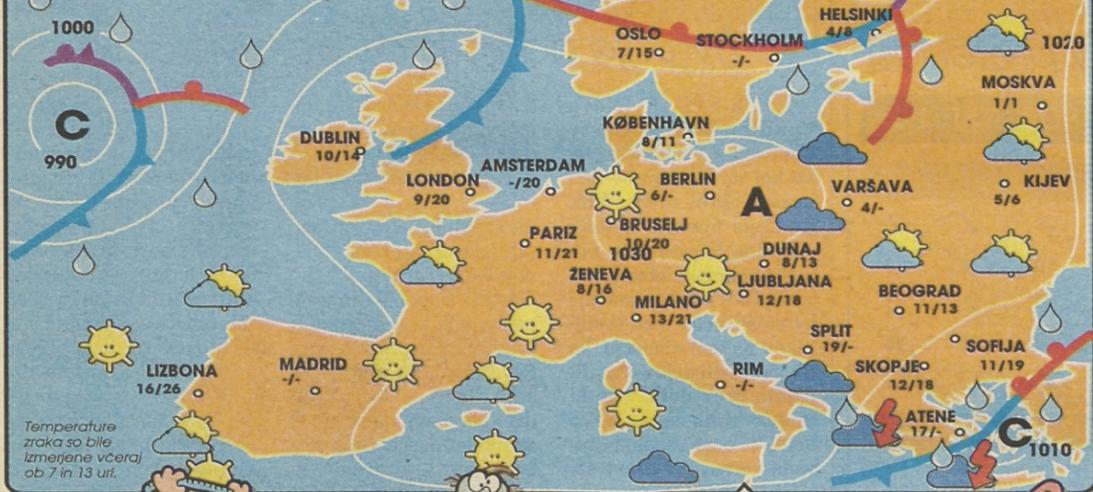
Vrhovi okrog Rezije (Foto: S. Turk)

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska. V visinah priteka k nam od severovzhoda razmeroma hladen, vendar suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.47 in zšlo ob 20.12. Dan bo dolg 14 ur in 25 minut. Luna bo vzšla ob 8.16 in zšla ob 23.34.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C
Mura	11,1
Sava (Radovljica)	7,6
Sora	10,6
Ljubljana	13,3
Savinja	13,7
Vipava	9,9
Jadransko morje (Koper)	12,0

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	13
1000 m	8
1500 m	2
2000 m	0
2500 m	-2
2864 m	-4

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden in spodbuden.

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.03 najnižje -50 cm, ob 12.40 najvišje 22 cm, ob 17.40 najnižje -8 cm, ob 23.28 najvišje 36 cm.
Jutri: ob 6.34 najnižje -45 cm, ob 13.24 najvišje 18 cm, ob 18.13 najnižje -2 cm, ob 23.52 najvišje 28 cm.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Ribniško Pohorje	do 35
Krvavec	do 70
Vogel	do 70
Kanin	do 85
Rogla	40 do 80

Vlečnice obratujejo na vseh omenjenih smučiščih razen na Kaninu.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	pop. 02-05	maks. 01-05
Lj. Bežigrad	5	16
Maribor	9	42
Celje	9	18
Trbovlje	2	59
Zagorje	1	-
Velenje	1	-
Hrastnik	5	9

NAPOVED ZA POMORSTVO

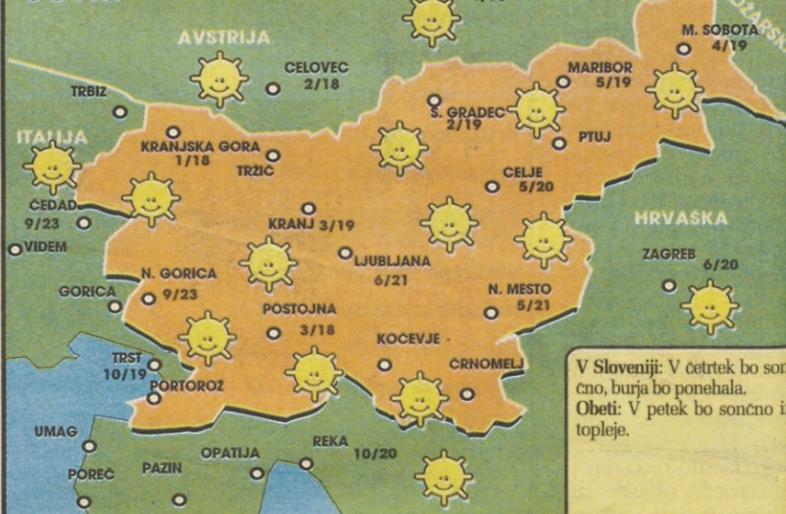
Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: NE 12 do 24 vozlov
popoldne: NE 12 do 24 vozlov

DANES

Slovenija: Danes bo sončno. Na Primorskem bo pihala burja, v notranjosti pa severovzhodni veter. Najvišje dnevne temperature bodo od 15 do 20 stopinj.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtak bo sončno, burja bo ponehala. Obeti: V petek bo sončno in topleje.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Zbral 120 tisoč značk in slik Velikega krmarja

PEKING - Maoizem je cedalje manj navzoč v življenju Kitajcev, trgovanje z doprskimi kipi, značkami in slikami, ki so posvečeni Velikemu krmarju, pa je se vedno zelo cvetoče.

Uradna agencija Nova Kitajska je včeraj poročala o nekem uradniku, ki je zbral 80 tisoč značk in 40 tisoč kipov in slik Mao Zedonga. 43-letni Jang Vejfu, ki živi v Landzoju, severozahodni deželni Gansuja, je nekdanji pripadnik rdece straze; leta 1966, ko je en mesec bival v Pekingu, ga je kot 15-letnika dobesedno prevzela osebnost Velikega krmarja; za nakup prvih značk je porabil vseh 24 juanov. Odtlej se je z zeno in hčerko popolnoma posvetil tej dejavnosti in živel le s tristo juani (50 mark) mesečno, da bi ostanek denarja lahko porabil za povečanje svoje zbirke, za katero so mu premožni kitajski podjetniki že ponudili petsto tisoč dolarjev, ki jih je seveda zavrnil.

Na sliki: Ura s podobo Maovega sodelavca Deng Xiaopinga

Pri Barceloni nov zabavišni park

MADRID - 120 kilometrov južno od Barcelone so odprli velikanski zabavišni park Port Aventura. Na 115 hektarih lahko vsak dan sprejme do 35 tisoč obiskovalcev in ima na voljo parkirišča za šest tisoč avtomobilov in 250 avtobusov. Park je razdeljen na pet območij, ki so posvečena Sredozemskemu morju, Mehiki, Kitajski, Polineziji in Far Westu. V parku je tudi majhna železnica, katere vagoni se povzpnejo 45 metrov visoko, preden spet zdrvirjo v globino: gre za največjo tovrstno atrakcijo v Evropi.

Port Aventura je stal nic manj kot 500 milijonov mark, kt so jih vložili v glavnem španske banke in podjetja, pa tudi britanska finančna skupina. Novi zabavišni park bo tekmeč pariskega Eurodisneya. Predsednik avtonomne katalonske vlade Jordi Pujol je ob odprtju parka poudaril, da ima Port Aventura veliko prednost pred Eurodisneyem: neprimerno lepše vreme sredozemske obale v primerjavi z večmesečno meglo v Parizu.

Vstopnina bo znašala 3800 pezeta za odrasle in 3000 za otroke, 45 oz. 36 tisoč lir.

Zaščiteni kiti

V Kanadi posvečajo znanstveniki posebno pozornost preučevanju navad kitov (AP)

Pomoč žrtvam

Tudi v Dallasu zbirajo steklenice z denarno pomočjo žrtvam eksplozije v Oklahomi

Zapri vzhodnonemški cirkus

BONN - Nekoč svetovno znani vzhodnonemški drzavni Zirkus Aetos so po zadnji neuspešni turneji dokončno zaprli. Za pet osličkov, dva velbloda, dva slona, pet levov in noja bo do nadaljnjega skrbela nemška vlada.

Ukradli 284 kil zlata

SIDNEY - Iz blagajne casopisnega podjetja Consolidated Press Holding je med zadnjimi prazničnimi dnevi izginito 284 kilogramov zlata, vrednega skoraj štiri milijone dolarjev. Zlato je pripadalo lastniku CPH Kerryju Packerju, ki velja za najbogatejšega Avstralca; leta 1990 so izračunali, da je njegovo premoženje vredno milijardo in pol dolarjev. Tatvina Packerja ni preveč prizadela; pripomnil je samo, da mu bo škoda povrnila zavarovalnica.

Kitajski kritični tat

PEKING - Spretni kitajski tat je pet dni po prvi tatvini se enkrat okradel isto tekstilno tovarno v kraju Dzendzjang. Za vodstvo tovarne ni najhujše, da je odnesel približno deset tisoč juanov (1800 mark), pač pa kritični pripis, ki ga je tat pustil za seboj: »Varnost te tovarne je nezadostna...«